¶ Sermones formales notabiles ⁊ magiſtrales ꝺ̄ feſtiuitatibus chriſti. Spectabilis viri magiſtri Gabrielis Biel ſacre theologie licẽciati. olim ĩ eccleſia metropolitana ſcti Martini moguntineñ. ⁊c. ꝑ̄dicatoris ordinarii ꝑ ipſum ibidẽ et alibi ad populum declamatorie ꝑ̄dicati.

Cum eſſet deſponſata mater ieſu maria ioſeph anteq̃ꝫ ꝯuenirent inuẽta eſt in vtero habens ꝺ̄ ſpũſctõ. Matth. i.

☞ A Proximꝰ ẽ dies ille dñi magnꝰ ⁊ gaudioſus. dies ſalutꝫ et ꝓpiciationis. dies in q̃ delebitur iniq̃tas terre. dies in quo vẽturus ẽ rex pacificꝰ. Beatꝰ apꝺ̄ quẽ mãſionem faciet. Cui vt digne occurramꝰ admonet eccleſia in miſſe ĩtroitu. hodie inq̇t ſcietꝫ q2 veniet dñs ⁊ mane videbitis gloriã eiꝰ. Quiq3 terrigene ⁊ filij hoĩm. audite ait Bern. ſmo. 2. de vigilia. vos q̇ in puluere eſtis expꝑgiſcimini ⁊ laudate. q2 venit medicus ad egrotos. redemptor ad vẽditos. ad errantes via. ad mortuos vita. Veĩt quippe qui ꝓijciet in ꝓfundũ maris omnia peccata nr̃a. qui ſanat omẽs infirmitates nr̃as. qui nos ꝓprijs humeris ad ꝓprie dignitatꝫ reportat originẽ. Propter hãc ſiq̇dem diem digne celebrandã. decurſo aduẽtus tp̄e laborauimꝰ. nr̃e purgatiõi intendimꝰ veniẽti dño habitationẽ aptauimꝰ ſꝫ tñ vt fideles filij mr̃i eccl'ie nos cõformauimꝰ. Quod ſi fecimꝰ. Nõ iõ in nr̃is iuſtificatiõibꝫ cõfidamꝰ. qm̃ nõ ſumꝰ ſufficiẽtes cogitare aliq̇d ex nobis tanq̃ꝫ ex nobis. Et ſi negligẽtes in hoc ſacro tp̄e vſq̃ꝫ nũc inuenimur. Nõ ideo in ſordibꝫ ꝑctõꝝ diutiꝰ volutemur. Eſt via quã hodie nobis oſtẽdit eccleſia. qua hij ⁊ illi ad dñm deducenť. dũtaxat erigamur. Surgamꝰ celeriť. q2 ꝓpe ẽ dñs. Iã clamor eccl'ie factꝰ eſt. Ecce ſpõſus venit exite obuiam ei. Arripiamꝰ viam ſecuram viã illam ꝑ quã ſaluator adueĩt virginẽ ſcꝫ regiã. de cuius vtero ꝓceſſit tanq̃ꝫ ſponſus de thalamo. Studeamꝰ ergo ait Bern. ad ip̄m ꝑ eam aſcẽdere. q̇ ꝑ ip̄am ad nos deſcendit. ꝑ eã venire in gratiã ip̄ius. q̇ ꝑ eam in noſtram miſeriã venit. Sed ⁊ fecunditatem in hodierno euãgelio nobis oſtẽdit eccleſia cum ait. Cũ eſſet deſponſata ⁊c. de quibꝫ Aue maria. Recitetť euangeliũ. ☞ B

¶ In hoc euangelio tria nobis veniũt cõſideranda ſcꝫ deſpõſate virginis fecũdatio. ſponſi ioſeph trepidatio. ⁊ tercio eiuſdeꝫ angelica cõſolatio. ¶ Circa primũ ait. Cum eſſet deſpõſata ma

ter ieſu maria ioſeph. deſpōſata
ne dum ꝑ verba de futuro. vt eſ-
ſet ibi ſola policitatio de matri-
monio cōtrahendo. ſed ꝑ verba
de pñti. q̄ eos vere ꝯiuges effice
rēt. ſic̄ ⁊ angelus ꝯiugē ipam vo-
cat ꝟginē. vñ et Augꝰ. in ꝺ nup.
et ꝯcu. ⁊ habeť diſ. 30. q̄rti. Inť
mariā ⁊ ioſeph ꝑfectū fuit cōiu-
giū. Perfectū quidē nō ſignifi-
catiōe. ſꝫ ſctītate. Perfectū etiā
ſm triplex bonū ꝯiugij. ꝓlem. fi
dem. ſacrm̄. ¶ Prolē cognoui-
mus ipm dñm. Fideꝫ qꝛ nullum
adulteriū. Sacramentū. qꝛ nul
lū diuortiuꝫ. Solus nuptialis
ꝯcubitꝰ ibi nō fuit. Nā deſpōſa
ta fuit mr̄ imaculata. mr̄ incor-
rupta. mr̄ intacta. ioſeph ſꝫ non
in ꝯcupiſcētia iūcta ait Orige. i
omel'. Ideo ait euangeliſta. añq̄ꝫ
ꝯuenirent. ſcꝫ carnali copula vt
dic̄ glo. Nō ꝙ poſtea ꝯuenerint
Sꝫ ē tale dictū. q̄le eſt illud. añ
q̄ꝫ peniteret morte ꝑuentꝰ eſt. nō
ſequiť ꝙ iō poſt mortē penituit.
Et ſil'e dicimꝰ. añq̄ꝫ iſte me ſol-
uit. oia bona ſua ꝯuiſcata ſunt.
nō ſequiť. ꝙ poſt reꝝ ꝯuiſcatiōꝫ
me ſoluerit. Añq̄ꝫ ḡ ꝯuenirēt. nō
priꝰ q̄ꝫ in ſpōſi introduceret do-
mū. Hūc q̄ppe morē tenebat an-
tiq̄tas ait Chriſ. in ope ꝑfecto
omel'. 4. vt ſponſe in ſpōſoꝝ do
mibꝫ haberenť. q̄tinꝰ eaꝝ (dicit
Bern. ſup miſ. eſt omel'. 2.) Ipi
eo ſibi pudiciciā curioſiꝰ ſuarēt
ꝙ ſibi ipi fideliores exiſterēt. In
domo itaq̄ꝫ ſpōſi īuenta ē hñs in
vtero. Inuēta ꝓmo ab angel' cu
ſtodiētibꝫ eā. deinde et a ioſeph
vt dic̄ Orige. A ioſeph ſiquidē
inuēta eſt poſt reditum de eliza-
beth. māifeſte grauida. ventris
tumore id indicāte. Et vt virgo
oēm maligne ſuſpitionis effuge-
ret occaſionē. addidit euangeli-
ſta. de ſpūſctō i narratiōis ꝓnci-
pio. h̄ eſt ſpūſctō oꝑante. nō ma-
teriā miniſtrāte. ¶ Sꝫ
circa hāc ꝑtem oriť q̄ſtio. quō cū
perfectiōe virginali potuit ſtare
mr̄imonij veritas. Sic eni here
ticꝰ q̇dā. aduerſus quē Hug. de
ſctō vic. libellū de ꝑpe. ꝟginita-
te marie ſcꝓſit. aduerſus ꝟgineꝫ
oblatrauit. Ait eni cōiugiū ſine
ꝯſenſu carnal' copule eſſe nō poſ
ſe. Cōſenſum aūt. illā mētis ꝟgi
nitatē neceſſario violare. q̄re vir
go maria. aut nō ꝯſenſit ⁊ ſic ve-
ra ꝯiunx nō fuit. aut ꝯſenſit ⁊ ſic
licet carne. tñ mēte ꝟgo nō ꝑmā-
ſit. ꝓpter q̄ꝺ eiꝰ virginitatē lon
ge ſctāꝝ virginū ſcꝫ agnetꝭ aga-
the ⁊c̄. deſpōſari nolentiū inferi
orē eſt mentitꝰ. Sicq̄ꝫ virginis.
cuiꝰ carnē non potuit. mentē te-
merare nō ꝑtimuit. ¶ Sꝫ ꝯtra
hūc cū hugone (imo cū eccl'ia)
cōfitemur virginē hāc ꝯiugē fa-
ctā poſtea matrē. ⁊ ſꝑ virginita-
tis ꝓpoſitū inuiolatuꝫ tenuiſſe.
⁊ virginitatis decus ꝑpetuū. re-
gnaſſe cū pudicicia ꝯiugis ⁊ ho-
nore parentis. virgo ſiquidē hec
glorioſa. vt vult Augꝰ. Bern. ⁊
ceteri. caſtitatē ꝑpetuam ſuare

nedū ꝑpoſuit. ſ; ꝑma oīm vouit
Nō ex ei⁹ reſpōſiōe q̄ angelo di
xit. quō fiet iſtud. q̄m virū non
cognoſco. pulchre clareq; dedu⸗
cit Hugo vbi. s. Quo voto in⸗
uiolato. mr̄imoniū ꝯtrahere po
tuit. nec tn̄ iō in carnalē copulā
ꝯſenſit. ¶ Eſt enī in mr̄imonio
datio mutua ꝑtātis corporū ad
carnalē copulā. nō niſi ſub cōdi
tiōe implicita ſc; ſi petat̄. Unde
ꝯtrahētes cū ꝑpoſito ſtatim vo
uendi caſtitatē. vere ꝯtrahūt. et
ꝑpt hāc cōditionē mr̄imonialis
obligatio. caſtitat; voto n̄ ꝑiudi
cat. niſi ꝯditio illa poneret̄ i effe
ctu. vbi ḡ certitudo ſimpl'r. ꝙ nū
q̄; petat̄ debitū i nullo ꝑiudicat
mr̄imoniū caſtitat; voto. Et ita
fuit in virgine nr̄a. Ipa ſiquidē
pri⁹ edocta familiari dei cōſilio
vt dic̄ mgr̄ diſt. 30. q̄rti. de ꝑpe⸗
tua ioſeph cōtinētia. Cū eni ait
Sco. e. diſ. q. 2. Angelus inſtru
xit ioſeph dicēs. Noli timere ac
cipere mariā ꝯiugē tuā. ml'tomа
gis q̄ſi indubitāter ꝯcludit̄. ꝙ ⁊
virgini certitudinaliter dictū ē.
noli timere accipe ioſeph virū iu
ſtū in ꝯiugē. Ecce enī ſpūſſanct⁹
dabit eū tibi cuſtodē. et teſtē vir
ginitatis tue. q̇ tecum pari voto
ꝯtineat. ⁊ in multis ad cuſtodiā
virginitatis tue obſequat̄. Nec
mirꝝ. q̄m q̇dq̇d oſtēſum ē ioſeph
in viſiōe angeli. ꝑpt virginē fa⸗
ctū fuit. q̄ ; tomagis virgini. Ex
quib⁹ clare pt;. quō fuit verum
mr̄imoniū ⁊ ꝑpoſitū ꝯtinētie in⸗
uiolatū. ☞ D ¶ Cur aūt de⸗
ſponſata fuerit multas ponunt
ad h̄ ſcti ꝯgruentias. quaꝝ plu⸗
res collegit ſanct⁹ Tho. in. 3. ꝑ⸗
te q. 29. arti. 1. tam ꝑpter xp̄m.
q̄; matrē. q̄; ꝑpter nos. ¶ Pro⸗
pter xp̄m ne vt illegitime natus
repudiaret̄ a iudeis vel ſaltez ne
illud pretendere poſſent. vt vult
Amb. ſuꝑ Lucā. vl' ſm b. Igna
ciū vt dyabolo ſacr̄m hoc celare
tur. minuſq; ꝯtra eū fraudis cō⸗
menta machinaret̄. ⁊ lic; ex ſuis
naturalib⁹ virginis integritatē
videre potuiſſet. nō tn̄ ꝑmiſſus
eſt. minuſq; ad ei⁹ integritatē at
tēdit. quā viro deſpōſatā nouit
vel etiā vt puer iesū ioſeph nutri
ret. natiq; infantis curā gereret
ſimul ⁊ mr̄is. iens in egyptū. ibi
manēs vel inde rediens vt dicit
Orige. ¶ Propt̄ matrē ex eadē
cauſa. vt viri ſolatio ſuſtētaret̄.
vt a pena mortis liberaret̄. et ab
infamia vt dicūt Orige. Hiero
nimus ⁊ Amb. ¶ Propter nos
vt virginitatis marie nobis ap⸗
probande certiſſimus teſtis ha⸗
beret̄ vn̄ Chriſ. i oꝑe ꝑfe. omel.
4. Qn̄ ille q̇ precipuo zelo poſſet
ardere. cernit̄ nō ſolū nō abiice⸗
re ſpōſam. nec eā ignominie de⸗
notare. ſed etiā recipere in cōſor
cium ⁊ honorare poſt partū. ꝑfe
cto manifeſtum eſt ꝙ niſi aper⸗
te noſceret ex operatiōe ſpūſſan⸗
cti illum fuiſſe cōceptum. nunq̄;
apud ſe. vel illam retinuiſſet. vel
ei in omnibus quibus indiguiſ⸗

..ei miniſtraſſet. Et ſm bern̄. ſup
miſſus eſt omel. 2. Ego qui infir
mus ſum citius quidē crediderī
thome dubitāti ⁊ palpanti. q̄ȝ ce
phe audiēti ⁊ credenti Et ꝺ ma/
tris cōtinentia facili⁹ ſponſo ei⁹
cuſtodiēti ⁊ experienti. q̄ȝ ipſi q̄ȝ
virgini ꝺ ſola ſua ꝯſcia ſe defen
dēti. Et etiā vt ſignificet vniuer
ſa eccl'ia q̄ cū ſit virgo. tn̄ deſpō/
ſata eſt vni viro ſm Aug. in li. ꝺ
ſancta virginitate. Et vt in ipi⁹
ꝑſona ⁊ virginitas ⁊ matrimoni
um honoraret. cōtra hereticos
alteri eoꝝ detrahentes ſm tho.
vbi. s̄. Ecce ptȝ q̄re ꝟgo ꝑpetua
fuerit deſponſata ⁊ tm̄ de ꝓmo.
☞ E ¶ Scd̄m ꝓncipale ſcili/
cet ſponſi ioſeph trepidatio tan
gitur cū ſequit. Joſeph aūt cum
eſſet vir iuſt⁹ ſm Chriſ. i. ī om̄i
virute ꝑfect⁹. modeſt⁹. benign⁹
et nollet eā traducere voluit oc/
culte dimittere. ¶ Aliter hic ſen
tiunt ſancti cur occulte eā vole/
bat dimittere. Nam ſm orige.
⁊ Bern̄. ꝓpter hoc voluit occul
te dimittere eā. ꝓpter qꝺ petruſ
repulit dn̄m a ſe dicens. exi a me
dn̄e. q2 homo pctōr ſū ego. Luc.
.5. Propter qꝺ ⁊ centurio a do/
mo ſua eū ꝓhibebat dicēs. Dn̄e
nō ſum dignus vt intres ſubte/
ctū meū. Ita ⁊ ioſeph indignū ⁊
peccatorē ſe reputās. dicebat in/
tra ſe. maior eſt ei⁹ dignitas. ſu/
perexcellit ei⁹ ſanctitas. nec mee
ꝯgruit īdignitati vt dic Orige.
Expauit petr⁹ potētie magnitu
dinē. Expauit Centurio p̄n̄tie
maieſtatē. Exhorruit nimirꝝ io/
ſeph ſic homo. tāti miraculi no/
uitatē. tāti miſterij ꝓfunditatē.
q̇d mirū ſi ioſeph pregnātis ſeſe
ꝯſortio virginis iudicabat indi
gnū. Cum ⁊ elizabeth iam ꝑ mi
raculū grauida eius nō poſſet ꝑ/
ferre p̄n̄tiā. niſi cū timore. Vn̄ ⁊
exclamauit. vn̄ mihi hoc. vt ve/
niat mater dn̄i mei ad me. Ob
hāc ergo cauſam noluit traduce
re eā. i. ī ꝯiugē ducere. mr̄imoni
um ſolēnizando. ſȝ voluit occul
te dimittere eaȝ. Quare occulte
⁊ nō palā? Rn̄det Bern̄. Ne di
uorcij cauſa q̄reret. Quid ei vir
ſanct⁹ rn̄deret ppl'o dure ceruicꝭ
nō credēti ſȝ ꝯtradicēti. Si di/
ceret qꝺ ſentiebat qꝺ de ei⁹ puri
tate cōprobauerat. nōne mox in
creduli ⁊ crudeles iudei ſubſāna
rent illū. ⁊ lapidarēt illā. Qn̄ nā
q̄ȝ veritati crederēt tacēti in vte/
ro. quā poſtea ꝯtēpſerūt claman
ti in tēplo? Quid facerēt necdū
apparēti. cui poſtea impias ma/
nus iniecerūt etiā miraculis co/
ruſcāti? hec ille. ☞ F ¶ Aliter
exponūt Aug⁹. in ſer. q̇dā de na
tiuitate. ⁊ Chriſ. in ope ꝑfecto.
Nā ioſeph vidēs marie vterum
grauidari turbat. q2 eam quā de
templo acceꝑat nec cognouerat.
grauidā ſentiebat. ſecūq̄ȝ eſtua/
bat diſputās ⁊ dicens. Quid fa
ciam an ꝓdam. an taceā? Si ꝓ/
didero. crudelitateȝ incurro. q2
eā lapidandā eſſe cognoſco. Si

tacuero. malo ꝯſentio. ⁊ cũ adul
teris portionẽ meã pono. Om̄ ꝗ
malũ eſt tacere peiꝰ eſt ꝑdere. di
mittã eam a ꝯiugio. Jō cũ iuſtꝰ
eēt ⁊ nollet eã traducere. ad pub
licum iudiciũ. voluit occulte di-
mittere eã. Notat̃ hic ſm chriſ.
magna viri mãſuetudo q̄ virili-
ter dñabatur paſſioni zeli. vt ne
dũ ꝯiugẽ damnare aut publica-
re nollet. ſ; nec in minimo virgi-
ni inferre moleſtiã. manifeſtum
vteri exprobrãdo tumorẽ. Neq;
alicui alteri meroris ſui cauſam
retexit. ſ; tacitꝰ apud ſe cogita-
tionũ fluctibꝰ eſtuabat. Quã in
eo mentis modeſtiã atq; maturi
tatẽ haud dubiũ fouebat ſpōſe
caſtiſſima ac om̄i religiōe pleniſ
ſimã ꝯuerſatio. q̄ tante fuit pu-
dicicie. ꝙ ab om̄i ſuſpitōe ſe de-
fendiſſet. niſi euidēs tumor ven
tris hãc grauidam cõprobaſſet.
☞ S ⁋ Sed q̄re hũc viri cru
ciatũ ac merorẽ ꝓgo nõ abſtulit.
ſermone miſterium indicando?
Aut cur nõ angelus priuſq; vir
intelligeret eam grauidã. vñ eſ-
ſet grauida edocuit? ⁋ Ad pri-
mũ duplex eſt rõ. ṗma ſm Lyrã.
Nam talia diuina miſteria reue
landa nõ ſunt. niſi q̄tinꝰ de hoc
diuina ſciat̃ volũtas. prudēs ꝗ
virgo tacuit. firmiter tenēs. ꝙ ſi
cut ſecretũ h̄ fuit reuelatũ eliza-
beth. ita vel ioſeph vel aliꝭ com
petenti tpe ſm diuīe volũtatꝭ be
neplacitũ reuelaret̃. ⁋ Alia ſm
Chriſ. in oꝑe ꝑfecto. Om̄ ꝓgo

ſibi nullo modo a ſponſo creden
dum putabat. ſi ad eum rem ni-
mis nouam ſuſpectãq; deferret
Quinimo magis in irã eũ credi
dit concitandũ. ſi quaſi crimen
admiſſũ videret̃ obumbrare fi-
gmẽtis. Angelus quoq; opor-
tunius tempꝰ expectabat. vt pri
us viri iuſticia ⁊ manſuetudo ꝓ
baretur. Et animi fluctuantꝭ ſe-
cretum. dum q̄d ab angelo reco
gnoſcitur. ad fidei eius profici-
at augmentũ. dum ſic illũ q̄ cor-
dis ſecreta ꝑſpicere ſe probaue-
rat. a deo miſſum nullatinus du
bitaret. Et vt res oculis ſubie-
cta cicius crederet̃. q̄ futura ad-
huc propter inauditam nouita-
tem dubitationẽ nõ aufugeret.
ſicut in zacharia factum euãge-
lica ꝓbat hiſtoria. ⁋ Et vt dũ
ſuſpicio prehabita in viro tolle-
retur omnis dubietas in noſtrꝭ
cordibus qui hoc audituri era-
mus ſanaretur. Sicut d̄ beato
Thoma dubitãti. ſupra eſt me-
moratum. Virgini autẽ cuiꝰ cõ
ſenſus requirebat̃ vt mater fie-
ret domini. neceſſario an̄ factũ.
miſteriũ erat per angelum decla
randum ⁊ tantum de ſc̄do prin-
cipali. ☞ H ⁋ Hec itaq; co
cogitante modeſte et mature. ni
hil precipitãter aut temere agen
te. meruit angelica reuelatione
certificari et conſolari. Ecce em̄
angelus domini apparuit i ſom
nis ei. (Nec eni vir fidelis pror-
ſus apertiore reuelatione indi-

guit. quõ dubitãns zacharias. Aut paſtores agreſtes qͥbꝫ opus erat clariore reuelatiõe) dicens. Joſeph fili dauid cui facta eſt hec ꝓmiſſio. fili vtiqꝫ carnali ꝓ⸗pagatione ⁊ manſuetudinis imitatiõe. Noli timere. Nõ ait noli dolere. noli zelo anxiari. ſꝫ noli timere tanto ſacramẽto obſeq̃ Cuius tu nõ autor es. non plaſ⸗mator. Nõ enĩ in eã natum eſt a ſpirituſancto eſt. Noli ergo ti⸗mere accipere mariã ↄiugeꝫ. qm̃ hui⁹ generatiõis miniſter eris. nõ largitor. ſeruus nõ dñs. pro⸗pterea miniſtra. ſerua. cuſtodi. fer curã. intende. ⁊ huic q̃ naſci⸗tur. ⁊ huic que generat. hec Orige. cõcorditer ad primã expoſitionem. ☞ J ¶ Uel quo ad ſe⸗cundam. Noli timere. ꝓhibuit manſuetudo virũ ne traduceret ꝓhibuit timor dñi ne deũ offenderet. ſi adulterã duceret.. ideo occulte dimittere voluit. Sed ne iuſt⁹ ignoranter peccaret. Ne virgo dimiſſa turpi ſuſpitiõe notaretur. ait angelus. Noli timere accipere mariã coniugẽ tuam. Et ne ꝑmeret dubietas quẽ cõ⸗mẽdabat equitas. atqꝫ cauſa cõceptiõis intellecta. reuerenti⁹ ſe haberet ad virgineꝫ. ſubdit̃ ple⸗na eius informatio. Nõ em̃ i ea natum eſt. de ſpũſancto eſt. diuina oꝑatione. nõ adulterina tur⸗pitudine. Tu ḡ fi. da. ſecurus et intrepidus accipe ↄiugem. ſic ti⸗bi nominatã. ſed ſcḋm nuptiarꝫ cõiunctionẽ longe alienam. ¶ Et quo accipiet. quã i domũ nõdũ acceptã dimiſit? Sꝫ ab aĩo iam dimiſit. voluitqꝫ q̃ꝫtum ad habitationẽ occulte dimittere eã. Jõ in animo recipe. in domo retine ſcḋm Chriſ. Accipe ergo eam fili dauid ait Orige. ſicut cõmẽda⸗tum celeſtem theſaurꝫ. ſicut diuitias deitatis. ſic pleniſſimã ſcti⸗tatem. ſicut ꝑfectiſſimã iuſticiã. Accipe eam ſic vnigeniti manſionem. ſic honorabile templũ. ſicut domum dei. ſicut creatoris oĩm ꝓpriam. ſicut ſponſam celeſtꝫ domini imaculatã. Accipe tibi cõ⸗mendatã. tue religioſitati creditam. ſerui. fer curã. intende fugiens ab herode. duc in egyptũ. et iterꝫ remeans. poſt herodis mortem reduc in terrã iſrael. ¶ Pariet aũt filiũ. nõ tibi ſed toti mũdo. Jdeo vocabis nomẽ eius ie⸗ſum. i. ſaluatorẽ. Jpſe enĩ ſaluuꝫ faciet populũ ſuũ i eũ credituꝫ. nõ a tꝑali ac breui ſuitute ſed a peccatis eorũ. quẽ ꝑpetua comi⸗tatur ſeruitus. vñ claret hunc filiũ quẽ pariet verũ eſſe deũ. cum a peccatis ſoluere illi⁹ eſt. cuius eſt vitã dare. ☞ K ¶ Ex qui⸗bus ptꝫ laus eximia huius iuſti viri ioſeph. Qui ex omnib⁹ ho⸗minibꝫ electus eſt. vt eſſet cõſci⁹ et coadiutor celeſtis miſterij. ne⸗dum enim vt Bern. ait omel. 2. ſupmiſſus eſt. Jllius magni pa⸗triarche ioſeph in egyptum venditi nomẽ ſortitus eſt. ſed et ca⸗

ſtimoniam adeptus. innocentiã
aſſecutus. et gratiã longe copio-
ſiorem. Vt ille ſiquidẽ (vt de cete
ris ſileam) fidem dño ſuo ſuãs
noluit dñe cõmiſceri ita iſte do-
minã ſuã. dñi ſui matrẽ virginẽ
ipſe ꝯtinẽs fideliter cuſtodiuit.
¶ Fuit ſiquidez ⁊ virgo ioſeph
ãnte deſponſationẽ ac virgo in
euũ ꝑmanſit. Sicut docet Hie
roni. ꝯtra Eluidium. et Hugo
vbi. s. Ex hoc deniq̃ʒ hoc claret
q̃ꝛ ſi dñs matri ſue. iam etatꝭ ꝑ-
fecte. neminẽ dare voluit cuſto-
dem in cruce niſi virginẽ iohan-
nem. q̃ꝫtomagis hoc voluit in a-
doleſcẽtiore etate. et ſicut voluit
deus a virgine naſci. ita nec nu-
triri niſi in puritate ꝟginali. Et
ſicut virgo q̃ꝛ fomitẽ habuit. vꝉ
penit⁹ ablatũ. vel om̃ino debili
tatũ. nunq̃ʒ ex cõuictu vel ãſſoci
atione viri. vel leuem ſenſit ille-
cebram. rationis iudiciũ preue-
nientẽ. Jta putãdus eſt ĩ ioſeph
fomes originalis criminis repſ-
ſus. vt ex marie (licet pulcerri-
me) ſpecioſitate. ꝯuictu ac fami
liaritate nunq̃ʒ mot⁹ ſit ad libi-
dinem. Sed longe magꝭ ad ca-
ſtitatem. Nedũ ex ꝓprij fomitis
repreſſione ſʒ ex marie virtute ⁊
merito. atq̃ʒ diſciplinatiſſima cõ
uerſatione. ſingulariſq̃ʒ caſtita-
tis refulgẽtia. Vt tradũt Ale-
xander de Ales. in ſuo. 3. ⁊ dñs
Bonauẽ. i. 30. di. tercij. Nã nul
lus vir vnq̃ʒ ex aſpectu glorioſe
virginis q̃ꝫuis pulcre nimis vre-
batur ad cõcupiſcentiã. ſʒ eã po
cius extinguebat. ille diuinus a
ſpectus q̃ſi frigidus quidam ex
oculis virgineis ros ſpiraret et
efflueret a ſua mente caſtiſſima.
Nos igiť hãc virgineã faciẽ iu-
giter intueamur. ei⁹ mores ⁊ vi-
tam cõtemplemur et ei⁹ veſtigia
imitantes ꝑ eam ad dñm aſcen-
damus. Quẽ vt nobis pariat in
hac ſacratiſſima nocte ventura.
om̃i deuotiõe ꝑ̄parati. ſacras ce
lebremus vigilias. nõ in cõmeſ-
ſationibꝫ et ludis ſed in effuſiõe
ſpũs nr̃i ac cordis perfectiõe. vt
q̃ʒ noſtrã impfectionẽ ſuppleat.
ac nobis venturum regem filiuʒ
ſuum propicium faciat ad ipam
oremus virginem dicentes cum
beato Bern. per te habeam⁹ ac-
ceſſum ⁊c̃. Qð nobis conce. ⁊c̃.

¶ In die Sanctiſſimo na
tiuitatꝭ dñi noſtri ieſu chri
ſti ſermo ſcðs in tres ſmo
nes ſubdiuiſus.

GLoria ĩ al
tiſſimis deo. Lu. 2.
et in euange. prime miſſe.
☞ A Nõ pt ſmone hũano
(dilectiſſimi) hui⁹ celeberrime
diei feſtiuitas ſatꝭ explicari. ſed
nec cogitari. Quis em̃ ait ꝓpha
Malach. ca. 3. cogitare poterit
diẽ aduẽt⁹ ei⁹. Jõ nimirꝫ angeli
cus mittiť exercit⁹ copioſus pdi
care paſtorib⁹ diei huius glori-
am vtinã ⁊ nũc adeſſet ex turba

celeſti vel vnus qui nobis ſacra-
mēta hodierne natiuitatis ape-
riret. dū eni ego pctōꝝ indigniſ-
ſimus. q̄ vtcūq3 cōcepi ꝓferre ge
ſtio. fit elinguis lingua. memo-
ria imemoꝛ. inſenſibilis ſenſus.
qm̄ inſueta nouitate relucēt oīa
ꝛ oīa partui ꝟginis obſequunt̃.
Fiūt mirabilia in celo ſurſu3. ſ3
longe maioꝛa in terra deoꝛſum.
In celo oꝛit̃ ſiduſ nouū. coruſcāt
in aere ſctōꝝ agmīa angeloꝝ. illu
minantia q̇dē qm̄ illūinata. S3
lux nō illūiata fons luc3 oīa illūi
nantis in terra oꝛit̃ de virginea
terra. de terra inquit veritas oꝛ
ta eſt. habitantibuſq3 in regione
vmbꝛe moꝛt3 lux oꝛta ē eis. Iſa.
9. Qđ itaq3 voce nō valem⁹. ſal
tem internis gaudijs celebꝛem⁹
Ad h̄ ſanct⁹ papa Leo nos hoꝛ-
tat̃ dicēs. Exultem⁹ in dn̄o dile
ctiſſimi ꝛ ſpūali iocūditate lete-
mur. qꝛ illuxit dies redemptiōis
noue. repatōis antiq̄ felicitatis
eterne. Reparat̃ eni nob̄ ſalutis
nr̄e annua reuolutiōe ſacr̄m ab
initio ꝓmiſſum. in fine redditū
ſine fine manſurū. In q̄ dignū ē
nos ſurſum erectis coꝛdibꝫ diui
num adoꝛare miſteriū. vt qđ ma
gno dei munere agit̃. magnis ec
ce gaudijs celebꝛet̃. Hoc ē qđ ce-
leſtis ille paranymphus gabꝛiel
archāgelus euāgelizat. Qui vt
vult Aug⁹. li. 3. de mirabilibus
ſacre ſcripture. oēs annūciatio-
nes ad xp̄i oꝛtū ꝑtinentes fecit.
Ait eni. euangeliſo vobis gaudi
um magnu3 qđ erit om̄i populo
Non vtiq3 carnale q̄le ſequunt̃
hoīes vani. qui etiā ſummis dei
bn̄ficijs in occaſiōe carnis abu-
tētes. plus ſolito ſe hodie ingur
gitarūt. ſ3 tale q̄le angeloꝝ mul-
titudo iubilās et exultās docet.
Gloꝛia inq̇t i al. deo. Ac ſi apte
diceret. Cōmune vobis atq3 no
bis debet eſſe gaudiū. quibꝫ cō-
munis ſaluatoꝛ hodie naſcitur.
Sic itaq3 gaudete quō nos glo
riari videtis. vt q̇ gl'iat̃ ꝛ exultat
gloꝛiet̃ in dn̄o dicēs nobiſcū coꝛ
de et animo. Gl'ia in altiſſimis
deo. de quibus ꝛc̄. Aue maria.
☞ B Gl'ia in al. deo. Ui
dendū ꝑmo q̄ tantoꝝ gaudioꝝū
nouitas ꝓpter quā reſonare cō-
gruit gl'ia3 deo. Scđo quā noſ
deo impendere tenemur ꝓ tātis
bn̄ficijs gl'iam. Nouitatē ho
dierne iocūditatis angelico di-
dicimus eloquio. quo ait. Euā-
gelizo vobis gaudiū magnū. qđ
erit om̄i ppl'o. qꝛ natus eſt vobis
hodie ſaluatoꝛ q̇ eſt chꝛiſt⁹ dn̄s
in ciuitate dauid. Ingredit̃ in-
quit Leo hec mūdi infirma. fili
us dei de celeſti ſede deſcendēs.
et a paterna gl'ia nō recedēs. no
uo oꝛdine noua natiuitate gene
ratus. Nouo oꝛdine. qꝛ inuiſibi
lis in ſuis. viſibilis fact⁹ ē in no
ſtris. Incōpꝛehēſibil' voluit cō-
pꝛehēdi. An tp̄a manēs eē cepit
ex tp̄e. vniuerſitat3 dn̄s. ſuilem
formā obumbꝛata maieſtat3 ſue
dignitate ſuſcepit. Impaſſibiliſ

deus nõ dedignat⁹ eſt homo eē.
paſſibilis ⁊ immortalis mortꝫ le
gibus ſubiacere. O nouitas in/
audita. O miraculũ cui nihil in
diuinis actiõib⁹ ſimile reperit̃.
Creauit ſiquidẽ dñs in tp̱is ini
cio creaturã. tam ſpiritalẽ ꝙ cor
poralez. quã bonitatis ſue (ꝓut
capere poterat q̃libet) ꝑticipem
eſſe ↄceſſit. ita tñ vt incõprehẽſi/
bilis infinitaqꝫ maneret diſtan/
tia creatoris a creatura. nihilqꝫ
idem eiuſdẽ ve ꝑfectiõis creatu
re ↄpeteret ac creatori. Sꝫ natu
rã nrãm in q̃ hodierna die nou⁹
hõ. ſũma maieſtas apparuit ita
ſublimauit. ſeqꝫ illi cõtꝑauit. vt
nihil eſſet diuine ꝑfectionis. qꝺ
nõ homini cõicaret. Neqꝫ aliq̃d
aſſumpte nature infirmũ. culpa.
ignorãtia. ac ſimilibꝫ exceptꝫ. qꝺ
nõ ſibi attribueret. Propter qꝺ
nouus hõ noſter. nat⁹ hodie ex
virgine. nedũ vocat̃ ꝑ grãm. ſꝫ ẽ
fili⁹ altiſſimi ꝑ naturã. Qꝺ an/
gelus virgini predixit. Ideoqꝫ ⁊
qꝺ naſcet̃ ex te ſanctũ. ab oĩ pcti
macula innoxiũ. vocabit̃ altiſſi/
mi fili⁹. Ita hodie genit⁹ ex ma
tre. vt nõ min⁹ etern⁹ ſit ex p̃re.
et hõ quẽ hodie ỽgo peperit. ip̃e
et virginẽ ac vniuerſa a p̃ncipio
creauit. ſicqꝫ factũ ẽ ꝑ hodiernã
natiuitatẽ. vt de⁹ appareret mõ
genit⁹. infirm⁹. paup̱. local' paſ/
ſibilis. mortal'. ⁊ hõ eẽt eternus.
oĩpotẽs. diues ĩ oẽs. incõprehẽſi
bilis. impaſſibilis. imortalis. Et
vt Dañ. ca. 5. ait. Idem chriſt⁹
eſt creat⁹ ⁊ increat⁹. paſſibilis et
impaſſibilis mortalis ⁊ imortal'
nõ tñ iõ ↄfuſe ſunt ſubſtãtie ſiue
nature. ſed in eadez yppoſtaſi. i.
ꝑſona vnite. Unde Athanaſi⁹.
Unus nõ ↄfuſiõe ſubſtantie. ſꝫ
in vnitate ꝑſone. ☞ ¶ Pro
cui⁹ intellectu aduertendũ ꝙ in
xp̃o ſunt due nature. diuina ſcꝫ
que ẽ eterna. ⁊ hũana tp̱alis cõ/
poſita. ex vera carne de virgine
ſumpta et aĩa rõnali creata. He
due nature diuĩa ⁊ hũana vniũ/
tur ĩ ꝑſona verbi. ſꝫ nõ ↄfundũ/
tur nec ꝑmiſcent̃. qꝛ neutra ĩ ali/
am ↄuertit̃ vt dĩc mgr̃ diſ. 7. li.
3. in fine. Nõ eni hũana natura
trãſit in diuinã. ita ꝙ ſuũ eſſe ꝑ
deret. ſꝫ manet integra ⁊ q̃ ad ſe
inuariata. hñs ſuas naturales ꝓ
prietates illeſas. ſꝫ nũc ꝑ gloriã
ꝑfectas. diſtincta realiter a diui
na. ¶ Neqꝫ ex duabꝫ hĳs cõpo/
nit̃ aliqꝺ terciũ puta xp̃s. ſiue di
uinũ ſuppoſitũ. quõ ex aĩa rõna
li et carne fit vnus hõ. Homo ſi
quidem nõ eſt ſine altero. aĩa vel
carne. ⁊ tñ nec ẽ aĩa nec caro. ſed
qꝺdã totũ ex illis duobꝫ ſibi in/
heſiue vnitꝫ cõpoſitũ. In ꝓpoſi/
to aũt ꝑſona diuĩa ĩ q̃ vniunt̃ di
uina natura ⁊ hũana eẽ põt ⁊ fu
it ab eterno. ſine natura hũana
hodie nata. Ipſa deniqꝫ ꝑſona
xp̃i. eſt realit̃ natura diuina in ſe
ſimpliciſſima. nullaꝫ hñs ꝑtem.
Nõ eni diuĩa natura ẽ ꝑs ei⁹. ſꝫ
ip̃amet ꝑſona diuĩa. Nec huma
na natura ẽ ꝑs eius. ſine q̃ vt di/

ctum eſt eſſe pōt. et ita omino nō
eſt ꝑſona verbi. qꝛ aliud ē qđ aſ-
ſumpſit. aliud qđ aſſumptuꝫ eſt
diſ. 7. tercij. ⁊ ſūt ꝟba be. Amb.
li. 3. de ſpūſctō. Et ꝓ hꝰ ſuffici
at auct. Dam. in ſuo. 3. c. 3. et hr̄
vbi. ſ̄. diſ. 7. Incōuerſe ⁊ inalte
rabiliter vnite ſunt due nature.
Neqꝫ natura diuīa excedēte a ꝓ
pria ſimplicitate. neqꝫ vtiqꝫ ver-
ſa hūana in deitatis naturā. ne-
qꝫ ex duabus vna facta cōpoſita
natura. Cōpoſita enim natura
neutri eaꝝ ex quibꝰ componitur
omouſion. i. ꝯſubſtātialis exiſte
re pōt. qꝛ ſic chriſtꝰ neqꝫ deꝰ eſſet
neqꝫ homo. ſꝫ tm̄ chriſtꝰ. vt. j. de
ducit. ☞ D Sed quō tūc
eſt aſſumpta natura hūana ī vni
tatē ꝑſone ſi non eſt ꝑſona verbi
nec ꝑs eiꝰ. Dꝛ ſm̄ Sco. ſnialiter.
ꝙ ſic eſt aſſumpta. ꝙ ſibi derēli-
ctā poſſit in ſe ꝑſonari. Nūc au
tem ad verbū depēdet. ⁊ iam ſu-
ſtentificat a verbo longe nobili
us qꝫ perſonaret in ſe ipſa. ⁊ lon-
ge nobilius eſt eſſe nō ꝑſonam. ⁊
dependere ad verbuꝫ. qꝫ eſſe ꝑ ſe
et nulli inniti. Sic ſi ꝯceptꝰ ali-
cuiꝰ rei ꝑ poſſibile vel īpoſſibile
poſſet eſſe extra oēm itellectū. et
eſſe ſuppoſitū ꝑ ſe. lōge nobilius
eſſe habet in intellectu vbi nō eſt
ſuppoſitū. qm̄ dum eſt ſeꝑatum.
Seꝑatū ſiquidē. eſt imago mor
tua nō cognoſcēs. ſed ꝯiūcta. eſt
actus vitalis intellectꝰ. Sic de
aīa poſſet oſtendi. Per hanc
aūt vnionē ſic hūana natura in-
timiat verbo. vt oēm denoiatio
nem quā tribueret ꝓꝓo ſuppoſi
to cōicat verbo. Propt̄ qđ ꝟbū
vere eſt hō vt dic̄ Joh. 1. Uerbū
caro factū eſt. ⁊ nō cōicat illa ver
bo q̄ nature ſunt ⁊ nō ſuppoſiti.
vnde ꝟbuꝫ nō eſt natura hūana
Nō eſt cōpoſitū ex aīa et carne.
non eſt aſſumptum ⁊ ſic de alijs.
Sic et natura diuina oēm ſuaꝫ
ꝑfectionē cōicat. nō nature hūa
ne ſed ſuppoſito hūano. i. verbo
qđ eſt hō. Et ita ꝑſona verbi q̄
eſt ꝑſona xp̄i. vna eſt nō due. q̄ ⁊
deus eſt ⁊ homo. qꝛ in duabꝰ na
turis ſubſiſtit. diuina ſcꝫ ⁊ hūa-
na. vt dic̄ Augꝰ. ꝯtra maximuꝫ.
Chriſtꝰ eſt ꝑſona gemine ſbſtan
tie. Et ſm̄ h̄ caute intelligendū
eſt illud Athanaſij. Sic aīa ra
tionalis ⁊ caro vnꝰ eſt homo ita
deus et homo vnus eſt xp̄s. Ita
ꝙ ſilitudo referat ad veritatem
vnitatꝭ nō ad modū vnionis. ſi-
cut dicimꝰ ita petrꝰ eſt homo ſic
adam eſt hō. qꝛ vtrobiqꝫ verus
homo. licet alter ꝑ ꝓpagationeꝫ
genitꝰ. alter a deo ex terra imme
diate formatus. Nō vt ſilis ſit
vtrobiqꝫ cōpoſitio. ſꝫ qꝛ ita vere
īmo veriꝰ xp̄s eſt vnus. i. vna ꝑ-
ſona ſubſiſtēs in duplici natura
ſicut homo cōpoſitus ex carne et
anima. vnus homo nō duo dici
tur. ☞ E Ecce qꝫtum ſub-
limata atqꝫ exaltata eſt humana
natura. que nedū vt a peccato li-
beret eſt aſſumpta. nedū ꝑori di
gnitati eſt reſtituta. ſed ſuꝑ oēs

creãturas exaltatã. Hinc excla-
mat eccleſia. O culpa nimiũ btã
ꝑ quã redepta eſt natura. ¶ In-
gredit̃ deniq3 noua natiuitate.
q2 ſm Leonẽ imacl'ata ꝟginitas
ꝯcupiſcẽtiã neſciuit. Et iõ partꝰ
dolore caruit. Et Berñ. i ſer. de
vigi. mutata ẽ in ꝟgine maledi-
ctio eue. Sola ſiqdez a generali
maledicto libera. ⁊ a dolore ꝑtu
riẽtiũ aliena. Nec mir̃ ſi dolorẽ
nõ intulit matri. q̇ tulit dolores
mũdi. ¶ Duo quippe ſunt q̃ ti-
met humana fragilitas. pudor
et dolor. vtrũq3 chriſtꝰ tollere ve
nit. vnde ⁊ vtrũq3 ſuſcepit. qñ vt
cetera ſileã morte ⁊ morte turpiſ-
ſima ꝯdemnatus eſt ab iniquis.
Et vt nobis fiduciam daret. q2
hec tolleret. i. auferret a nobis.
prius matrẽ ſuã imunẽ ab vtro-
q3 fuauit. Nec ſolũ ꝯceptio ſine
pudore ⁊ partus ſine dolore. ſed
etiam mater eſt ſine corruptiõe.
¶ O vere nouitas iaudita. vir-
go peperit ⁊ poſt partũ inuiola-
ta ꝑmanſit. fecũditatis prolẽ cũ
carnis integritate. ⁊ gaudiũ ma
tris hñs cũ virginitat3 honore.
Hoc ẽ qđ Iſa. in ſpũ ꝓuidẽs ſu-
pra modũ ammirat̃ aitq3 ca. 66.
Anteq3 parturiret pepit. partu-
riret. i. partꝰ dolorẽ ſentiret. Et
loco cõfirmatiõis idem repetit.
anteq3 veniret partus. i. dolor ex
partu peperit maſculum. Quis
audiuit vnq3 talia. aut quis vi-
dit huic ſimile. quaſi diceret nul
lus. ☞ F ¶ Nec modo ſine

dolore genuit ſed cum ineffabili
gaudio. Si gaudiũ magnũ an-
nunciatũ eſt paſtoribus ab ange
lo. q3tum putandũ eſt fuiſſe gau
diũ virginis. de tanto filio. Si
ad preſentiã chriſti adhuc i ma-
terno lactentis vtero. exultauit
infans in vtero. exultauit ⁊ ipſa
mater elizabeth. q3ta leticia mr̃
ꝟgo exultauit in editiõe fontis
gaudiorum. Si in eius ꝯcepti-
one ipſa mater exultauit ſpiritu
in deo ſalutari ſuo. Motus dul-
cedinis torrẽs cordis intima im
pleuit. dum ꝓma omniũ corpora
libus intuita oculis eſt filiũ vni
genitũ infantem tenellũ. quẽ ſin
ceriſſima fide omipotentẽ credi
dit deum. Ipm q3 prona quẽ ge-
nuit adorauit. ¶ Hinc exclamat
Orige. i omel'. de vigilia. O ma
gne ammiratiõis gratia ineffa-
bilis ſuauitas. O inenarrabile
magnũq3 ſacramentu3. Ipſa ea-
dem virgo. ipa et mater dñi. ipa
genitrix. ipſa eiꝰ ancilla. plaſma
tio eius. ipſa q̃ genuit. Quis vn
q3 hoc cogitare potuit vt mater
virgo eſſet. intacta generaret. q̃
⁊ ꝟgo ꝑmãſit. ⁊ ꝟgo genuit. Si
cut q̃ndã rubꝰ cõburi videbat̃. ⁊
ignis cũ nõ tangebat. Sic tres
pueri olim i camino incluſi habe
bant̃ quos tamẽ non ledebat in-
cendium. nec odor fumi erat in
eis. vel ſicut Danieli intra lacu3
leonum incluſo. allatum eſt prã-
dium ab Abacuc. clauſtris non
apertis. Ecce hec ſunt hodierne

gaudia feſtiuitatis. ꝓpter q̄ re-
ſonare debem⁹ cū angelis gloria
deo in altiſſimis. Et tm̄ de pͥmo
principali. ☞ ¶ S Quantā
et q̄lem debem⁹ altiſſimo gl'iam
in hac iocūdiſſima filij ſui nati
uitate angelorū nos inſtruit ex-
ercitus. Quid eſt em̄ ꝙ ſacra an
gelorū turba cū celebri voce. no-
ua annūcians gaudia. gloriā ca
nit in altiſſimis deo. Nunq̇d na
tū ſibi annūciāt ſaluatorē. q ſalu
tem ſemel acceptā nunq̄ꝫ ꝑdide-
rūt. Nonne ſtatim poſt ſuā crea
tionē. longe prius q̄ꝫ chriſtus na
ſceret. imo priuſ q̄ꝫ hō ꝓduceret
iam ſaluati. iam ꝑfecte fuere be-
ati. Nūq̇d aliā vel maiorē expe-
ctabāt beatitudinem? q̄ꝫ illam q̄
irreuerberatis oculis gloriā vi-
dent indiuidue trinitatis. vt ſi-
bi natū gaudeāt ſaluatorē? Cer
te augmētanda nō erat eſſential'
eoꝝ btitudo. Sꝫ reſtabat nihil
omin⁹ vn̄ eoꝝ gaudiū creſceret.
q̄m̄ ⁊ bti erāt angelici ſpūs. non
tn̄ omēs. q̄m̄ draco ille antiqu⁹
dū ſuꝑbe ſe eleuauit ſupra ſe di-
uinā appetēs ſil'itudinē. cecidit.
traxitq̄ꝫ ſecū terciā ꝑtē ſtellarum
magnā ſcꝫ multitudinē adherē-
tiū ſibi angeloꝝ. Hāc ruinā gra
uem. per hanc natiuitatē ex ho-
minibꝫ cognouerūt repandam.
hinc exultāt. hinc laudāt dicen-
tes. gl'ia in altiſſimis deo. Si gͦ
recte ꝯſideram⁹. nr̄a ꝫ ſalutē ſuā
deputāt. pro nr̄a liberatiōe deo
laudes canūt. Hinc Leo in ſer.
ait. Ab exultantib⁹ angelis na-
ſcente dn̄o. gloria in excelſis deo
canit̄. et in terra pax hoib; bone
volūtatis nunciat̄. Vident em̄
celeſtem hieruſalē ex om̄ib; gen-
tibus fabricari. ☞ D ¶ De q̄
inenarrabili pietatis oꝑe. q̄ꝫtuꝫ
letari debet hūilitas hoim. cum
tantū gaudeat ſublimitas ange
lorū. Nos gͦ abiecti. ꝺ ꝑadiſo ex
truſi. ꝑ longa exilia errātes. qui
bus nulla erat ſpes viuendi. per
hāc natiuitatē. poteſtatē accepi-
mus ad auctorē noſtrū redeūdi.
vt de ſeruis efficiamur liberi. de
extraneis filij. longe maiora cō-
ſecuti q̄ꝫ angeli. merito cōfundi-
mur de nr̄a negligētia ⁊ ingrati
tudine. ſi non corde deuoto ceci
nerim⁹. gloria in excelſis deo.
¶ Sed quā gloriā ꝫ reddem⁹ ei
cui⁹ gl'ia ſuꝑ celū ⁊ terrā ab eter-
no perfecta. nullā recipit additi
onē ſic nec diminutionē. qꝺ cōſi
derās ꝓpheta ait. bonoꝝ meoꝝ
non indiges. Sed licet gl'ia dei
in ſe infinita ſit. nec augeri poſ-
ſit. Aliq̇d tn̄ ex noſtra ꝑte addit̄
cū nr̄a gloria diuine copulat̄. in
quo nos ꝓficim⁹. ⁊ nequaq̄ꝫ de⁹
dum videlicet in illo nos gloria
mur. extra quē nō eſt vera gl'ia.
Sic em̄ iubet ꝓpha pſ̄. 28. Af-
ferte dn̄o gl'iaꝫ ⁊ honorē. afferte
dn̄o gl'iaꝫ noi ei⁹. Sic eni dn̄m
glorificat q̇ſquis i dn̄o gloriat̄.
¶ Quid aūt ē gl'iari in dn̄o. niſi
iocundari in dn̄o. laudare dn̄m
honorare eū. dominū itaq̄ꝫ glo-

rificãmus. dũ corde de eius glo
ria exultamus. ſm illud pſ. Ex-
ultabũt ſcti in gl'ia. Ore gloria-
mur. dũ ſuã gloriã ac impẽſa be-
neficia laudamus. ſm illd Iſa.
24. A finib⁹ terre laudes audi-
uimus gloriã iuſti. Ope gloria-
mur dũ virtutũ opib deũ hono
ramus ſm illud Matth. 5. Ui
deãt opa vr̃a bona ⁊ glorifi. pa.
ve. qui in ce. eſt. ☞ ¶ Cũ er-
go diuinaꝝ pfectionũ ꝯſiderati
one ac bñficioꝝ ſuoꝝ memoria p
moti. letamur in diuina bonita
te toto corde volumus deuȝ eſſe
ſumme pfectũ. optimũ. potẽtiſ-
ſimũ. ſapiẽtiſſimũ. ⁊ ſimplicit̃ al
tiſſimũ. ac infinitũ. atq; ſup oĩa
cõplacet nobis eũ talem eſſe. qd
etiã eſt deũ ſup oĩa diligere. tũc
corde iubilantes dicim⁹. gloria
ne dum in altis aut altiorib⁹ ſȝ
in altiſſimis deo. Et q̃nto inten
ſius ſummã atq; altiſſimã gl'iã
deo volum⁹. tãto magis creſcit ĩ
nobis gaudiũ ⁊ leticia. ⁊ ad im-
pletiõeȝ deſiderati ſequit̃ leticia
¶ Hoc mõ pctõres diuine volũ-
tati renitẽtes nõ glorificãt deũ.
qm̃ nõ volũt hũc om̃ipotentem.
Nõ em̃ volũt dei volũtatẽ ſȝ ſu
am fieri. Sic diuine ordinatõi
remurmurãtes. aut ſua peccata
deo occl'tari optãtes. nolũt deũ
eſſe ſapiẽtiſſimũ. Qui vo creatu
ra fruunt̃ tanq; fine vltio. eligẽ-
tes mag' delicari in creatura q;
deo. pferentes pſpa mũdi et̃nis
bonis haud dubiũ nolũt deũ eẽ
oĩpotentẽ. q̃cq̃d em̃ ſibi volũtas
pſtituit tãq; finẽ vltimũ. id vult
eſſe optimuȝ. boni em̃ rõ ⁊ finis
coincidunt ex. 1. Ethic. Nullus
hoꝝ canit d. gl'ia ĩ altiſſimis do.
¶ Sic cũ diuinã gloriã ore pdi-
cãm⁹. ei⁹ bñficia magnificam⁹.
nihil mag' libet audire aut eloq̃
niſi q̃ dei ſũt. hinc pdicatiõi vbi
dei iũgimur cũ auiditate. diuis
officijs. cũ delectatõe ĩterſum⁹.
plus ĩ hijs q; q̃rũcũq; alioꝝ lau-
dib⁹ gaudem⁹. Ore dicim⁹ gl'ia
in excelſis deo. Si demũ to-
tos nos deo reddim⁹ q̃ ſe totum
hodierna natiuitate nob dedit.
oẽs nr̃as opatiões ĩ deũ ordinã
do ſm illud apl'i. 1. Coꝛ. 10. ſiue
mãducat' ſiue bibit'. ſiue aliq̃d
aliud facit'. oĩa in gloriã dei fa-
cite. ope cãtam⁹. gl'ia ĩ altiſſimiſ
deo. Hec ãt tãto facili⁹ faciem⁹
q̃nto diligẽti⁹ diuia bñficia ho
die nob exhibita recolim⁹. Que
nos nũq; obliuiſci. ſed cũ gr̃arũ
actiõe meõrari digne ⁊ nũc ⁊ ſp
nob cõcedat dñs nr̃ ieſus xp̃s p
nob hodie nat⁹ cũ pr̃e ⁊ ſpũſctõ
in ſecula bñdictus Amen.

¶ Scda ps ſer. pmi de na
tiuitate In die ſtephani.

Et in terra
pax hoib⁹ ⁊c. Lu. 2.
☞ A Pac' aduerſari⁹ dya
bolus a pncipio ſue creatiõis pa
cem in celo turbauit. inimicici-
as excitauit. bella mouit. Factũ
eſt inquit Joh. apoc. 12. Preliũ

magnū in celo. michael et angeli
eius ꝓliabant̃ cū dracone. ⁊ dra-
co pugnabat et angeli eius et nō
valuerunt. Sed proiectus ē ſer
pens ille antiquus qui vocatur
dyabolus in terrā. reddita pace
celis q̄ exuperat oēm ſenſū. Sz
ve terre q̄ deſcendit ſathan hn̄s
irā magnā. quam nō potēter ſed
exercēs doloſe in hoiem. victꝰ in
celo. victor peſſimꝰ extitit in ter-
ra. Dū decepto hoīe de terra pa
cem abſtulit. hoiem a deo ſepa-
uit. ſed ⁊ angelis dei odioſuz fe
cit. vn̄d Grego. omel. 8. ait. Di-
ſcordiā cum angelis habuimꝰ a
quoꝝ claritate atqꝫ mūdicia per
ꝓme culpe meritū. ꝑ qꝫ q̄tidiana
delicta longe diſtabamꝰ. Quia
eīm peccādo extranei eramꝰ a do
mino. extraneos nos a ſuo ꝯſor-
cio deputabāt angeli ciues dei.
¶ Sed venit ꝓnceps pacis. pa-
ter futuri ſeculi. cuius pacis non
erit finis. venit in nr̄a carne. pa
cis inimicū debellauit. ac pacem
quā in celo ꝯſeruauit etiā terris
reparauit. Sicut ad Coloſ. 1. ait
aplūs. Placuit ꝑ eū recōciliari.
oīa in ipo pacificās ꝑ ſanguinez
crucis eiꝰ ſiue q̄ in celo ſiue q̄ in
terra ſunt. Itē ad Eph. 2. Ipe ē
pax nr̄a faciēs vtraqꝫ vnum. ſol-
uens inimicicias in carne ſua.
¶ Et qꝛ rex celi terrā nr̄e carnis
aſſumpſit. infirmitatē nr̄az. illa
iā angelica celſitudo nō deſpicit
Nec iā īfirmitatē nr̄az ꝯtēnere
auſi ſūt. quā ſupra ſe ſcz ī celi re-
ge venerant̃. Nec hr̄e dedignāt̃
hoiez ſociū. q̄ ſupra ſe adorāt ho
minē deū. Ad pacem itaqꝫ nato
dn̄o redeūt. intētionē prioris di
ſcordie poſtponūt. ac cū gaudio
mortalibꝫ pacē nunciāt dicētes.
Et ī terra pax hoibꝫ. De quibꝫ
Aue maria. ☞ B ¶ Et i terra
pax hoibꝫ. ¶ Primo vidēdum.
Que ſit illa pax quā ī terra nob̃
attulit ſaluatoris nr̄i natiuitas
glōioſa. Preter hāc eīm nob̃ ſum
mā illā pacē futurā quā turbare
nemo pōt meruit. de q̄ h̄ nihil di
cendū. ¶ Scd̄o q̄bꝫ modis illā
pacem adipiſci valemꝰ. et tercio
quō illā tenēdo btūs ꝓthomar-
tir Stephanꝰ ſūmā pacē adq̄ſi
uit. ¶ Quo ad ꝓmū. pacē in ſua
generalitate deſcribit Aug. 19.
de ci. dei. c. 13. dicens. Pax oīm
reꝝ ē trāq̄llitas ordīs. Et qꝛ int̃
malos ordo q̄dā eſt. lz ꝑuerſus.
Sic etiā pax q̄dam eſt maloꝝ. q̄
opponit̃ paci bonoꝝ. Pax bona
eſt ꝯcordia ordīata hoīs ad deū
ſeipm̄ ⁊ ꝓximū. q̄ ſcz inferiora cō
ſentiūt et obediūt ſuꝑioribꝫ.
Itaqꝫ ad deū pax fuat̃. dū in fi-
de ſub eterna lege ſtāt obediētia
vt ait Augꝰ. vbi. s̄. Pax ad ſe
ipm̄. dū fuerit ordīāte cognitōīſ
actioniſqꝫ ꝯſenſio vbi. s̄. ca. 14.
¶ Pax ꝓximi eſt. cum oīm hoīe
ordīata ꝯcordia vt ſcz nulli no-
ceat et cū poterit ꝓſit. Utriuſ
qꝫ pacis ad ſeipm̄ et ꝓximū fun-
damētū eſt pax ad deū. Qm̄ ſm
Aug. 19. d ci. dei. ca. 14. Ne ipo

ſtudio cognitiõis. ꝓpter humanã
ne mentis infirmitatẽ in peſtem
alicuius erroris incurrat. opus
habet magiſterio diuino. cui cer
tus obtempet. ⁊ adiutorio vt li-
ber obtẽperet. ¶ Et q2 q̃zdiu in
iſto mortali corpore ꝑegrinat̃ a
dño. ꝑ fidẽ ambulat. ⁊ nõ ꝑ ſpe-
ciem. oẽm pacẽ ad ſe vel ꝓximũ
neceſſe ẽ referat ad eã q̃ eſt hois
mortalis cũ deo. vt ei ſit ordiata
in fide ſb eterna lege obediẽtia.
Duo eni ꝑcepta dedit mgr̃ de⁹.
ſcz de dilectiõe dei ⁊ ꝓximi in q̃-
bus tria iueniunt̃ q̃ diligat. deũ
ſeipm̃. ⁊ ꝓximũ. Hec itaq3 cũ di
ligit verã pacẽ ſuat. ¶ Et q2 di
lectio dei rõ eſt dilectiõis ſui et
ꝓximi. ſequit̃ ꝙ cõis pax hois q̃
bona eſt. in dei dilectõe fundat̃
Hinc ꝓpha ait. Pax multa di-
ligẽtib⁹ legẽ tuã. ☞ ¶ Nõ
hꝫ ignorauit pacis ille antiquus
turbator. Ideo conat⁹ eſt aufer
re pacẽ hois ad deũ. Dum tranſ
greſſionẽ ꝑmis parẽtib⁹ ſuaſit.
qua ablata. ſuſtulit ⁊ eã q̃ eſt ho
minis ad ſeipm̃ et ꝓximũ. Cum
male ſuadẽti ſerpenti ꝯſenſit. iã
belluz intra ſe ſenſit. atq3 frater
fratri inuidens ipſum occidit.
¶ Sed ⁊ triplicẽ pacẽ deteſtabi
lem ꝑiculoſi⁹ induxit. q̃ allectus
homo nunq3 ad verã pacẽ rede-
at. ſcz pacẽ cũ dyabolo. cũ carne
et mũdo. De ꝑma dicit̃ Luc. 11.
Cũ fortis armat⁹ cuſtodit atri-
um ſuũ in pace ſunt oĩa que poſ-
ſidet. De ſcđa dicit apl's Ro. 8.
Qui ſm carnẽ ſunt q̃ carnis ſũt
ſapiũt. Sapere ſm carnẽ. ẽ car
ni ꝯſentire. ⁊ ita pacẽ cum carne
hr̃e. De tertia ait dauid ps̃. 72.
zelaui ſuper iniq̃s pacẽ pctõꝝ vi
dẽs. deſcribẽs ꝯnter pctõribus
arridere ꝓſpera mũdi q̃ eſt pax
cũ mũdo. De eodẽ loquit̃ Salo
mon Prouerb. 1. Marſubium
vnũ ſit oĩm nr̃m. ¶ Hãc tripli-
cem pacẽ nõ veĩt ſaluator ꝯferre
ſ3 tollere. vt ipſe teſtat̃ Matth.
10. Nõ veni mittere pacẽ ĩ terrã
ſ3 gladiũ. i. ſeꝑationẽ. Et q̃ztum
ad pacẽ hui⁹ mũdi q̃ eſt ꝯcordia
pctõꝝ in malo ſbdit. Ueni ſepa-
re hoĩem aduerſus patrẽ ſuũ. et
filiũ aduerſus matrem ⁊c. Qui
eni amat patrẽ aut matrẽ. filiuz
aut filiã plus q̃z me. nõ eſt me di
gnus. Quantũ ad pacẽ cũ carne
ſubdit. Et q̃ nõ accipit crucẽ ſu-
am ⁊ ſequit̃ me. nõ eſt me dign⁹.
Crux iſta afflictio eſt carnis vt
dicit apl'us ad Gal'. 5. Qui aũt
ſunt chriſti carnem ſuam crucifi
xerunt cum vicijs et cõcupiſcen-
tijs eius. Sed q̃ztum ad pacem
cum dyabolo ait Joh. 12. Nunc
iudiciũ eſt mũdi. nũc ꝑnceps hu
ius mundi eijciet̃ foras. ☞ D
Hanc pacẽ q̃ damnat chriſt⁹ ve
nit tollere. ⁊ pacem q̃ ſaluat reſti
tuere. Pacẽ cũ deo reꝑauit. no-
bis pctã relaxãdo. q̃ diuiſerunt
inter nos ⁊ deuz vt ait Iſa. 59.
Pacem internam reduxit grati
am ꝯferẽdo. ꝑ quã fortificat̃ vo
lũtas ad vincendum carnez legi

mentis repugnantē. Vñ aplus
Ro. 7. Cum difficultatē vincē-
di ſenciens exclamaſſet. Infelix
ego homo quis me liberabit de
corpe mortis huiꝰ. ſtatim ꝯſola
tur ſe dicens. grã dei que eſt ꝑ ie
ſum chriſtũ. Pacē cũ primo in-
nouauit ad rectas iuſticie actio
nes ſua ꝯuerſatōe mitiſſima illu
minando. Sic em̄ ait. Ego ſuz
lux mundi. qui ſequit̄ me nō am
bulat ī tenebris Joh. 8. ☞ E
¶ Nec ſolũ venit pacem hãc tri
plicem ꝯferre. ſed ⁊ triplicē defe
ctum in nobis remediari. quibꝫ
facile redditã pacem violamus.
Triplici em̄ miſeria genus hũa-
nũ laborat ait Bern. ſmo. vi. d̄
aduentu. Nam faciles ſumꝰ ad
ſeducendũ. debiles ad opandũ.
et fragiles ad reſiſtendũ. Si di
ſcernere volumꝰ inter bonum et
malũ decipimur. Si temptamꝰ
bonũ facere deficimꝰ. Si cona
mur reſiſtere malo deijcimur et
ſupamur. ꝑ primũ tollit̄ pax ad
ꝓximũ. dum ꝑ indiſcretionē iu-
ſticie limitem trãſgredimur. per
ſcdm aufert̄ pax ad ſeipm. dum
carnis infirmitate laſſi. a bono
qd̄ ratio dictat volũtate decli-
namus. Per terciũ pax ad deũ
diſſoluit̄. dũ temptati a dyabo-
lo ad peccatũ cōſſentiēdo frãgi-
mur. ¶ Neceſſariꝰ itaqꝫ nobis
ſic degētibus. in regione vmbre
mortis. in infirmitate corpis. in
loco tentationis. fuit aduentus
ſaluatorꝫ. vt copioſiſſima ſua di
gnatione in nobis ꝑ fidem habi
tans illuminet cecitatē noſtram
nobiſcũ manēs adiuuet infirmi
tatem noſtrã. ⁊ ꝓ nobis ſtãs fra
gilitatē noſtrã ꝓtegat et propu-
gnet. Si em̄ ille in nobis. q̇s de
cipiet nos? Si ille nobiſcuz. q̇d
de cetero nō poſſumus in eo qui
nos confortat? Si ille ꝓ nobis
quis ꝯtra nos? Fidelis ꝯſiliariꝰ
eſt qui neqꝫ falli omino neqꝫ fal-
lere pōt. Fortis auxiliariꝰ q̄ non
laceſcat. Patronꝰ efficax qui et
ipm ſathanan ſb pedibꝰ nr̄is ve
lociter ꝯterat. ⁊ oīa machinamē
ta ꝯfringat. Nimirũ ipſe eſt dei
ſapientia. cui ſemꝑ in ꝓmpto ſit
inſtruere ignorãtes. Ipe dei vir
tus. cui facile ſit. ⁊ deficiētes re-
ficere ⁊ eripe ꝑiclitantes. ¶ Ad
hunc ğ tantũ eruditorē in omni
deliberatiōe curramꝰ. Hũc tam
ſtrennuũ adiutorē in omi opati
one inuocemꝰ. huic tam fido ꝓ-
pugnatori in omni colluctatiōe
cōmittamꝰ aīas noſtras. qui ad
hoc ipm venit in mũdũ. vt habi-
tans in hominibꝰ. cũ hominibꝰ
ꝓ hominibus. tenebras noſtras
illuminãdo. labores leuiãdo. ꝑi
cula ꝓpulſando. pacē quã ꝑdidi
mꝰ reſtitueret ſm̄ xbũ euãgelicũ
In tra pax hoib꜄. Et tm̄ d̄ ꝑmo
☞ F ¶ Quō aũt pax illa terrꝫ
nũciata apprehēdi ac cōſeruari
poſſit. nũc ſcdo loco reſtat ꝯſide
rare. Qm̄ licꝫ pax omnibꝫ ꝑ xp̄i
natiuitatez ſit oblata. nō tn̄ oēs
eam acceptãt. Sunt enim vt in

ps.108. q̃ nolũt bñdictionẽ ꝛ elõ
gabit̃ ab eis. vt non oĩes quibꝫ
pax offert̃. ſint filij pacis. vt deſi
gnauit dñs aplis. Luc. 10. dicẽs
Quãcunqꝫ domũ intraueritis di
cite pax huic domui. Et ſi ibi fu
erit filiꝰ pacis requieſcat ſup eũ
pax vẽ. Sin ãt. reuertet̃ ad vos
Ideoqꝫ celeſtes nuncij nõ oĩbꝫ
terrigenis pacẽ euãgelizarũt. nõ
eñ beſtijs aut beſtialibꝫ vitã pe-
cudũ eligentibꝫ. q̃les ſunt volu-
ptuoſi. ꝑ oĩa carni ſue ſeruien-
tes vt dicit phs. 1. Ethic. Sed
hominibꝫ q̃bus dictuꝫ ẽ Gen. 1.
Dominamini piſcibꝰ maris. vo
latilibꝰ celi ꝛ vniuerſis aĩantibꝫ
q̃ mouent̃ ſup terraꝫ. Quid eñ
piſces maris. niſi fluide carnis vo
luptates. q̃d ꝑ volatilia celi niſi
ſuma petẽs ſupbia. Quid deni-
qꝫ ꝑ aĩalia q̃ ſup terrã mouent̃ ni
ſi cupiditas terrenis diuicijs in
herẽs intelligit̃. Qui hijs beſtijs
dñant̃. vere ſunt hoĩes. Tales ſi
gnificati ſunt per paſtores ſuper
gregẽ ſuuꝫ vigilãtes. quibꝫ ꝑmo
illa pax nũciata eſt. Quã ꝛ cõſe-
cuti ſunt. dum tranſeuntes feſti
nanter videre verbũ qđ factum
eſt. qđ dñs oſtẽdit eis. inuenert
mariã ꝛ ioſeph ꝛ infantem poſi-
tum in preſepio. Sic eñ ſcriptũ
eſt. reuerſi ſunt paſtores. glorifi-
cãtes ꝛ laudãtes deũ đ oĩbꝫ q̃
audierant et viderãt. ¶ Ecce re
uerſi ſũt paſtores haud dubium
q̃n ſiml' et ꝯcorditer. ecce pax ad
ꝓximũ. glorificãtes et laudãtes
deũ. ecce pax ad deũ. de omnibꝰ
que audierãt ꝛ viderãt. ecce con
ſenſio actiõis cũ recta cognitiõe
que eſt pax ad ſeipſum. ☞ B
¶ Sic non diſſimiliter quilibet
homo paſtor eſt hñs gregem ſibi
cõmiſſum. ſcꝫ ſenſualitatis turbã
quã recte beſtias dixeri. q̃m ha-
bemus eam cõmunẽ cum beſtijs.
Sup quã neceſſe eſt vigilemus.
ne poſt ſuas illecebroſas vaget̃
ꝯcupiſcẽtias. incidatqꝫ totꝰ ho-
mo in rapinã lupis ꝛ leonibꝫ ani
mas vorare cupiẽtibꝫ. Talibus
pax ꝓmittit̃. quã ꝯſecunt̃. ſi ma
riã iueniũt ꝛ ioſeph et pueꝝ in p̃
ſepio. Quid ꝑ mariã niſi carnis
continẽtia. ꝑ ioſeph ✝o niſi iuſti
cia. ꝑ infantẽ in p̃ſepio niſi hũili
tas đſignat̃? Sic eñ ait Bern.
Saluatoris infantia mãifeſtaꝫ
p̃cedit humilitatẽ. Sic ꝑ virgi-
nem ꝯtinẽtia Juſticia ꝑ ioſeph
virũ iuſtũ. cuiꝰ laus eſt in euãge-
lio nõ incõgrue deſignat̃. Cõti-
nentia vero debet̃ carni. iuſticia
ꝓximo. Eſt eñ iuſticia virtus q̃
qđ ſuũ eſt vnicuiqꝫ tribuit. ꝛ hec
neceſſaria ẽ ꝓximo. hũilitas aũt
deo nos reconciliat. deo nos fa-
cit eſſe ſubiectos. Itaqꝫ q̃ forni-
catur in corpus ſuũ peccat. Qui
iniurioſus eſt in ꝓximũ. qui ex-
tollit̃ et inflatur in deũ. Habea
mus itaqꝫ in nobis mariã. i. con
tinentiã. ꝑ quã carnem ſpiritui
ſubiugemus. ꝛ habebimꝰ paceꝫ
ad noſipſos. Sic eñi hortatur
nos apl's Coloſ. 3. Mortifica-

te inquit membra vr̄a que ſūt ſu
per terrā. fornicationē. immūdi
ciam. libidinē. cōcupiſcentiā ma
lam. ꝓpter que venit ira dei i fi-
los diffidentie. Mortificate in
quit ap̄lus. nō carnē vr̄am ſꝫ mē
bra veſtra que ſunt ſuper terrā.
Membra vocat ipſa peccata. ex
quib⁹ homo vetus tanꝗꝫ ex mē-
bris ꝯſtituit̄. Hec ſunt mortifi-
canda ⁊ omino abijcienda. ſꝫ nō
caro deſtruēda. h ¶ Eſt
aūt caro caſtiganda moderatis
abſtinēcijs. ne laſciuiēs i delicijs
ſpiritū extinguat. ſed mag̃ tꝑa-
te fota ſpiritui ſeruiat. Ideoqꝫ ī
tali valitudine corp⁹ eſt cōſeruā
dum. in qua melius ſpiritui ſui
re cōprobat̄. Unde Amb. ſup il
lud Ro. 12. Rōnabile obſequiū
vr̄m. Cum tꝑantia corpa vr̄a ca
ſtigetis. vt nō nature defectu co
gantur diſſolui. ſed vicijs mori.
Nec tn̄ ad hoc conanduꝫ eſt. vt
ꝑ abſtinētias in cibo. potu. ſom-
no ⁊c̄. ad hoc corpus redigat̄. vt
nō ſentiat homo motus inordi-
natos ſenſualitat̃ ꝯtra ratiōem
Lex enī mēbroꝝ ſiue fomes. tꝑa-
ta abſtinentia mitigari pōt. ſed
in hac vita extingui non valet.
Quis enī vel hodie abſtinētius
viueret ap̄lo. qui ſciuit eſurire. ⁊
penuriā pati. ad Phil. 4. Qui
caſtigauit corpus ſuū ⁊ in ſerui-
tutem redegit. ne cū alijs p̄dica-
ret. ipe reprob⁹ efficeret̄. 1. Cor.
9. Nec tn̄ ſic ad iſtā corporis pa
cem ꝑuenit. vt carnis bellum nō
experiret̄. Alioqn̄ non ter rogaſ-
ſet dn̄m ꝓ ſtimuli ablatiōe. qui
tn̄ ad repreſſionem ſupbie ab eo
ablatus nō eſt. ¶ Hec aūt perfe
cta pax. vbi in nullo caro relucta
tur ſpiritui. patrie reſeruat̄. vbi
reformabit̄ corpus humilitatis
noſtre. ac ꝯfigurabit̄ corpori cla
ritatis xp̄i. vbi non aggrauabit
animā. ſꝫ erit ei ſolatio. De hoc
Aug⁹. in retractatiōibꝫ ſuis ait
Nō poteſt in hac vita alicui pro
uenire. vt lex repugnās legi men
tis nō ſit omino in membris. ſed
hoc pacifice agat domando con
cupiſcentias carnis hic. vt aliqn̄
ad pacem pleniſſimā ꝑueniat̄ ſcꝫ
in patria. Neqꝫ in hac cōcordia
ſenſualitat̃ cū rōne ṗncipalit̄ cō
ſiſtit pax interna. ſed ṗncipalius
in cōſenſione volūtatis cū recta
ratiōe qua ſtante nō eſt peccato
locus. quā ſequit̄ ꝯſcientie puri-
tas que eſt vera pax homīs ad ſe
ipm̄. i ¶ Habeam⁹ in no
bis ⁊ ioſeph. hoc eſt iuſticiā que
in ꝓximi dilectione fundat̄. per
quā neminē circūuenire. neminē
decipere. neminē nocere volum⁹
ſed magis dum poſſum⁹ ꝓdeſſe
ac omnibus in bono conſentire.
Nō enī vera eſt illa amicicia. q̄
nō in virtute fundat̄. Unde Tu
lius in de amicicia. Nulla excu-
ſatio pcti eſt. ſi amici cauſa pecca
ueris. Nam cū ꝯciliatrix amici-
cie virtutis ſit opinio. difficile ē
amiciciā manere ſi a virtute de-
fecerit. Cum itaqꝫ in virtute cō-

coꝛdant voluntates plurimoꝛuꝫ
vera eſt pax ad proximū. ¶ Ad
hanc pacem apl'ſ nos hoꝛtatur.
Ro.12. Si fieri poteſt inquiēs
qđ ex vobis eſt. cum omnibꝫ ho
minibus pacē habētes. ¶ Dicit
aūt vigilanter ſi fieri poteſt. qđ
ex vobis eſt. qm̄ frequenter ma-
li bonis repugnant. bonos infe-
ſtāt. ⁊ multipliciter ꝑſequunt. nec
quiete apud ſe viuere ſinunt.
Qūtum itaqꝫ ad iſtos. ſatis ē bo
nis. ſi pacem tenēt in ſe. et qꝫtum
ad animi ꝑparationē. q̄ qꝫtū i ſe
eſt parati ſunt cū omnibꝫ homi-
nibꝰ viuere q̄ete. ☞ K ¶ Ha-
beamus deniqꝫ in nobis ⁊ puerū
in ꝑſepio. i. humilitateꝫ in aīo. ꝑ
quā nō coacte ſed volūtarie dn̄o
ſubijciamur. Nō eni pōt ſuper-
bus dn̄o ſubijci. Qm̄ vt Bern̄.
ait ſer. de vigi. dn̄i. Omis ſuꝑ-
bus extollit ſupra dn̄m. Sicut
eni princeps ſuꝑbie vt apl'us ait
extollitur ſuꝑ om̄e qđ eſt deꝰ. 2.
Theſſa. 2. ita ⁊ omēs filij ſuꝑbie
Vult eni deus fieri voluntatem
ſuā. ⁊ ſuꝑbus vult fieri volūtatē
ſuā. Ecce equalitas. ſed attende
male ꝯgruam ꝓportionē. Deus
quideꝫ in hijs tm̄ que ratio ap-
probat ſuam vult fieri volunta-
tē. Suꝑbꝰ ꝓ ⁊ cū rōne ⁊ cōtra
rationē. Nō ḡ ſuꝑbꝰ cū deo pa-
cem habet. Gloriā meā ait dn̄s
alteri nō dabo. Iſa. 48. Sꝫ ſu
perbus inq̇t. mihi eā licet nō de-
deris vſurpabo. Nec ei placꝫ an
gelica diſtributio dās gl'iaꝫ deo
pacē hominibꝫ. ſed ſibi vult da-
re gloriā. ¶ Nos itaqꝫ attenda-
mus eum. cuius eſt oꝛbis. et oīs
eius plenitudo pro nobis hoīem
factum. nō etate ꝑfectuꝫ. ſed in-
fantem qui ſtabuluꝫ elegit. ac ꝓ
lecto argenteo preſepiū. vt glori-
am reprobaret mūdi ⁊ ſeculi va-
nitatem. Hoc loquunt omīa in-
firma circa ip̄m i natiuitate ſua
oſtenſa. hunc amplectamur. hūc
imitemur. ⁊ cum eo pacē verā ha
beamus. Eum colamꝰ per pieta
tem. virginē mariaꝫ imitemur ꝑ
ſobrietatē. Joſeph per iuſticiaꝫ.
Nam vt ſic viuemur. ipſe venire
dignatꝰ eſt ⁊ nos erudire. vt ait
Apl'us ad Thimo. 2. Apparuit
gratia dei omnibꝫ hominbꝰ eru
diens nos. vt abnegātes impie-
tatē ⁊ ſecularia deſideria. ſobrie
pie ⁊ iuſte viuamꝰ in hoc ſeculo.
expectantes beatā ſpem ⁊ aduen
tum glorie magni dei. Hec ē pax
triplex. in vna fundata. ſcꝫ diui
na dilectione. quā angelicꝰ nun
ciauit exercitus dicēs. In terra
pax hominibus. tm̄ de ſcđo.
☞ L ¶ Hanc triplicē pacē aſ
ſecutus eſt ꝓthomartyr dei ſte-
phanus qꝫtū viatorē aſſequi de-
cebat. ſecū quippe pacatus fuit.
Nam tāta ꝯcordia actio volun
tati reſpōdebat. vt a fidei recti-
tudine quā didicit. nulla potue
rit humana ratione deterreri.
quādo eam diſputando (etiam
perfidis iudeis) rectam oſtende
ret. ac ꝓ eoꝝ infidelitate acriter

Arguerte. ait eni Actꝫ. 7. Dura
ceruice ⁊ icircūciſi cordet auribꝫ
vos ſemꝑ ſpūiſancto reſtitiſtis.
ſic ⁊ patres veſtri ſic ⁊ vos. Quē
ꝓphetaꝝ nō ſunt ꝑſecuti patres
veſtri? ⁊ occiderūt eos qui ꝑnun
ciauerūt de aduentu iuſti. cuius
vos nūc homicide ⁊ proditores
fuiſtis. Ad ꝓximos qꝫ. nedū a-
micos ſed inimicos ⁊ occiſores.
tanta pace ⁊ amore ꝯiunctus eſt
vt inter cruentos lapidū ictus.
ꝓ eis oraret ad dn̄m dicēs. Dn̄e
ne ſtatuas illis h̄ peccatū. Sed
quis pacē ei⁹ ad deum digne p̄-
dicabit. quē tota anima totis vi
ribus coluit. ita vt primus retri
buere voluit dn̄o. qđ cū oi hūa-
no genere recepit a dn̄o. Mortē
eni quā ſaluator noſter dignat⁹
eſt pro nobis pati. hanc ille ꝓm⁹
reddidit ſaluatori. Et q̄ aplorū
erat diſcipulus gradu. fact⁹ eſt
oīm magiſter martyrio Amen.

¶ Tercia pars primi ſmonis đ natiuitate dn̄i in die ſancti iohannis euangeliſte ſermo. IIII.

Et in terra pax hoib⁹ bone vo-
luntatis. Lu. 2. ☞ A ¶ Cō
ſcientie vicijs ꝑturbate vera pax
eſſe nō pōt. qm̄ vt ph̄s ait. Sē-
per preſumit ſeua ꝑturbata con-
ſcientia. Sap. 17. hinc Iſa. dic
ca. 48. Nō eſt pax impijs. interi
or ſcz. licet exteri⁹ pacem habere
videat̄. Nam ⁊ tirāni vt Nero
et Decius ⁊ ceteri rem publicam
romanā rexerūt. ⁊ magnā extrin
ſecus pacē habuerūt. qꝛ plenā to
tius orbis aut maioris ꝑtis obe
dientiā. ſed minime ſecū pacati
fuerūt. quos circūſtans mūdus
venerabat̄. De q̄bus Boe. li. 4.
đ ꝯſol. Metro. 2. loquit̄. Quoſ
inq̄t vides ſidere celſo ſolij cul-
mine reges purpura claros intē-
te ſeptos triſtibꝫ armis ore tor-
uo cōminantes ⁊c. Jam videbis
int⁹ artas dominos ferre cathe
nas hinc eni libido verſat aui-
dis corda venenis. hic flagellat
ira mentem fluctus turbida tol-
lens meror aut captos fatigat.
Aut ſpes lubrica torquet. Ergo
cum caput tot vnū cernas ferre
tirānos. Nō facit qđ optat ipſe
dn̄is preſſus iniquis. Cui conſo
nat illud Aug. 4. de ciui. dei c.
3. Malus etiā ſi regnet ſuus eſt
nec vni⁹ hominis. ſed (qđ ē gra-
uius) tot dn̄oꝝ quot viciorū. A
quo eīm ait petrus quis ſupatus
eſt. huius ⁊ ſeruus eſt. 2. Pet. 2.
Quo ꝯtra vera pax eſt ꝯſcientie
ſecuritas. etiā ſi vniuerſa circū-
ſtantia ſeuiant. Propter qđ ſa-
lomon Prouerb. 15. dicit. Se-
cura mens quaſi iuge ꝯuiuium.
¶ Ex q̄ ſatis ꝑtz. ꝙ pax illa quā
illaturus erat xp̄s in eius natiui
tate ſm̄ ꝓphaꝝ vaticinia. qꝛ ve-
ra pax erat. fuit pax interior nō
exterior. Sicut ⁊ dn̄s ait de ex-
teriori. non veni mittere pacem.

Hãc vero pacẽ interiorẽ ſignificabat illa magna pax exterior et tpalis que fuit tpe natiuitatis chriſti. cũ vt lucas refert deſcriberet vniuerſus orbis. tãta vtiqꝫ. vt gladios in vomeres. ⁊ lãceas ↄ̃uterent i falces. Iſa. 2. Nõ vt clare exꝓmeret angelica cõcio nõ vniuerſaliter omĩbꝫ homĩbꝫ bonis ⁊ malis pacis bonũ nũciarũt. ſꝫ bonis tm̃ dicẽtes. In terra pax hoĩbꝫ bo. vo. Aue maria.

☞ B ¶ Et in terra ⁊c̃. Verbum hoc dilectiſſimi verbũ ẽ totius ſpei ↄſolatiõis ac clemẽtie. miſericordie ſinũ omĩbꝰ aperiens nullũ excludẽs. niſi eũ forte q̃ inuitatus tractus ac pulſus. violẽter vocatiõis gratiã refutat. reſiſtit. recalcitrat. Si enim celeſtes dixiſſent angeli. pax hoĩbꝰ ſtrennue actiõis. iam nõ inmerito terruiſſent infirmos. magna agere nõ valentes. Si pacẽ optaſſent largas elemoſynas faciẽtibus. iam pauperes turbaſſent vix ſibi ipſis ſufficiẽtes. Si pacẽ nunciaſſent ꝑſidentibus ⁊ honoratꝭ. ptimuiſſent ſubditi ⁊ hũiles ad hanc pacem venire deſperantes. Sed vt omnes ↄſolarentur. vt omnes accederent. vt ſubſiſteret nemo. oblata eſt in terra pax oĩbus hominibus bone voluntatis. ¶ Siquidem nihil magis eſt in noſtra poteſtate qꝫ volũtas noſtra. vt ait Augꝰ. li. 1. retract. Hanc eque habet infirmꝰ et fortis. pauper vt diues. ſubditꝰ vt ꝑlatus. nec eſt qui nõ poſſit velle et nolle. Hanc ab hominibus exigit deus quibus ſuam pacem eſt daturus. Nõne ⁊ hoc voluit dicere Apl'us. 1. Thimo. 4. Exercitatio corporalis ad modicũ valet. pietas vero ad omĩa. intelligens ꝑ exercitationẽ corporis omnẽ exteriorem operationẽꝫ. ꝑ pietatem. verum dei interiorem cultum. Eſt eni pietas vt Augꝰ. ait. 4. de ciui. dei ca. 23.) verax dei cultus. Hic autẽ eſt vt idem dicit li. 5. ca. 20. de ciuitate dei. credere. ſperare ⁊ diligere deũꝫ. hec in voluntate ↄſiſtunt elicitiue vel impatiue quo ad credere.

¶ Ecce cariſſimi regnũ dei i noſtra voluntate poſitum. omnibꝫ recte volentibus dabitur. vt inexcuſabiles ſint omẽs impij. Nemo famelicum. oblatũ cibuꝫ nolentem. aut excuſaret aut ei miſericordiã impenderet. Ita nulla eis miſericordia eſt futura. qui nunc qd̃ maxime poſſunt bonaꝫ voluntatem habere nolũt. preparemus itaqꝫ voluntates noſtras ad hanc pacem capiendã. que et ſi hic guſtatur. nõ tamẽ hic finitur. Quoniã ducit in illam perfectam. que nullo fine claudet. ſicut ſcribit Iſa. 9. Et pacis eiꝰ non erit finis. ☞ C ¶ Preparatio aũt iſta volũtatis vt ſit bona et recta conſiſtit in conformitate ad diuinam voluntatem que eſt prima et vniuerſalis regula. Quã inobliquabilẽ eſſe con-

ſtat. Nec a rectitudine prorſus
flexibilem. Queadmodū tortuo
ſa rectificantur per applicationē
eorundem ad normam rectam.
Hec autem conformitas dupli-
citer attenditur fm duplicez dei
voluntatem quam nobis innuit
ſcriptura vt oſtēdit magiſter di-
ſtinctiōe. 45. ꝓmi. Non ꝙ in di
uina volūtate ſit diuerſitas. qm̄
illa ſimplex eſt ⁊ imutabilis. Sz
diuerſitas eſt in locutione. q̄ no-
mine voluntatis diuerſa accipit
¶ Eſt itaqz voluntas dei bn̄pla
citi. et hec eſt in deo et diuina eſ-
ſentia. qua efficaciter deus vult
aliquid eſſe vel nō eſſe. Et hec qꝛ
omnipotēs. impediri nō poteſt.
fm illud Ps̄. Omnia quecunqz
voluit dominus fecit in celo ⁊ in
terra. Et aplus. voluntati eius
quis reſiſtet? Ro. 9. ¶ Alia eſt
voluntas ſigni et eſt aliquod ſi-
gnū per quod cognoſcimus deū
aliq̄d velle. vel precipere aut con
ſulere. et ponit a magiſtro q̇ntu-
plex ſcz ꝑceptio. ꝓhibitio. ꝯſiliū
opatio ⁊ ꝑmiſſio. Hec volūtas
nō ē aliq̄d realiter ī deo exiſtēs.
ſed eſt ſignū circa nos. vel aliq̄s
effectus dei quo cognoſcim⁹ ali
quid circa diuinā voluntatem.
D ¶ Notū itaqz ad voluntatem
bn̄placiti hec cōformitas nr̄e vo
lūtatis requirit. vt ab illa dum
cognita eſt. nūq̄z remurmurādo
aut abſolute ⁊ deliberate oppoſi
tum volendo diſcordet. ptz ꝑ il-
lud Ecci. 39. Benedicite deū in

om̄ibus operibus ſuis. et ſequi-
tur. et dicetis in confeſſione. ope
ra domini vniuerſa bona valde.
et in omni corde ⁊ ore collauda-
te. Non autē collaudat corde. q̇
diſſentit. nolens ea fieri que de⁹
vult fieri. Hoc ipm quoqz cari-
tas ⁊ dei dilectio exigit. qm̄ ami
corū ait Tullius eſt idem velle ⁊
nolle. ¶ Et dicit notanter dum
hec volūtas eſt cognita. qꝛ dum
voluntas dei beneplaciti non eſt
certe cognita. poteſt volūtas hu
mana ſe difformare in volito op
poſitū volendo. Sicut fili⁹ in-
firmi patris mortē poteſt nolle.
et ꝓ ea differenda medicinas q̄-
rere. q̄zuis hunc deus velit mori.
dum hec diuina volūtas non ſit
filio cognita. vt vult Aug⁹. in
Enche. ⁊ habet diſ. 48. primi.
¶ Sed diceres. vnde ꝯſtare po
terit hec volūtas dei. Dicitur ꝙ
vel ꝑ reuelationē quo ad futura
vel per factū aliq̇d iam in eſſe po
ſitum quo ad preſentia et prete-
rita. vnde eoipſo ꝙ aliquis effe-
ctus ineſſe ponit. ſcit certe ꝙ de⁹
vult hanc rē eſſe vel fuiſſe. Qm̄
vt Aug⁹ ait. 3. de trini. et habet
di. 45. ꝓmi. Nihil fit qd̄ nō de
interiori ⁊ intelligibili aula ſum
mi imꝑatoris egredit. fm ineffa
bilem iuſticiā. Et ſequit. Itaqz
ꝫo nō niſi dei volūtas ꝓma cau-
ſa eſt ſanitatis. egritudinis. pre-
miorū atqz penarū. gratiarum et
tribulationum. Hec ergo ſola
eſt. vnde ortū eſt quidquid ē. ſz

ipſa orta nō eſt. ſed eterna ē. hec
ille. ☞ ¶ Ex quo patet ꝙ
grauiter illi peccant. qui dum ea
que nolunt cōtingunt. dū aduer
ſa accidunt aut ꝓſpera tollunt.
ſtatim diuine remurmurāt volū
tati. ita ꝙ ſi poſſent etiā contra
dei voluntatē oppoſitum procu-
rarent. Tales ſunt quicunqꝫ ad
precauendū hic ſibi aduerſa. vel
ad abijciendū illata. querūt me-
dia lege diuina ꝓhibita. vt ſuf-
fragia dyabolorū. ꝑ incantatio
nem. ſortilegia ꝛc. qui paupertatē
fugare conantur vicioſa tempo-
ralium adquiſitiōe vt ludis vſu
ris. Quorū nōnulli ore confiteri
nō verent̄. ꝛ dicere. vellem iuua-
ri. vellem intentū obtinere. ſiue
per deum ſiue ꝑ dyabolū. ſolum
dum auxiliū mihi impendatur.
Quorū qn̄qꝫ in tm̄ creſcit inſa-
nia. vt etiam deū plaſphemāt q̄-
ſi iniuſtus eſſet deus. qui talia ſi
bi vel ſuis infligeret. Contra q̄s
ād. Ro. 9. ait Apl's. O hō tu q̇s
es q̄ reſpōdeas deo. Nūq̇d dicit
figmētū ei q̇ ſe finxit. q̇d me feci-
ſti ſic? De q̇bꝰ ꝑ ꝓpheta dr̄. Cōfi
tebit̄ tibi cum benefeceris ei. vbi
Glo. Laudabit te o deꝰ cū bn̄fe
ceris ei. ꝛ ſolūmō in ꝓſperꝭ. Sꝫ
blaſphemat in aduerſis. Nō di
cit cum Job. Si bona ſuſcepi-
mus. mala autē quare non ſuſti-
neamus. et iterum. dominus de
dit dominꝰ abſtulit. ſicut domi
no placuit ita factū eſt. Sit no-
men dn̄i benedictū. Et Augꝰ.
ſuꝑ illud Pſ. Benedicā domi-
no in omni tempore ait benedic
domino quando iſta dat ſcilicet
proſpera. et quando ea tollit be-
nedic. quia illa dat et illa tollit.
ſed ſeipſum a benedicente nō tol
lit. ☞ ¶ Sed forte dicis
difficile eſt non dolere. et nō nol
le damnum illatum. Dicitur ꝛ ſi
difficile eſt. ſolo damno conſide
rato. facile tamen eſt ſi attendi-
tur. quia modicum eſt in compa
ratione eius quod adhuc tenet.
ſcilicꝫ dei. quia ſe nō aufert cum
temporalia aufert. Exemplū de
prediuite. Qui perdit modicū
ſtraminis nihil curat. Item fa-
cile eſt ſi conſideratur. quia ma-
ius periculū vitatur. Sicut de
proijcientibus merces in mare.
Nā ſi homo remurmurat per-
dit vitam anime. Item facile eſt
ſi conſideramus premiorum ma-
gnitudinem. que ꝓ hijs acceptu
ri ſumus ſi pacienter ſuſtinemꝰ.
ſicut auarus libenter proijcit flo
renū. vt habeat decem. ¶ Dictū
quoqꝫ eſt abſolute. quia in hijs
que deus vult propter malū cul-
pe in aliquo. vt ſunt mala pene.
poteſt quis ſub conditione vel-
le contrarium. ꝛ nolle penam. nō
autē abſolute. Poteſt enim vel-
le non preceſſiſſe culpā. in eo qui
demeruit iſtam penā ſibi vel al
teri. Culpa ſiquidem a deo voli
ta non eſt. et ita tunc nolle penā
ſub conditione ſi non preceſſiſſet
culpa. Sic enim videt̄ dn̄s paſ-

ſionem ſuaȝ noluiſſe. ¶ Vñ orauit
ſub ꝯditione in orto. Si poſſi-
bile eſt trãſeat a me calix iſte. ſim
pliciter aũt voluit pati. vñ ſequi
tur. Verũtñ nõ mea ſed tua vo-
luntas fiat. ¶ Dictũ q̃ȝ eſt. ⁊ de-
liberate. qm̃ ſi ſubito ꝯſtaret ho
mini diuina volũtas reſpectu a-
licuiꝰ triſtabilis. vt de morte pa
tris aut alicuius nociui. Si hõ
iſte ſubito indeliberate. q̃ſi natu
rali motu refugiens nociuũ nol-
let illud qd̓ tñ deus vult. qꝛ iam
in eſſe poſitũ eſt. nõ in hoc pecca
ret. Si tñ actu deliberato ſtatĩ
ſubĳciat ſuã voluntateȝ diuine.
ſtatim. i. dum ſe recolligit. ac il-
lud ſibi triſtabile tanq̃ȝ a deo in-
flictuȝ intelligit. Et de h̓ Augꝰ.
ait. Qui recto ſũt corde. ſi q̃nq̃ȝ
corde mortali ꝑuatim aliq̃d ve-
lint. qd̓ ſue cauſe vel negocio vel
p̄ſenti neceſſitati ꝯuenit. tñ q̃ȝ ci-
to intellexerint aliud deũ velle.
p̄ponũt voluntatẽ om̃ipotẽtꝭ vo
luntati ſue ⁊ voluntatẽ dei volũ
tatẽ homĩs. ☞ ¶ Et hec q̃
dicta ſunt alĳ ſub alĳs ꝟbis ex-
primũt. vt recitat Gerſon ĩ trac.
de cordis directiõe dicens. Di-
ſtinxerũt aliq̃ triplicẽ in hoĩe vo
lũtateȝ accepto largo vocabulo.
ſm̃ triplicẽ in hoĩe cognitioneȝ.
Eſt enĩ volũtas ſeu appetitꝰ ſen
ſualis. qui iõ põt dici voluntas.
qꝛ aptꝰ natꝰ ẽ obedire rõni vt di
cit phũs. i. Ethic. Cõformit̃ ad
h̓ dictũ de cain. Subter te erit
appetitꝰ tuꝰ ⁊ tu dñaberis illiꝰ.
Geñ. 4. Secꝰ eſt ĩ appetitu ſen
ſitiuo in brutis. Eſt ⁊ alia volun
tas vel eadem aliter ꝯſiderata. q̃
ꝯſequit̃ cognitiõeȝ rõnis inferi-
oris. quã appellãt ſcti velut mu-
liebrẽ reſpectu portiõis ſupioris
quã virũ dicũt. hec reſpicit legeſ
tp̄ales ⁊ ꝯcluſiões q̃ colligunt̃ ex
ſenſibꝰ. Sȝ portio rõnis q̃ ſupe
rior d̓r. conformat̃ ad leges eter-
nas. et ſm̃ has ꝓprie d̓r volũtas
rõnis. ¶ Cõſeq̃nter dicũt iſti. ꝙ
volũtas cõſequẽs iudiciũ rõnis
ſupioris. ſemꝑ debet eẽ ꝯformis
diuĩe volũtati. ita ꝙ nunq̃ȝ ĩ aliq̃
ſibi remurmuret. nec de dãnati-
one hoĩm. nec de ꝑmiſſiõe pctõꝝ
nec de gr̃e ſubtractione. Sȝ di-
cat hũili corde ſine murmure cũ
ꝓpħa iuſtus es dñe et rectũ iudi
ciũ tuũ. ¶ Porro q̃ ad volũtatẽ
aliã dupliceȝ põt fieri. ꝙ bonus
filiꝰ ſic loquit̃ Augꝰ. velit patrẽ
ſuũ viuere quẽ deꝰ vult mori. ꝓ-
pter quendã nature tractũ ⁊ col
ligationẽ ad ea que tp̄alia ſunt.
Oportet nihilominꝰ hãc dupli-
cem volũtatẽ (ſi debet carere vi-
cio) ſe reſoluere tandẽ in eã q̃ ſe-
quit̃ iudiciũ rõnis hec Gerſon.
Qd̓ nihil alid̓ ẽ dicere. q̃ȝ ꝙ cũ
apphẽdit rõ aliquẽ effectũ (lȝ tri
ſtabilẽ) vt a deo ſic ordiatũ ſm̃ le
ges eternas. i. ſm̃ ſuã volũtatẽ.
q̃ eſt lex eterna ⁊ ĩmutabil̓) ꝯtin-
gentẽ. tũc tenet̃ ſalteȝ nõ remur-
murare. Rõ enĩ ſic apphẽdẽs d̓r
portio ſupior. Effectꝰ aũt aliq̃s
apphẽſus vt nociuꝰ. vl̓ vt a cau-

fis ſecũdis inferioribꝰ ꝓcedens.
nõ habẽdo reſpectũ tũc ad deũ.
ſic appꝛhẽdit̃ ſm̃ ſenſuꝫ vel rõem
inferiorẽ. ita põt eũ volũtas q̃ ta
lem ſequit̃ appꝛehẽſionem nolle.
☞ H Uerũ. eẽt laudabile
⁊ magne ꝟtutꝫ ſignũ ꝙ hõ ſemꝑ
hr̃et ſaltẽ deliberatꝰ cõplacẽt iã
in diuis opibꝫ. ita vt q̃dq̃d adũ
ſi ſibi inferret. totũ cũ gaudio ſu
ſciperet tanq̃ꝫ volitũ ab inobliq̃
bili ⁊ rectiſſima voluntate. Sic
apl'i gaudẽtes ibãt a ↄſpectu ↄci
lij. q2 digni habiti ſũt ꝓ noie xp̃i
ↄtumeliã pati. Actꝫ. 5. Nõ tñ h
de neceſſitate tenemur facere. ꝓ
pter difficultatẽ quã patimur ex
rebelliõe carnis ad ſpm̃. Suffi
cit aũt ſm̃ ſctm̃ Tho. i fine ꝑmi
ſniaꝝ. in talibus nõ recalcitrare
diuie ordinatõi. ⁊ nõ deliberate
ↄtriũ velle. ⁊ nõ oportet in h gau
diũ expiri. Et ſic ptꝫ q̃lis debet
eſſe ↄformitas nr̃e volũtatis ad
volũtatẽ dei bñplaciti. vt ſit bo
na ⁊ recta ⁊ capax pacis chriſti.
☞ I Q̃ntũ aũt ad volũtatẽ
ſigni ptꝫ ex dictꝫ q̃lis debet eſſe
ↄformitas nr̃e volũtatꝫ ad diui
nã opationẽ vel pmiſſioneꝫ. q̃m
hec ſigna opatio. pmiſſio. certe
nobis ſignificãt voluntatẽ diui
nã bñplaciti. Quãtũ g̃ ad alia
tria ſigna q̃ ſunt p̃ceptio. ꝓhibi
tio. ↄſiliũ. dr̃ ꝙ talis debet eẽ cõ
formitas volũtatis nr̃e ad diui
nã. vt velit q̃dq̃d ſcit qđ deꝰ vult
eũ velle. nõ ↄſultiue tm̃ ſꝫ p̃cepti
ue. ⁊ nõ velle q̃ deus vult eũ non
velle ꝓhibitiue hoc eſt velle iple
re diuina p̃cepta q̃ ſunt dictami
na diuine iuſticie. hec volũtatis
rectitudo admittit aliquã obli
quitatẽ. ⁊ h ex diuina miſericor
dia que ſuperaltat iudiciũ. q̃ no
luit obligare hoieꝫ ad pũctualẽ
iuſticiã. q̃ ſtat in obſeruatione ⁊
p̃ceptoꝝ ⁊ ↄſilioꝝ oim. et in nihil
declinare ab omni eo qđ domi
nus vel p̃cepit vel cõſuluit. Con
deſcendit ſiquidẽ noſtre infirmi
tati. iugũ leue onuſq̃ꝫ ſuaue im
poſuit. conformitatẽ noſtre vo
luntatis. que eſt noſtra iuſticia.
ponens nõ in indiuiſibili. ſed in
certa latitudine. que eſt inter p̃
cepta. vt quõcũq̃ꝫ declinet citra
preceptoꝝ tranſgreſſionẽ. nõ di
catur iniuſta ſiue mala. R
Compatit̃ g̃ hec ↄformitas ſecũ
peccata venialia. quoniã nõ ſũt
cõtra rectitudinẽ preceptorũ. ſi
cut nec cõtra caritatem quaꝫ nõ
extinguũt. licꝫ ſint obliquitates
a medijs per que facilꝰ et rectꝰ
tendit̃ in finem. Et licet nõ tol
lant finis rectitudinẽ tñ impedi
unt. ideo om̃ino cõſulit̃ vt q̃tuꝫ
fieri poteſt etiam ipſa caueantur
ne dũ paſſim homo minima ne
gligit. paulatim decidat. Ecci.
19. Ex illo iam ptꝫ qualis de
bet eſſe cõformitas noſtre volũ
tatis ad voluntatẽ ſigni que eſt
cõſilium. Non eñ obligat cõſi
lium ad ſui obſeruantiaꝫ. Alio
quin nõ eſſet conſiliũ ſꝫ p̃ceptũ.
obligat tñ ad nõ cõtemnendum

tanq̄ȝ inutile. De hoc dič Sco. diſ. ȝ. li. quarti. q. 4. dicēs. No tandū inquit generaliter ꝙ pro- mulgatio facta ꝺ ꝯſilio obligat ad nō cōtemnendū. qui enī ꝯtē- nit conſiliū ꝯtemnit ꝯſulentē in- q̄ȝtum ꝯſulentē. Et ideo nolens ſeruare euāgelicū ꝯſilium quaſi ꝯtemnēs illꝺ tanq̄ȝ irrōnabile et infructuoſuȝ peccat mortaliter. Quapropter videant mordētes pauptatem euangelicā. ne forte ſi nolint ſeruare. qꝛ nō eſt neceſ- ſariū. ꝯtemnāt. Q̄m ſic puipen- dentes ꝯtemnūt xp̄m. q̇ hāc ſua- ſit obſeruari tanq̄ȝ meritoriam ⁊ vtilē ad vitā eternaȝ. hec Sco. Quo modo ꝺ hijs q̇ varie oblo quunť religioſis ac ceterꝫ fratri- bus quaſi ſint inutiles ⁊c̄.

Dn̄ica infra octauas natiuitatis dn̄i. ſmo. V.

Erat pater eius et mater mirā- tes ſuper his que dicebā- tur de illo. Lu. 2. ☞ A

In ſaluifica dn̄i natiuitate ꝑ ſapiētē Ecci. 36. deſideriū inoua uit dn̄s. ſigna īmutauit mirabi- lia. q̇b⁹ auditis ⁊ cognitis. cun- cti in ammirationē verſi ſunt et ſtuporē. ſic ait euāgeliſta. Omēs qui audierūt mirati ſunt. ſȝ oī- bus magis mirať pater ioſeph. hoc eſt nutrici⁹ pueri. Honora- uit ſiquidē ſpūſſanct⁹ ioſeph pa tris vocabulo ait Orige. qꝛ nu- triuerat ſaluatorē. q̄m ſecreta q̄- dam nōdū mūdo cognita ange- lica reuelatiōe cognouit. Maxi me aūt mater virgo oīa cognita et audita in corde ꝯferēs mirať. mirabilia ⁊ ineffabilia ī ſe ac pu- ero certiſſima cognoſcēs experiē- tia. Et quis non hodie mirare- tur ſup hijs que dicebanť de pu ero. imo ⁊ videbanť. Miranda etenim ⁊ adoranda vnio huma- nitatis cū deitate. in puero. op- poſitis ſignis. infirmitatis ſcȝ ⁊ maieſtatis ſeipſam mirabilit ꝑ- palauit. Ecce enim ventur⁹ do- minus ad noſtrā ſalutē feminco ſexu ſe cōcipi patiť. qui ī exordio mundi omipotenti manu de ma ſculo opatus eſt feminam. Sed hanc humilitatē naſcendi. virgi nalis matris ſublimauit integri tas. Natus quoqȝ pannis inuol uitur. ac in obſcuro p̄ſepio recli- natur. q̇ cuȝ crearet omnia. terras luce pfudit. celum ſiderib⁹ ador nauit. et ignea ſolem claritate ve ſtiuit. Sed obſcuritatē ſtabuli noua lucens e celo ſtella compen ſauit. Ac pānos. humiliās ſe ma goruȝ purpura exaltauit. Nulla famulantiū hominū ſtipať tur- ba. cui omnis ab initio obſequi tur creatura. Sed eius curiam angeli de celis freq̄ntant. hāc q̄ȝ natiuitatē palaȝ nūciātes preco- niſant. ac gaudiū atqȝ pacē nun- ciāt hoib⁹ in terra bone volūta- tis. Que ꝟba inter alia mirāda tractare cepimi⁹. Nec tn̄ (obſi-

ſteīte tpis q̄litāte) in finē p̄cōce-
ptū deducere poteramus. Qua-
ppter dignuʒ duxi. que dimiſſa
erāt nūc ↄtinuare qđ vt fieri va-
leat ſalubriter inuocemꝰ virginē
dicētes. Aue maria. B ¶ Cōti
nuet vbi prie ꝺrelictū ē. Addat
articulꝰ ſcđs q̇ nūc ſequit. ¶ Vi
ſo q̄ ſit bona volūtas cui pax ab
angelis nūciat. Sup eſt attēde
re quō decipiunt q̇dā hac pmiſ-
ſione ↄfiſi. putātes ſe hr̄e bonaʒ
volūtatē quā tn̄ nō habēt. Hoꝝ
quidā ſunt q̇ in h̄ ſe bone putant
eſſe volūtatꝫ qꝛ ↄcipiūt aliqn̄ ſta
tum mutare. ſocietates declina-
re. ſolitudinem vel clauſtrum eli
gere aut tale vel tale tempus ex-
pectare. ⁊ tūc ſtudioſe bonis ope
ribꝰ vacare. Multa q̄ʒ apud ſe
quotidie diſponūt. quō dū hu-
iuſcemodi ſtatū tp̄s vel locū ve-
nerint deo ſedulū impendāt fui
ciū. ſibiq̄ʒ ac alijs pficiāt. nōnū-
q̄ʒ etiā de alioꝝ regimīe ptractāt
cum tn̄ nōdū ipi diſcipl'i eſſe cepe
rūt. Habēt q̄ʒ tediū viuere inter
illos quos diſſolutiōis arguunt
quo ſopiti nihil bone actiōis p-
ficere delectantur. Iſti nimiruʒ
ad futura oculos reflectūt nihil
de pſentibꝫ cogitāt. nec ſtatui in
quo mō ſunt aliq̄tinꝰ ſatiſfaciūt
ſed omīs coꝝ deliberatio ſtat ad
futurū. nec tn̄ pſequunt qđ cogi
tant. ſed pcraſtinādo ſemp ma-
nēt i peccatꝫ. Putātes hoc qua-
lecūq̄ʒ ppoſitū emendādi vitaʒ.
ſufficere tanq̄ʒ habētibꝫ bonam
voluntatē. ☞ C ¶ Sʒ fatu-
um eſt hoc volūtatis ppoſitū et
ptim dyabolicū. Quiſ eni nō fa
tuus ab oīmibꝫ iudicaret. q̇ pſen
tibus neglectis futuris occurre-
ret piculis. Sicut ſi cuiꝰ nūc do
mus arderet. extinguere incendi
um negligeret. ⁊ p futuris extin
guendis ignibꝰ. inſtrumenta cō
ficeret Dyabolicū quoq̄ʒ eſt. pro
quāto ſtulto huic ppoſito confi
dentes pſeuerant in peccatꝫ. Cō
tra illos loquit Grego. omel'. 9.
ſup Ezech. Luce clariꝰ patet dū
malos portare rēnuimꝰ. q̄ʒ mul-
tum adhuc de bono ipi minꝰ ha
beamꝰ. Neq̄ʒ eni pfecte bonꝰ eſt
niſi fuerit etiā cū malis bonus.
Hinc de ſe Job ait. Frater fui
draconū ⁊ ſocius ſtrucionū. ſepe
etiā dum de vita primoꝝ queri
mur. mutare loca conamur ⁊ ſtre
pitū vite remotiorꝫ eligere. igno
rantes. qꝛ ſi deſit ſpūs nō adiu-
uat locus. Nam loth i ſodomis
inter pctōres ſanctꝰ extitit et in
monte peccauit. Quia antē loca
mentem nō muniūt. ipe humani
generis primus teſtatur parens.
qui et in paradiſo cecidit. Et ſi
locus ſaluare poſſet. ſathan ꝺ ce
lo non cecidiſſet. tolerandi ergo
vtiq̄ʒ ſunt primi. quia abel fieri
non valet quem malicia cain nō
exercet. Talibus deniq̄ʒ poſſet
dici illud qđ legis doctori a do-
mino querenti. quod eſt manda
tum magnum in lege Chriſoſto.
in Omelia .12. reſpondet. Ille

inquit debet interrogare de ma
iori iuſticia qui minorē impleuit
Itaqꝫ primū eſt vt in ſtatu infe-
riori que illius ſunt diligēter ex-
equatur. et ſic cogitet de ꝑfecti-
ori. Qui aūt in minori negligēs
eſt ⁊ in paucis deliquit. in maio-
ri ſtatu ac in multis quō iuſtus
erit? Niſi forte talis eſſet ſtatus
in quo ſalutem vix vel nullo mō
conſequi poſſet. vtputa habens
mortalia ſibi annexa. Hic enim
ꝯtinuo dimittēdus eſt ac in me-
lius cōmutādus. ☞ D Nec
ſic de die in diē ꝓcraſtinādā eſt
cōuerſio a peccatis. Sic enī pi-
gro. ait Salomō Prouerb. 21.
Deſideria occidūt pigrū. nolue-
rūt enī q̇cqꝫ manꝰ eiꝰ opari. To-
ta die ꝯcupiſcit ac deſiderat. Et
Eccī. 5. ſcribit. Ne tardes ꝯuer
ti ad dn̄m. ⁊ ne differas de die ī
diem. Subito enī venit ira illiꝰ
⁊ in tꝑe vindicte diſꝑdet te. Ne
qꝫ enī tempꝰ ꝯuerſioni aptuz ex-
pectare oportet dicēte dn̄o. tps
veſtrū eſt ſemꝑ paratū. Joh. 7.
habēt ergo illi voluntatē tortuo
ſam. et a voluntate dei cuiꝰ man
datis nō ſe ꝯformāt recuruatā.
☞ E Sunt ⁊ alij in hoc ſe
putantes bone voluntatis. qꝛ in
multis recte agunt. elemoſynas
largiuntur. ieiunijs ſe macerant
pſalmos mltiplicant. ſed in vno
vel paucis tranſgrediunt. putā-
tes elemoſynaꝝ ac orationū mul
titudine hāc trangreſſionē vel-
le recōpenſare. ⁊ in his trāſgreſ-
ſionibꝰ non formaliter ex ꝯtem-
ptu dei peccant. ſed ex carnis in-
firmitate. aut ex quadaꝫ pietate
inordinata. ordinantes hec fore
facta ad quedaꝫ alia bona opa.
vtputa aliena retinēt aut contra
legē mercant. vt ſic poſſint largi
ores facere elemoſynas. Tales n̄
attendunt. ꝙ q in vno offen-
dit. factus eſt omniū reus. Jac.
2. Et ꝙ modicū fermenti totam
maſſam corrumpit. Gal. 5. Ta-
libꝰ ait Greg. ſuꝑ Ezech. omel.
7. Quid ꝓdeſt ꝙ ꝯtra hoſtium
inſidias pene tota ciuitas caute
cuſtodiat. ſi vnū foramen aptuz
relinquit vn̄ ab hoſtibꝰ intret?
Adducitqꝫ exemplū phariſei de
quo Lu. 18. Hic enī dū ieiuniuz
exhibuit decias dedit. deo gra-
tias retulit. quaſi ꝑ circuituz in
ſue ciuitatis cuſtodia vigilauit.
Sed qꝛ vnū in ſe foramen ſuꝑ-
bie nō attēdit. ibi hoſtem pertu
lit vbi ꝑ negligentiā oculū clau-
ſit. Et ome. 11. ſuꝑ Ezech. cōtra
huiuſcemodi putantes pctā pijs
opibus cōpenſare ait. Cū mala
cōmittimꝰ ſine cauſa bona q̄ fa-
cimus ad memoriā reuocamus.
qm̄ in perpetratiōe maloꝝ. nulla
debet eſſe fiducia bonoꝝ preteri
torū. ſic nec p̄ſentiū. ſi ſaltem pre
ſentia bona de genere. bona ſim
pliciter dici poſſint. vn̄ ⁊ ꝑ Ezech.
terribiliter dn̄s ait. Si conuer
ſus iuſtꝰ a iuſticia fecerit iniqui
tatem in peccato ſuo morietur.
et non erunt in memoria iuſticie

eius q̄s fecit eiuſdez.18. ☞ F
¶ Sūt adhuc tercij. q̇ ex hoc ſe
putant bone voluntatis. q2 ſin-
gularibꝰs quibuſdam obſeruā
tijs puta orationibus. ieiunijs.
celebritatibꝫ. ceteriſq3 ſpūalibuſ
exercicijs intendūt etiā laborio
ſe multū. Sed exequi debitum
ſuum ⁊ ordinationem dei ⁊ eccle
ſie paruipendunt et negligūt tā-
to ſe meliores putant. q̄nto ſe vi
dent agere que alij non faciunt.
Hec ſingularitas valde vitan-
da ē. que ſpecialiter eis qui in vi
nea domini laborant inſidiatur
ſm illud Ps̄. Singularis fe-
rus depaſtus eſt eam. Sed illi
attendere debent. quia deus bo
norū noſtroꝝ non indiget. Nec
eſt q̄d per noſtraz induſtriam ei
placeat. voluntatē querit obedi
entem. nō ſacrificiū. Unđ ⁊ ſaul
ꝯtra domini preceptum pinguia
offerens. audiuit a ſamuele. pro
eo ꝙ abieciſti ſermonem domini
abiecit te dn̄s ne ſis rex. Nūq̇d
vult dominus olocauſta ⁊ victi-
mas. et nō potius vt obediatur
voci dn̄i. Sequit̃ quaſi peccatū
ariolandi eſt repugnare. ⁊ quaſi
zelus ydolatrie nolle adquieſce-
re. 1. Regū. 15. Oportet itaq3 ṗ-
mū diligentiſſime laborare quē-
libet ad obſeruantiā preceptorū
ſe ac ſuum ſtatuz cōcernentium.
Et deinde ſi placet operam da-
re conſilioꝝ obſeruationi. Alio-
quin tāto peioris eſt voluntatis
q̄zto plus (a voluntate dei prece-
ꝑtiua recedēs) per quaſdā ſingu
lares obſeruantias ppl'o ſancti-
or iudicat̃. Qz ſi precept; nos cō
formabimꝰ. bone volūtatis ho-
mines dicemur. etiā ſi ꝯſilia trā
ſeamus. citra tn̄ ꝯtēptuz. paceq3
illam cōſequamur que ꝓmiſſa ē
ab angelis hominibus bone vo
luntatis Quā nobis ꝯcedat ⁊c̄.

¶ Sermo ſcđs de natiui-
tate dn̄i in ordine. VI. pre
dicabilis duabꝰ vicibus.

Benedictꝰ
qui venit in noie
dn̄i deus domi-
nus ⁊ illuxit nobis. ps̄. 117.
☞ A Cōmunis ⁊ ſolēniſſi-
ma feſtiuitas. Celeſtiū terreſtri-
umq3. mūdū hodie letificat vni-
uerſum. Noua em̄ ⁊ admirabi-
lis verbi eterni tpalis ī carne ho
dierna natiuitas āgelos celeſtes
terrenis hominibꝰ exultatiōe io
cundiſſima ſociauit. Nuſq3 ali-
as angelos qui tam ſedulo patri
bus apparuere. in tota ve. teſta-
menti ſerie legimꝰ cum tanta lu
cis claritate ac leticie cāticis ap-
paruiſſe. Nuſq̄m tam generalia
gaudia toti mūdo nūciaſſe. Sz
recte hoc priuilegiuz huic tēpori
ſeruatum eſt ait Bern̄. in omel'.
qn̄ exortuz eſt in tenebris lumen
rectis corde. qn̄ benedictꝰ ille et
ſuꝑ oēs bn̄dictus. venit in noīe
domini. deus dn̄s ⁊ illuxit nob.
Tunc angelus paſtoribus vigi-

lias noctis cuſtodientibꝰ aſtitit
et diuina eos claritate circũful-
gens. Ecce inquit euãgeliſo vo-
bis gaudiũ magnũ. qđ erit om̃i
populo. quia natus eſt vobis ho
die ſaluator. qui eſt chriſtꝰ dñs ĩ
ciuitate dauid. Et ne parua vni
us angeli videret auctoritas. pꝰ
q̃ȝ vnus ſacramentũ noue natiui
tatis edocuit. ſtatim multitudo
celeſtis milicie affuit. laudantiũ
dñm ⁊ dicentiũ. gloria in altiſſi-
mis deo. et in terra pax homini-
bus bone volũtatis. Quid eſt h̃
fratres? Frequenter angelũ non
angelos miſſuȝ legimꝰ. Nã etiã
ad expugnandũ caſtra egyptioꝝ.
Exo. 14. fil'r ⁊ aſſyrioꝝ. 4. Re-
gũ. 19. angelus vnꝰ mittit̃. Sed
⁊ zacharie gabriel ſtans a dextrꝭ
incenſi apparet. idemq; ad ꝟgi-
nem delegatur. Luc. 1. Quid eſt
ꝙ ad inſinuandam nouam re-
gis natiuitatem. poſt vnũ ange-
lum tanta multitudo celeſtis ex
ercitus apparet. iubilat. gloriaȝ
deo canit? Nunq̇d nõ fuit diui
ne laudis in celo locus. vt ad lau
des pſallendas terram peterẽt?
Sed nihil mirũ angelos de ce-
lo in terram deſcendiſſe. Poſt-
q̃ȝ angelorum rex ⁊ creator ꝑ vir-
gineum partum hodie naſcit̃ in
terra. Hec quippe illa eſt ſacro-
ſancta natiuitas. qua celum ab
initio ruinam magnam paſſum
reparatur. Homo in terra perdi
tus ſaluatur. Merito gaudiuȝ
annunciat̃ omni populo. popu-
lo angeloꝝ ⁊ populo hominũ. q̃r
natus eſt hodie cõmunis ſalua-
tor. redemptor hominũ. ⁊ repara-
tor angelorum. Et eo angeloruȝ
reparator. quo hominũ redem-
ptor. O natiuitas adoranda. q̃
celũ terrꝭ inclinãs. terrenos cele-
ſtibus pacificaſti. O natiuitas
ſemꝑ extollenda. que duriſſime
captiuitatꝭ triſticiã eliminãs. ce-
leſti mundum gaudio repleuiſti.
O natiuitas omniũ clariſſima.
q̃ longiſſime noctꝭ tenebris reſo
lutis. lumẽ eternũ in tenebris et
vmbra mortꝭ ſedentibꝫ ꝓtuliſti.
Quid huiꝰ natiuitatꝭ gl'iaȝ pre
dicare ſufficit? Cũ ꝓpha euãge-
licus. labijs (licet calculo đ alta-
ri forcipe ſumpto) purgatꝭ. ſe im
parem exiſtimet dicẽs. Genera-
tioneȝ eiꝰ q̇s enarrabit. Iſa. 53.
Quis tanti ſacramenti miſteria
euoluet. imo q̇s intellectu cõpre-
hendet. ad cuiꝰ p̄dicationẽ non
vnus tm̃ ſȝ beatoꝝ ſpirituũ exer
citus deſtinat̃. Uerũ qđ nondũ
poſſumꝰ intellectu cõprehẽdere
nec digne verbis exprimere. poſ-
ſumus cũ ſanctis paſtoribꝰ fide
liter credere. ac creditũ diuinuȝ
miſteriũ erectis ſurſum cordibꝫ
adorare. Quoq; vt beatꝰ Leo ex
hortatur. magno dei munere a-
gitur. magnis eccleſie gaudijs ce
lebrare. ꝓphetico cõmoniti ora-
culo. Conſtituite diem ſolenneȝ
in cõdẽſis (. i. denſa ſeu m'lta po-
puli congregatione) vſq; ad cor-
nu altaris. vt tota repleat̃ eccle-

ſia. chriſti natiuitate redempta.
Hec ſubiunxit propheta. poſtq̃z
naſcentē dominū bn̄dixit. ⁊ bn̄-
nedicendo natiuitatē eius pphe
tauit. p̄teritis ppter pphetie cer
titudinē vtens p futuris dicēs.
Benedictus q̃ venit in noīe dn̄i
deus dn̄s ⁊ illuxit nobis. De q̃-
bus Aue maria. ☞ B ¶ Do
na magna. verius maxima. imo
vero tanta quibus maiora dari
nō poterāt. dona ſalutaria. ma-
gnis gratiarū actionibꝰ chriſtia
ni ſuſcipite. ac d̄ oblata ſalute ſa
lutem operari non ceſſate. Ecce
chriſtus naſcitur nobis. gloria-
mini. Ait Grego. nazan̄. in ſer-
mone huius feſtiuitatis. chriſtꝰ
e celis. occurrite. chriſtus in ter-
ris. exultate. Et vt ſimul vtrūq̃z
complectar. Letent̄ celi et exul-
tet terra ppt̄ celeſtē. deinde etiā
terreſtrem. Quis nō adoret. pri
mū ⁊ nouiſſimū. inicium ⁊ finē?
Jdcirco omēs adorando corde.
clamemus ore ad chriſtū nobis
natū. Benedictꝰ qui venit ī no-
mine dn̄i. deus dn̄s nam illuxit
nobis. ¶ Uerum vt ſit iocūda-
decoraq̃z laudacio duo nobis at
tendenda cōſpicio. Primum eſt
diuine caritatis donū nobis vir
gineo partu largitū. ſcd̄m ē gra-
titudo noſtra. p tam ineffabili
dono a nobis rependi debita.
¶ Utrūq̃z thema cōplectit̄. pri-
mū in eo q̄ pmittit̄ Benedictus
qui venit in noīe dn̄i deus dn̄s.
ſcd̄m cum addit̄. et illuxit nobis

Ad quid. niſi vt cognita tantā
gratia. refluat p gratitudinē in
ſuū p̄ncipiū. vt fluere iteruz poſ-
ſit. nam et lucis radius. obiecto
obſtaculo. reflectit̄ in ſeipſum.
¶ Ad primum inuitat Ps̄. 55.
Uenite ⁊ videte opa dn̄i que po
ſuit pdigia ſup terram. Premi
ſerat eni dn̄s virtutū nobiſcum.
ſuſceptor noſter deꝰ iacob. No-
biſcum q2 ſuſceptor noſter. i. nr̄e
humanitatis. Que pdigia? Re
ſpondet Caſſio. Q2 virgo conce
pit. q̄ incorrupta parturit. q̄ ſtel
la magis apparuit. q̄ angeloruz
chorus dn̄i natiuitatem p̄dica-
uit. q̄ pacem in vniuerſo orbe e-
didit. Hinc ſubſecutus Ps̄ ait
Auferens bella vſq̃z ad fines ter
re. Arcū cōteret ⁊ confringet ar-
ma. et ſcuta cōburet igni. Cui et
Jſaie vaticiniuz conſonat ca. 2.
Conflabūt gladios ſuos in vo-
meres. et lanceas ſuas in falces.
Et euāgelica hiſtoria pacē ipam
exhibet dicēs. Exijt edictum a
ceſare auguſto vt deſcriberetur
vniuerſus orbis ⁊c̄. Quis ipſa
temporalis pax ſub qua natus ē
chriſtus non ſit pax vera. ſed fi-
gura vere pacis. cuius nō erit fi-
nis quaz nobis attulit a dyabo
li poteſtate eruens. chriſtus prin
ceps pacis pater futuri ſecli ⁊c̄.
Jſa. 9. ¶ Ad ſecūduz hortatur
eccleſia in proſa. Grates nūc om
nes reddamus domino deo no-
ſtro. qui ſua natiuitate nos li
berauit de dyabolica poteſtate

De natiuitate domini

Eya oportet vt canam⁹ cū ange
lis ſemp̄ glĩa in excelſis. Cana-
mus etiã cū pphetis ⁊ hebreorū
pueris. bñdict⁹ q̃ venit. in nomi
ne dñi. de⁹ dñs et illuxit nobis.
Primū hodiern⁹. ſcōm ſermo
craſtinus ptractabit. Hec cōcor-
dant duobꝫ in quibus die feſto
exerceri debem⁹. q̄ ſunt diuinoꝝ
meditatio ⁊ grãrūactio. ☞ D
Igit᷑ mľta nobis magna ⁊ in-
effabilia deus ſumme bonus cō
tulit. quippe ſummi boni eſt nō
ſolum eſſe bonū. ſed ⁊ pſtare bo-
num. ait Grego. nazã. Nam in
primis hominē cōdidit. ad ima-
ginem ſuã ſm animã formauit.
ex duplici em̄ natura ſpūali ⁊ cor
porali viſibili et inuiſibili. i. terre-
na et celeſti confinxit. quaſi alte
rum quēdã mundū in breui ma-
gnum. in exiguo totum ſtatuit.
Totūq₃ et magnum creatū mun
dum ſibi ſeruire coegit. celū. ter-
ram. elementa. corporalia. omĩa
viuentia. eorūq₃ dominū conſti-
tuit. Paradiſum voluptatꝭ plã
tauit. ipm̄ eius colonum intulit.
vt ſine moleſtia. ſine defectu. ſi-
ne labore. ſine morte transferret᷑
ad eum beatitudinis ſtatum. in
quo immobiliter deo adherēs.
etiam deus efficeret᷑. imitatione
et gratia. non naturali eſſentia.
Que omnia nō idcirco min⁹ fu
ere precioſa. quia ingratus et re-
bellis homo ppria hec perdidit
culpa. Et vt breuiter omnia di-
cantur. oēm creaturã nobis do-
min⁹ dedit. Apľo teſte. i. Cor.
3. Oia inq̃t vrã ſūt. ſiue mūdus
ſiue pſentia ſiue futura. Oia ve-
ſtra ſunt. vos aūt xpi. Dedit ita
q₃ nobis naturã ſpiritualē ſiue
angelicam. nunc ad protegendū
cuſtodiendū. miniſtrandū. Ad
Heb. i. Omēs ſunt adminiſtra
torij ſpūs. in miniſteriū ⁊c. Cor-
poralem vero dedit ad vſum no
ſtrum ⁊ noſtrã vtilitatem. De h
2. Gnaz. diſ. i. Uerū hec omĩa
et ſi multa ſunt ⁊ magna taliaq₃
qualia preter deū nemo donare
poteſt. Tamen ad cōpationē ho
dierni doni. nō dico nō magna.
ſed pene nulla ſūt. ☞ E Ad
cuius doni magnitudinē vtcū-
q₃ eſtimandã. confert attendere
doni dignitatē. noſtram quibꝫ
donatū eſt īdignitatē. donati-
onis quoq₃ modum et finem.
Donum igitur hodierna natiui
tate p virginē nobis datum. ver
bum eſt ex ſummi ac eterni patrꝭ
corde eructatum. ex deo vero de
us. per quod facta ſunt omnia.
et nihil ſine eo. In principio in-
quit Joh. i. erat verbū et verbū
erat apud deū. ⁊ deus erat ver.
Omnia p ipm̄ facta ſunt. et ſine
ipſo factū eſt nihil. et ſequitur.
Et verbū caro factum eſt. et ha-
bitabit in nobis. et vidim⁹ glo-
riam eius gloriã quaſi vnigeniti
ã patre. plenū gratia et veritate.
Item angelus ad mariã. Luc. i.
Ideoq₃ et quod naſcet᷑ ex te ſan-
ctum vocabit᷑ filius dei. Iſa. ꝗ₃

c.9. Paruulus nat⁹ ē nob̄ ⁊ fili⁹
datus eſt nobis. ⁊ vocabit̄ nomē
eius admirabilis. cōſiliari⁹. de⁹
fortis. pater futuri ſecl'i. pnceps
pacis. Item vocabit̄ nomē eius
emanuel qd̄ eſt interpretatū no/
biſcum deus. qui eſt de⁹ benedi
ctus in ſecula. Ro.9. Ecce apo/
ſtolico. pphetico. angelico ⁊ euā
gelico teſtimonio. puer nob̄ ho/
die nat⁹ eſt. Clari⁹ aūt ad Heb.
j. in epiſtola hodierna. Verbum
patris vnigenit⁹ dei fili⁹ ſimul ⁊
ipſe deus. ¶ Et quid ē de⁹?
Reſpōdet Dam̄. j. ſniaꝝ. Pela/
gus infinite ſubſtantie. hoc eſt.
Eſſe infinitū. bonitas infinita.
ſapiētia infinita. potētia infini/
ta. pfectio infinita. ⁊ qdq̇d ſim/
pliciter laudabile atqꝫ pfectū di
ci pōt. idipm eſt. ſꝫ infinitū. hinc
Grego. nazañ. vbi. ſ. deū deſcri
bens ait. eſt inſupabile qd̄dam.
et ſine fine ſubſtātie pelag⁹. nul/
lis terminis limitibuſqꝫ circūda
tum. omnē ſupgrediens ſenſum.
omne tps. atqꝫ omnē naturā. Et
qm̄ infinitus eſt. indicibilis eſt.
Parū eſt indicibilis. intelligibi
lis eſt. icogitabilis eſt. Magn⁹
dn̄s et incōprehenſibilis cogita/
tu. ait Hiere. 32. ca. Hinc aplus
1. Thi. 6. Lucē habitat inacceſ/
ſibilem. quē nullus homo videt
nec videre poteſt. Vere eteni de/
us abſcondit⁹ eſt ab humano in
tellectu. vtpote qui poſuit tene/
bras latibulū ſuum. Et beatus
Aug⁹. lib. 1. de doctrina xpiana.

ſnialit̄. Eoipo q aliq̇d d̄ deo d̄r.
certū ē q de⁹ nō eſt illd̄ qd̄ d̄r. q̄
ineffabil' eſt. Et Grego. nazañ.
Hoc ſolū ē qd̄ ex deo cōprehēdi
m⁹. q̄ cōprehēdi nō poſſit. ¶
Quis āt d̄ deo nihil digne dici
nec itellectu ꝯphēdi. nec ſic eſt vi
deri poſſit. Impfecte tn̄ ⁊ ex pte
d̄ illo cogitam⁹ ⁊ loq̇mur. ſm no
ſtrū itelligētie ac vocis pauptā
tē. Hoc ḡ vtcūqꝫ de ipſo ⁊ cogitā
mus et loq̇mur. q̄ deus eſt natu
ra quedā excellentiſſima ⁊ imor/
talis. Principiū eternū ſine pn/
cipio atqꝫ fine. quo melius nihil
cogitari poteſt. omia creans. oia
cōtinens. omnia ſubijciēs. omia
diſponens. omnia concludens a
nullo ꝯcluſus. A quo omia bo/
na. ſine quo nihil. nō modo bo/
num ſed omino nec eſſe poteſt. et
talis eſt pater. talis filius. talis
ſpūſſanctus. quia hij tres vn⁹ et
inſeparabilis deus. ex quo omia
per quē omia. in q omnia. ipi ho
nor et gloria ait Aplus. Ro. 11.
Nec tn̄ pater filius eſt. nec ſpiri/
tuſſanct⁹. Neqꝫ fili⁹ pater ē. nec
ſpūſſanct⁹. Et ſpūſſanct⁹ nec pr̄
eſt nec filius. Sꝫ eadē trib⁹ eter
nitas. eadē incōmutabilitas. ea
dē maieſtas. eadē poteſtas. Ver
ba ſunt bti Augꝰ. pmo de doct.
xpiana. Diſcrete igit̄ perſone
ſunt. ſꝫ dignitas indiſcreta. Et
qm̄ ſūt diſcrete. nō pater. nō ſpi/
rituſſanct⁹. ſed fili⁹ ſolus nobis
nat⁹ eſt ex virgine. ſed talis q̇ p/
pter inſepabilē diuinitatē nō mi

noꝛ ē patre. nō minoꝛ ſpiritu ſan-
cto. ☞ ¶ Audi deuotuꝫ
Anſhel. de dignitate filij nō ſic
eſt. ſed quēadmodum vtcūqꝫ di
ci poterat reſonantem. O q̄ꝫ bo-
nus inquit et ſuauis es domine
ieſu. vberrime fons omniū gra-
ciarū. Inclita proles ſummi dei.
ſumme deus. O inmarceſſibil'
decoꝛ dei excelſi. et puriſſima cla
ritas lucis eterne. vita omnē vi-
tam viuificans. Lux omne lumē
illuminans. in perpetuo ſplendo
re conſuans mille millena lumi-
na. fulgurantia ante thronū di-
uinitatis tue a primeuo dilucu-
lo. O eternum et inacceſſibile
clarum ⁊ dulce pꝛofluuium. fon-
tis abſconditi ab oculis omniū
moꝛtalium. Cuius vnda ſine oꝛ-
tu. cuius ꝓfundum ſine fundo.
cuius altum ſine termino. cuius
amplitudo īcircūſcriptibilis. cu
ius puritas imꝑturbabil'. Eru-
ctauit te coꝛ dei altiſſimi. de ſue
ꝓfunditatis īpenetrabili abiſſo
Vita vitam. lux lucem. deus de
um. eternus eternum. immenſus
immenſum. ⁊ per omīa ſibi equa
lem. Ex quo omīa tanq̄ꝫ ex nihi-
lo. per quem omnia tanq̄ꝫ per me
dium. in quo omīa tanq̄ꝫ in fine.
In deo nanqꝫ ſunt omīa anteq̄ꝫ
fierent ab eterno. ſm eſſe ydeale
quod factum eſt ī ipſo vita erat.
Joh. 1. Item Coloſ. j. Omīa in
ipō conſtant exeunt autem in eſſe
exiſtentie per creationem. rede-
unt in idipſum per annihilatio-
nem. verius manent in ipſo. non
enim ſic redeūt. annihilata. qua
ſi tempoꝛe ſue exiſtentie reliquiſ-
ſent eſſe ſuum ydeale in deo. ſed
manet creatura ſemper anteq̄ꝫ ꝓ
ducta eſt. dum ꝓducitur et eſt ⁊
dum eſſe deſinit āni hilata. qua
annihilatione redit in ſuum ꝑn-
cipiū. quia pꝛeter eſſe ydeale qđ
eternaliter habet in ſuo ꝑncipio
nullibi manet. Quis ⁊ alit' crea
tura manēs eſt in deo tanq̄ꝫ in fi
ne finaliter ⁊ beatifice quieſcen-
do ī deo. ſi fuerit rōnalis. aut fi-
naliter oꝛdinata ī deum. ſaltē ꝑ
deū. đ quo ſcribit' Uniuerſa ꝓpt'
ſeipm̄ opat' eſt deus. Pꝛou. 16.
¶ Exemplum aliqđ adhiberi
pōt. imaginemur ſpeculum ali-
qđ. in quo oīa nō tm̄ obiecta ſed
ſimul vniuerſa. pn̄tia. ⁊ abſentia
exiſtētia ⁊ nō exiſtētia. luceāt ꝑfe
ctiſſime. diſtincte ac ſemꝑ. Dđ-
q̄ꝫ ſpeculū ipm̄ intelligat oīa hec
in ſeipō. habeat q̄ꝫ ſpeculuꝫ ipm̄
plenā ⁊ ſufficientē facultatē q̄tli-
bet relucētiū in ipſo. ꝓducere ex̄
realiter in eſſe exiſtētie. Iſtud ꝓ-
ductū ſm eſſe relucēs qđ ydeale
dicim' ꝑfuit in ſpeculo ſuo ꝓdu
cente. ⁊ ꝑ eius ꝓductionē nō re-
ceſſit a ſuo pꝛincipio. ſm eſſe qđ
ꝑhabuit in eo. et annihilatū ſeu
coꝛruptū in ſuo eſſe reali qđ acce
pit ex tꝑe. nihilomin' manet re-
lucēs in ſpeculo. ſicut reluxit pꝛi'
q̄ꝫ ꝓduceret'. Tale itaqꝫ ꝓductū
eſſet ex ipſo ſpeculo. ꝑ ipm̄. ⁊ ī ipō
ita omīa ex deo. ꝑ deū. et in deo.

¶ Ecce tale ⁊ tantū bonum. nr̄a
mortalitate tectū. ſūma dei lar-
gitas nobis dedit. ¶ R. Qui
bus nobis? nobis certe diuiā mi
ſeratione de nihilo ꝓductis. ad
dei imaginē formatis. olim pa-
diſi incolis ꝯſtitutis. dn̄is terre
ſtabilitis. dei cognitiōe ⁊ amore
ditatis. ſuperne hieruſalem ciui
bus deſignatis. conſortibꝰ ange
lorū. coheredibꝫ ſupnaꝝ virtutū
Nobis ſic a dn̄o a p̄ncipio. ꝓdu
ctis. ꝓuiſis exaltatꝫ. Sꝫ heu
ꝓprijs exigentibꝰ demeritis. mi
ſerabiliter mutatis. Nam hono
rem ꝓpriū nō intelligētes cōpa-
rati ſumus iumētis inſipientibꝫ
facti ſimiles vanitati. ad nihilū
redacti. Nam damnati ſumus
exilio. extruſi de paradiſo. verſi
ſumus in puluerē. foliū aridum.
ſtipulam ſiccam. luteā et fragilē
teſtam. vaporem ad modicū pa-
rentem. pellem morticinā. putre-
dinē atqꝫ vermē. et qui creatoris
munere omnibꝫ corporalibꝰ fui-
mus prelati. noſtra ꝑuerſitate ſu
mus omnibꝰ ſubiecti. fcti ꝯfuſi-
onis filij. ignorantes ⁊ tenebroſi
ſub peccato venūdati. natura ire
filij. dei inimici. mancipia dya-
boli. cibus inferni. vita indigni.
morte duplici tꝑali ⁊ ꝑpetua cō-
demnati. Ecce qualibus. q̄ꝫtum
donatū donum? ¶ C Sꝫ li-
bet animaduertere quō. quo ue
fine tam miſeris ⁊ indignis. na-
tus eſt et datus. tam excelſus et
ſublimis. Dant̄ vaſa aurea ⁊ ar-
gentea ac ſuppellex p̄cioſa vt ma
neant. ſeruent̄ ⁊ exornentur. Da
tur cibus non quidem vt mane-
at. ſꝫ vt ī melius cōuertat̄ in ſub
ſtantiam viuentis qđ nutritur.
Datur veſtimētum quod vſu cō
ſumitur. et quo plus vtimur tā-
to plus vtentis vtilitati ſubtra-
hitur. Sed longe aliter. noſter
paruulus nobis datur. Man-
ſit quidē apud patrem qđ erat.
aſſumpſit quod non erat. vt fre-
quenter loquitur Augꝰ. Aſſum
pſit autem non maius ſe nec ſi-
mile. ſed valde inferiꝰ. valde diſ
ſimile. valde autem nobis neceſ-
ſarium et vtile. Ecce enim hac ſa
cratiſſima natiuitate. qua nobiſ
vnigenitus patris datur. Eter-
nus factus eſt temporalis. dierū
antiquꝰ factus eſt puer diei vni
us. Fit creatura creator omniū.
filius pauꝑcule mulieris filius
ſummi regis. Dominꝰ omnium
fit miniſter conſeruorū. Fit om̄i
potens deficiens. Qui om̄ia vir
tutis ſue verbo portat. portan-
te indiget. Qui paſcit vniuerſa
matrꝫ lambit vbera. Qui ſolem
veſtit lumine. ⁊ celum ſideribus
pannis inuoluitur vilibus. Qui
habitationem preparauit ange-
lis in celo. hominibus in paradi
ſo. viuētibꝰ in elemētari loco. re-
clinatur in p̄ſepio. Fit ſapientia
infans. doctor angelorū regimī
ſubijcit̄ hoīm. Rector vniuerſi-
tatis. imperio ſubditur Joſeph
atqꝫ matris. infallibilis cogni-

tor inuiſibilium. miniſterio cor-
poraliū vtitur ſenſuum. Specu
lum ſine macula paterne clarita-
tis. velut obſcurus ⁊ incognitus
naſcitur in ſtabulo mutꝰ et elin-
guis. Qui ſua bōitate replet oīa
beneficijs. beneficia expectat vir
ginis matris. Gaudiū angeloꝝ
dat vagitus lacrimarū. Seipſo
eternaliter beatꝰ. noſtre miſerie
ſubijcitur. In quo omīa viuūt.
mortalis efficit̄. impaſſibilis pa-
titur. ſanitas omniū infirmat̄.
Quid plura? fit infirmus ſum-
mus. quia hō deus. ¶ Si
dicis quō ſummus ex eo factus
eſt infimus. quia deus homo fa
ctus. cū homo ſit digniſſima cre
aturarū maxime corporalium?
Sed ad hec dicendū. licz ita ſit
de homine in ſtatu innocētie. ſe-
cus tamē eſt de homine peccato-
re. Quoniam ſi per acceſſum ad
deum velut ad digniſſimū. eſti-
mari debet rerū dignitas. ⁊ indi
gnitas per receſſum. quid indi-
gniꝰ peccatore? Unde audacter
pronuncio. peccator in eo q̄d pec
cator indigniſſimus creaturarū
eſt. Eſt enim ꝓpe nihil. Nam ſi
peccatum nihil eſt. dicente Johe
ſine ipſo factum eſt nihil. i. pecca
tum. ſm magiſtrū. Nonne ſicut
albedo facit albū ſuū ſubiectū.
Ita pctm̄ ad nihilū redigit pec-
catorē. ¶ Et ſi iterū dixeris. Nō
aſſumpſit ꝟbū naturā peccatricē
ſz mūdā ſz inocentē. Dicēdū. ve
rum eſt. neqz decebat fonti puri-
tatis tantā impuritatē. nec luci
tenebras miſceri. Peccatum igi
tur nō fecit. nec inuentus eſt do-
lus in ore eius. i. Pet. 2. Aſſum-
pſit tn̄ naturā in ſimilitudinem
carnis peccati. Ro. 8. Naturā
ſcz ade. nō quidē vt fuit in ſtatu
innocētie ſed vt erat poſt lapſum
penalitatibꝫ ac defectibus ſubie
cta. Hoc vult aplꝰs ad Hebre.
4. Temptatū per omnia ꝓ ſimi-
litudīe abſqz peccato. Quid enī
nō paſſus eſt chriſtus? Ecce cir-
cūcidit̄. et legali hoſtia mundat̄
vt peccator. perfert fraudes tem
ptatoris fugit ꝑſequētū lapides
famē patitur. dormit et triſtat̄.
laborat et fatigatur. cōprehēdit̄
et damnat̄. crucifigit̄. moritur.
ſepelit̄. Hec omīa patitur velut
peccator nihil cōmune habēs cū
pctō. Huic rn̄det figura enei ſer
pentis Nu. 21. In q̄ ſilitudo vi-
debat̄ ſerpētis abſqz veneno. ita
in xp̄o ſimilitudo carnis peccati
id eſt carnis paſſibilis abſqz pec-
cato. Joh. 3. Et ſicut moyſes ex
altauit ſerpentem in heremo. ita
exaltari oportet filiū hominis.
☞ ¶ Quid ſi oſtenderem
chriſtū nō ſolū hominē talē qua-
lis dictus eſt natū. ſed etiam no-
uiſſimū oīm et viliſſimū reputa-
tū. Accipe in hoc q̄d Iſaias te-
ſtatur ca. 53. Uidimus eū. et nō
erat aſpectus. et deſiderauimus
eum deſpectū et nouiſſimū viro-
rū. Unde nec reputauimus eum
⁊c. Hinc alius ꝓpheta in ꝑſona

dñi. Ego.inquit ſum ꝟmis ⁊ nõ
homo. opprobriū hoim. et abie-
ctio plebis. Et Grego.3. mora-
liū.chriſtū damnati homis for-
mā aſſumpſiſſe aſſerit. quia cor-
pus aſſumpſit paſſibile ꝗ penas
damnato homi debitas tolera-
uit. Hinc exclamat beatꝰ Anſ.
O miranda. O amanda digna
tio. Deus imenſe glorie. vermis
cõtemptibilis fieri nõ deſpexiſti
Dñs omniū.cõſeruꝰ ſeruoꝝ ap-
parere voluiſti. Parū tibi viſuꝫ
eſt patrē nobis te eſſe. etiam dñe
frater noſter eē dignatꝰ es. Fra-
ter vtiqꝫ ⁊ ꝑticeps nr̄e tribulatio
nis. Sicut apl's ait ad Heb.2.
ca. Debuit ꝑ omia fratribꝰ aſſi-
milari vt repropiciaret d̾licta po
puli. In eo enim in quo paſſus ē
ipe. ⁊ temptatus. potens eſt ⁊ eis
qui temptant̾ auxiliari. Ita per
omia fratribꝰ aſſimilari voluit.
vt nec peccati penam ſuſtinere re
cuſaret. vnde ſcriptura teſte. qui
nõ eſt factus homo peccator. fie
ri voluit ꝓ homine peccatū. Un
de.2. Cor.5. Apl'us ait. Eum
qui nõ nouerat peccatū. fecit de-
us ꝓ nobis peccatū. Et ad Ro.
8. De pctõ damnauit peccatum.
Et q̇d indignꝰ: peccator an pec
catū? certū eſt ſm phi regulã. ꝙ
pctm̄. qm̄ ꝓpt̄ q̄d vnū q̄dqꝫ tale
et ipm magis. Pcti ꝯo indigni-
tatem dum latet pena debita de
clarat. ſicut ſuſpendium. furtum
ꝓpter q̄d pene opprobrium ⁊ de-
ſpectus. nonnūqꝫ magis q̄ꝫ pcti
vilitas eſtimat̄. hoc eſt ꝗ ꝙ deus
pater fecit xp̄m ꝓ nobis pctm̄. q̇
tm̄ peccatū nõ nouit. qui fecit eū
hoſtiā ꝓ peccato nr̄o. pcti nr̄i p̄-
cium. peccati expiationeꝫ. dū vt
penā peccato nr̄o debitā ſoluen-
do peccatū noſtrū deleret. miſit
illum. vt ſic de peccato. i. pena ꝓ
pctõ ſatiſfactoria. damnaret id
eſt religaret ſeu deleret pctm̄ no-
ſtrū. ¶ Attende ⁊ intellige nunc
ſummū factū infimū. q2 deus fa
ctus eſt hõ paſſibilis ac mortal'.
Homo deſpectiſſimꝰ ac ꝯfuſus.
et velut iniquiſſimꝰ peccator. in
penis ꝓ nr̄is peccatis attritus. ⁊
morte opprobrioſiſſima ꝓ dam-
natis inter latrones publice con
demnatus. ¶ Eya homo tanto
dono exaltate ⁊ redempte. ſi mi-
nus te mouit doni ineſtimabilis
magnitudo. ſaltem modum do-
nandi aſpicito ⁊ expaueſce.
☞ D ¶ Si queris. quo fine
quā vtilitate. quo fructu. tantū
ac taliter ſumma illa maieſtas ſe
exinaniuit? Certe ea noſtra ma-
xima vtilitate. vt vniūſam nr̄aꝫ
miſeriā quā aſſumpſit. a nob̄ lõ-
ge faceret. ac ſua que nõ deſeru-
it nobis daret. Heb.2.ca. Per
ſingula que paſſus eſt potens eis
que talia paciuntur auxiliari ⁊c̄.
Faceret inquā nos d̾ terrenis ce
leſtes. de ſeruis reges. de corru-
ptibilibus impaſſibiles. de mor-
talibus eternos. de miſeris bea-
tos. de hominibus deos. Hinc
beatus Hieroni. in ſermone hu-

ius feſti. Deꝰ inq̄t factꝰ eſt hō vt
hō deꝰ fieret. Formā ſerui dn̄s
accepit vt ſeruū verteret in dn̄m
Celoꝝ habitatoꝛ ⁊ ɔditoꝛ hitat
ī terrꝭ. vt hō colonꝰ terre. migret
ad celos. Locum videlicꝫ eterne
btitudinis. ¶ Si pergis q̄rere.
Et quō释 eternꝰ dei filiꝰ. tpali ſua
natiuitate q̄ hō factꝰ eſt. tāta no
bis ſua bona tribuit? Duplici h̄
via egit. Et qꝛ ī aſſumpta carne
deo prī ꝓ pctō dānatiōis generꝭ
hūani ſatiſfaciēs. cyrographum
decreti qd̄ aduerſuꝫ nos erat de
leuit. ⁊ ipm̄ de medio tulit. Col.
2. Clauſum pādiſum apuit. bti-
tudis locū reſtituit. ⁊ oia impedi
mēta amouit. Sicq̄ʒ eripuit noſ
de ptāte tenebraꝝ ⁊ trāſtulit ī re-
gnū dilectionis ſue. dignos nos
faciēs ſortis ſctōꝝ. in q̄ habemꝰ
redēptionē ⁊ remiſſionēꝫ pctōꝝ.
Si tn̄ in fide fūdati. ſtabiles ꝑ
māſerimꝰ. ⁊ imobiles a ſpe euan
gelij qd̄ p̄dicatū ē in om̄i creatu-
ra. vt dic̄ apl'us ad Col. j. ¶ P
Scd̄o vt ſua ɔuerſatione ⁊ do-
ctrina q̄ in terris natꝰ ē ⁊ int̄ ho-
mines cōuerſatꝰ nos p̄ꝑaret ad
recupate ſalutis ɔſecutionē. Ad
hanc enī vt ſtatim dictum eſt re-
quirit̄ vt in fide fundati. carita-
te feruidi. ſpe imobiles. ſataga-
mus ꝑ bona opera noſtrā voca-
tionem ⁊ electionē certam facere
vt dicit beatꝰ Petrꝰ. Sic enim
abundāter miniſtrabit̄ nobis in
troitus in eternū regnū dn̄i no-
ſtri. 2. Pet. j. Nihil vero cogita
ri poterit. quo ita fides nr̄a ro-
boraret̄. erigeret̄ ſpes. caritas ac
cenderet̄. ac virtuoſe cōuerſatio
nis vita formaret̄. et viſibili exē-
plo dirigeret̄. ſicut ꝑ tam gratio
ſam chriſti incarnationē. natiui-
tatē. atq̄ʒ talē inter hoīes ɔuerſa
tionem. ¶ Siquidē nihil dubi
tatiōis in altiſſimis fidei noſtre
miſterijs reliquit̄. poſtq̄ʒ illā non
modo angelus. nō ꝓpha. nō apo
ſtolus. aut quelibet alia creatu-
ra. quā vniuerſam vanitati ſbie-
ctam fore Apl's teſtat̄ Ro. 8. ſed
verbum dei. ſapientia patris. ve
ritas infallibilis et eterna. in car
ne apparēs. oꝛe diuino ꝑdocuit
ac poteſtate qua cūcta creauerat
miraculis ⁊ ꝓdigijs ſoli deo poſ
ſibilibus demonſtrauit. De hoc
beatꝰ Augꝰ. 11. de ciuitate dei. c.
2. ait. Ut homo fidentiꝰ ad ve-
ritatem ambularet. ipſa veritas
dei ſcꝫ filius. humanā naturam
aſſumpſit. ⁊ in ea fidem cōſtituit
et fundauit. ¶ Quid deniq̄ʒ mē
tes noſtras tante ad ſuperna eri
git. et ab immoꝛtalitatis deſpe-
ratione liberat. q̄ʒ q̄ tantos fecit
nos deus. vt dei filius immuta-
biliter bonus. manens id quod
erat et a nobis accipiens qd̄ non
erat. noſtrum dignatus eſt inire
ɔſoꝛtiū. verā carnem aſſumendo
ait Augꝰ. 13. de trini. Et wilhel
mus in de fide et legi. Spes ɔſe
cutiōis venie. collatōis gr̄e. a de-
ptiōis gl'ie. ex alio tam firma ge-
nerari nō pōt. ſic et noticia certa

magnitudīs miſcḋie dei. quā po
tiſſime nobiſcū fecit. ⁊ eaꝫ nobis
oſtendit. cū ꝑuitatē nr̄am. huma
nā ſcꝫ naturā ſue īmenſitati vni-
uit. ipam aſſumendo in vnitateꝫ
pſone vt eſſet hō ⁊ frater noſter.
Nulla vtiqꝫ via magis ſuaderi
potuit cōmunitati hūani generꝭ
ꝙ deꝰ ſue nos glīe vellet hr̄e pti-
cipes ⁊ ꝯſortes. qꝫ per h̄ ꝙ ipſe mi
ſerie nr̄e inijt ꝯſortiū. ⁊ ꝓpt̄ nos
voluit miſere ⁊ penaliter viuere.
ac ꝓ pctis nr̄is ſatiſfacere. vt noſ
poſſemꝰ cū eo beate viuere. D
¶ Silr̄ qm̄ bn̄ficia dei attente
meditata fomēta ſunt diuīe di-
lectionis. maxie dei bn̄ficia q̄ in
filij ſui incarnatiōe. ex nimia ca-
ritate exhibuit. vehemētiꝰ dile-
ctionē accēdūt. Siquidē ꝓpter
nimiā caritatem qua dilexit noſ
pater miſericordiaꝝ deꝰ. miſit fi
liū ſuū in hūc mundū. vt eū ī nr̄a
ſubſtātia ſimilem nobis habere-
mus. quē nobis diſſilꝫ ī ſua ſub
ſtātia neſciebamꝰ. vt eū habere-
mus doctorē in doctrina ſupna
ne erraremus in terrena. ⁊ ſic ha
beremꝰ eū nobiſcū viuentē ī ma-
giſtrū. ita morientē in pciū. et re-
ſurgentē ac aſcēdentē in premiū.
Hinc etiā Augꝰ. in de Cate. ru.
dicit. Que maior eſt cauſa aduē
tus dn̄i. niſi vt deꝰ oſtēderet di-
lectionē ſuā corā nob? Si ḡ pi-
guit amare. ſaltē nō pigeat reda
mare eū qui prior dilexit nos.
¶ Demū ſua ꝯuerſatōe in terris
ſanctiſſima vtiqꝫ et ꝑfectiſſima.
exemplar totiꝰ virtutis nobis ꝑ
ſtitit. ⁊ ſpeculū clariſſimū omniū
nr̄aꝝ actionū directiuū. Fuit nā
qꝫ ꝯuerſatio eiꝰ omniū hūillima
mitiſſima. cautiſſima. iuſtiſſima
fortiſſima. tpatiſſima. vtpote ꝟ-
bo et ope docēs terrena deſpice-
re. ⁊ celeſtia adamare. Hinc iteꝝ
Augꝰ. in ſer. huiꝰ feſti. ait. Hō
videri poterat qui ſequēdus nō
erat. Deꝰ ſequēdus erat q̄ vide-
ri nō poterat. vt ḡ homini exhi-
beretur q̄ ab eo videret̄. ⁊ quē ſe-
cure ſequeretur. deus hō factus
eſt. ☞ R ¶ Ecce patuit bre-
uiter licet valde inſufficiēter q̄n-
tū nob immeritꝭ donū pr̄ miſeri
cordiaꝝ ⁊ deꝰ totius ꝯſolatiōis
hodierna filij ſui dei in ſecl'a bn̄
dictus natiuitate cōtulit. quod
preuidēs ꝓpħa vir ſm̄ cor dn̄i ſil'
bn̄dicēdo et ꝓphetizādo cecinit
in pſalmi canticis. Bn̄dictꝰ qui
venit in noīe dn̄i. deꝰ dn̄s ⁊ illu-
xit nobit. Cui cū donante pr̄e ac
ſpūſctō ⁊ nos gr̄as ꝓferamus et
laudes ꝑ ſecula immortales. Cū
quib; viuit ⁊ regnat deꝰ ſemꝑ et
in eternum benedictus Amen.

¶ Alia cōcluſio ſmonis

☞ Ecce cariſſimi quō oīa no
bis bona ⁊ neceſſaria ipe nob cō-
tulit. nō q̄dē ꝑ aliū. ſed ꝑ ſeipm.
Indigni eramꝰ. ꝓductōe vt eſſe
mus. repatiōe cū lapſi fueramꝰ.
eruditiōe ne ꝑ errorē ⁊ ignorātiā
vie nō ꝑuenirēmꝰ. btificatore vt
premia eterna reciperemus. Hec
oīa ꝑ ꝟbū carnē factū accepimꝰ.

¶ Ipſe nobis eſt creator. qꝛ oīa ꝑ ipm facta ſūt. Joh. j. Volūtarie genuit nos vt ſim⁹ iniciū aliqđ creature ei⁹. Jaco. j. c. ¶ Ipſe nob ē redēptor Jeſus xp̄c factus eſt nob a deo ſapiētia ⁊ iuſticia et ſctificatio ⁊ redēptio. j. Cor. j. ¶ Ipſe nobis eſt mgr̄ ⁊ informator. Mgr̄ veſter vnus eſt chriſt⁹ Matth. 23. Ego ſum via ꝟitas et vita. Joh. 14. Vos vocatꝭ me mgr̄ ⁊ dn̄e ⁊c̄. Joh. 13. ¶ Ipſe nobis eſt btītudo ⁊ p̄miator. Precinget ſe ⁊ tranſiens miniſtrabit eis. Luc̄. 12. Ibi erit oīa in oīb⁹. j. Cor. 15. Vitā eternaꝫ do eis. ouib⁹ ſcꝫ ſuis. Joh. 10.

¶ Introductio p̄cedentꝭ ſermonis de eodem.

Benedictus qui veīt in noīe dn̄i de⁹ dn̄s vbi. s. Ps. 117. ¶ Nemo nis in noīe dn̄i dei ſuꝑ oīa bn̄dicti venire nō pōt niſi bn̄dictus. (Siqđem bn̄dicti pr̄iarche. bn̄dicti ꝓphe. bn̄dict⁹ ꝑplus dn̄i. bn̄dict⁹ tandē vir oīs q̇ cōfidit i dn̄o. vt Hiere. ait. 17.) Super oēs tn̄ ille bn̄dict⁹ ē. q̇ ita veīt in noīe dn̄i vt ſit ⁊ ip̄e dn̄s de⁹. qm̄ et ſi a bono venire nō pōt niſi bonum. dicēte dn̄o. Nō pōt arbor bona ma. fru. fa. Matth. 7. Et ſi radix ſctā ⁊ rami Ro. 11. Siľr a bn̄dicto i noīe bn̄dicti veire nō pōt niſi bn̄dict⁹. Multo magis illū neceſſe ē eſſe bn̄dictuꝫ. q̇ ita a bn̄dicto ꝓcedit. vt tn̄ ab eo n̄ recedat. qui ita viſitat ſuos. vt nō min⁹ maneat ⁊ ip̄e dn̄s atqꝫ de⁹. Talis eſt nat⁹ nob ſaluator xp̄c dn̄s i ciuitate dauid. Hic venit in noīe dn̄i patris eterni ſaluare pctōres. ſed nō receſſit a pr̄e. formā ſerui aſſumpſit. ⁊ formaꝫ dei nō amiſit. qꝛ ita ꝟbū caro factū eſt. vt facta ſit caro ꝟbū. dū audis caro. hoīem cogitato. vis audire qꝛ venit i noīe pr̄is. Ego inquit veni in noīe pr̄is mei. et non accipitis me. veniet alius in noīe ſuo ⁊ hūc accipietis. Joh. 5. Itē nō veni facere voluntatē meā. ſꝫ eius qui miſit me pr̄is. eiuſdē. 6. Qꝛ aūt in forma ſui venit. teſtatꝛ aplus ad Phil. 2. Exinaniuit ſemetip̄m formam ſerui accipiēs. Qꝛ ꝟo formā dei in q̄ fuerat nō depoſuit ſed in pr̄e māſit. ⁊ in eo pater. ip̄m auſculta cū inq̇t. Qui miſit me mecū eſt. et nō reliq̇t me ſolū. Joh. 8. et c. 16. Nō ſum ſolus. qꝛ pater mecū ē. et ad Phil. Non credis qꝛ ego in patre. ⁊ pr̄ in me eſt. Joh. 14. In patre eſt. ⁊ in eo pater ꝑ circūinceſſionē. hoc eſt ꜿſubſtātialitatē. Quorū aūt eadem eſt diuitatis ſubſtātia. eadem eſt benedictio honor et gloria. Quā ꝓpheta dn̄i p̄nunciare cupiēs futuris ſeculis ait. bn̄dictus qui venit in noīe ⁊c̄. Aue maria. ¶ Cōtinuet p̄dicator ſi placet reſiduū ſmonis p̄cedētis. ſi quid ꝓpter ei⁹ plixitatem ſuꝑfuit. Ob hoc enim hec introductio appoſita eſt.

¶ Sermo. III. de natiuita
te domini in ordine. VII.

Tranſeam⁹
vſq₃ bethleē et vi/
deamus hoc verbū qd̄ fa/
ctū eſt. Lu. 2. ☞ A Tem/
pus eſt loquēdi omī carni. dū in
carnatū verbū illibata natiuita
te ꝓdijt in hūc mundū. A laudi
bus neq̄q₃ hūana ceſſet mortali/
tas. cū ipa ſoli imortali ꝛ ſumme
vnita nature. ex virginali aula ꝓ
cedēs. hodie naſcit̄ puulus i tp̄e.
cui⁹ magnitudinis nō eſt finis i
eternitate. Qui nāq₃ delectatio
eſt ꝛ glīa angeloꝝ. factus eſt ho/
die ſalus ꝛ ꝯſolatio miſerorū ait
Bern̄. ſer d̄ vigi. q̄ icipit. hodier
nū ſiq̄dē. Et ſeq̄t̄. Qui i ciuitate
ſua magn⁹ ꝛ ſblimis valde. btifi
cat ciues. ipe in exilio pu⁹ et hūil̄
valde. letificat exules. ꝛ q̄ i altiſſi
mis ē glīa pr̄is. factus ē in terra
pax hoib⁹ bo. vo. Fons clauſus
in diuitate. fons patēs fact⁹ ē in
hodierna natiuitate. Siq̄dem
Paulo teſte. Appuit hodie beni
gnitas ꝛ hūanitas ſaluatorꝭ nr̄i
dei. qm̄ et ſi potētia ei⁹ appuit in
reꝝ creatiōe ſapia i eorūdē guber
natiōe. ſ₃ benignitas mīc maxie
apparuit i hodierna natiuitate.
Hac eni nō ex opib⁹ iuſticie q̄ fe
cim⁹ nos. ſed ſm ſuā miſicordiā
nos ſaluos fecit. ad Titū. 3. Pri
us autē qm appuit hūanitas ait
Ber. Latebat benignitas. Si/
quidē ꝛ pri⁹ erat. nā miſicordia
dn̄i ab eterno. S₃ vn̄ tāta cog/
ſci potuit. Hic aūt cognita ē. q₃
cū veīt plenitudo tp̄is miſit de⁹
filiū ſuū. v̄bu₃ qd̄ erat a ꝑncipio
factū ex muliere. factū ſb lege. vt
eos q̄ ſb lege erāt redimeret. vere
patens ꝛ ieffabilis miſcdia vbi a
maieſtate aſſumit̄ liberādi miſe/
ria. Magna benignitas vbi ad
ſaluandū mūdū magn⁹ deſcēdit
medic⁹. ſic Aug⁹. ſ. 60. d̄ verbis
euan. gīt. Egrotat hūanū genuſ
nō morbis corpis ſ₃ pctīs. Jacet
toto fraꝝ orbe ab oriēte vſq₃ ad
occidentē grādis egrot⁹. Ad ſa/
nādū grandē egrotū deſcēdit oī
potēs medic⁹. humiliauit ſe vſq₃
ad mortalē carnē. tāq₃ vſq₃ ad le/
ctū egrotātꝭ. hui⁹ medici atq₃ fō
tis effluētē. patētēq₃ miſcdia₃ vi
dētes ſpūs angelici. i ſblimitate
empirrei celi ſe ꝯtinere nō valen/
tes ad iferiora deſcēdert. copio/
ſo lumie. noctꝭ fugatis tenebris.
cū exultatiōe gaudiū magnū re/
parādis euāgelizarūt. glīam q₃
deo i altiſſimis. iocūdis vocibuſ
decātarūt. ꝛ pacē terrꝭ reſtituta₃
ꝑ v̄bū qd̄ factū ē in bethleē nūci
arūt. Eya q̄s det nob̄ pedes affe
ctionū rectos. q̄les i Ezech. ca. j.
ſctā aialia habuiſſe d̄ſcribūt̄ ad
ambulādū in bethleē. Quis det
vt oīa mēbra nr̄a i oculos v̄tant̄.
fidei. ac deuote meditationis vt
pleni oclīs aū ꝛ retro. int⁹ ꝛ in cir
cuitu videre mereamur Hoc v̄/
bū carnē factū. hodie nob̄ a pr̄e
datū. hodie nob̄ ex v̄gine natū.

Huiꝰ figura qn̄qꝫ ī rubo ardēti nec tn̄ ꝯſūpto flām̄as emittēti ſꝫ nō cōburēti moyſi faml'o dei apparuit ⁊ accenſus deſiderio ait. Uadā ⁊ videbo viſionē hāc magnā ⁊ ꝓhibitꝰ eſt ne vltra ꝑgeret Hodie appuit ꝟitas tūc ſignata qꝛ diuinū partū ꝟgo edidit. nec dolorē ſenſit. nec itegritatē amiſit. Mirabile dictu puerꝑa ꝟgo ⁊ ad hāc vidēdā iuitamur. Inuenietꝭ inq̄t angelꝰ paſtoribꝰ infantē pānis iuolutū ⁊ poſitū ī ꝑſepio Quibꝫ incitati ꝟbis. Trāſeamꝰ inq̄unt vſqꝫ ī bethleē. ⁊ vi. h̄ ver. q. f. eſt qđ dn̄s oñdit nob̄. Tranſeamꝰ ⁊ nos. ſeq̄mur primitiuos nr̄os duces ī bethleē. inueniemꝰ ibi ꝟbigenā. mariā matrē itactā ꝟginē puerperā. huiꝰ ꝟbi fideliſſimā diſpēſatricē. in q̄ ꝟbū h̄ fcm̄ eſt. carnis ſue aſſūptiōe nouo ordie. ac ꝑ eā genitū noua natiuitate. Ad cuiꝰ pedes prouoluti ipm̄ ꝟbū nob̄ donari rogemꝰ ſalutatiōe angelica dicēte. Aue maria.

B. Trāſeamꝰ vſqꝫ bethleē. ⁊c̄.

De h̄ ꝟbo q̄ꝫtū ad eternā genitura q̄ ꝟbi nomē ſine inicio accepit pauca q̄ꝫtū dn̄s dare dignatꝰ eſt. vtcūqꝫ balbuciēdo locutū memeror. placeat nūc đ tꝑali hꝰ genitura planiora audire. ī q̄ doctiores necē eſt ſimplicioribꝰ ꝯdeſcēdāt audiēdo hiſtorialia. ſic̄ et patient̄ illi ſuffert cū tractari ꝯtigit ꝓfūdiora. Nec tn̄ adeo h̄ ſūt humilia. vt altiſſima nō exercere ſufficiāt ingenia. qm̄ teſte apl'o. qđ ſtultū eſt dei. ſapiētiꝰ ē hoibꝫ ⁊ qđ īfirmū ē dei fortiꝰ ē hoibus j. Cor. j. Manuducimur ad h̄ angelica viſiōe. q̄ iacob in ſcala. cuiꝰ dn̄m ſūmitati viderat innixū nedū aſcēdētes. ſꝫ ⁊ deſcēdentes angelos vidit. ¶ Prio itaqꝫ dn̄ice natiuitatꝭ ꝓſeq̄mur hiſtoriā q̄ trāſeūtes ī bethleē ocl'is fidei videamꝰ ꝟbū noua natitate fcm̄. Deinde eādē ad nr̄aꝫ iſtructiōem tropologicā cōtractemꝰ. Siq̄dē ſm̄ Grego. omel'. ij. ſuꝑ Ezech. doctrinā. ꝑdicator ꝑꝰ ad fidē. poſtea ad moꝝ viā trahat. Itē omel'. 2. ſuꝑ ezech. priꝰ hiſtorie radicē figat ⁊ poſt fructꝰ ſpiritus per ſigna ⁊ allegorias querat. ideo primo tractabit̄ hiſtoria deinde addet̄ morū doctriā. Q̄ꝫtū ad ꝑmū ita euāgeliſta xp̄i natiuitatē deſcribit. q̄tinꝰ ad fidei firmitatē ea obſuet q̄ aſſolēt in tabul' ꝯtractuū obſuari. hinc ait Amb̄. ſuꝑ lucā. in deſcriptōe euāgelica. habes oīa q̄ ī cōtractibus eē ꝯſueuer̄t. vocabulū. ſūmā illic poteſtatē gerentis. dic̄. locū. cauſam. teſtes. Ait itaqꝫ. (Exijt edictum a ceſare auguſto vt deſcriberetur vniuerſus orbis) Ecce nomē treni ꝑncipis. ac tempus deſcꝑtiōis. ſub q̄ naſci dignatuſ eſt xp̄c. Autor pacꝭ. tꝑe pacꝭ generalis. in hūc mūdū veīre voluit. Congruū ſiquidē erat. q̄ xp̄c ꝑnceps pacis. ortui ſuō q̄ſi ꝑnūciaꝫ pacē ꝑmitteret. q̄ ad pacē hūano generi cū deo ⁊ angelis reſtaurā-

dā. in pmo parēte amiſſam. naſci
voluit in hūc mūdū. Cōplacuit
inquit Apl'us per ipm recōcilia-
ri. oia i ipo pacificās ſiue q̄ in ter
ris ſiue q̄ in celis ſunt. ad Col'. j.
Hanc deniq̄ʒ pacē poſtq̄ʒ nat⁹ eſt
docuit. ꝯuerſando tenuit. atq̄ʒ d̄
mūdo exiens ſuis dilectoribus.
dereliq̄t. Pacē meā inq̄t do vo-
bis. pacē relinq̄ vobis. Joh. 14.
Se deniq̄ʒ pacis tp̄e vēturū. per
ſeruos ſuos ꝓphas longe an̄ pfa
tus eſt. Hinc dauid ait. Orie̱t i
dieb⁹ eius iuſticia. et abundātia
acis. Ps̄. 70. Hic Jſa. ait. Cō
flabūt gladios ſuos i vomeres. ⁊
lanceas ſuas in falces. Nō leua-
bit gens cōtra gentē gladiū. nec
exercebunt vltra ad pliū. eiuſ-
dē. 2. et Michee. 4. Et iterū i pa
ce factus eſt loc⁹ ei⁹. ⁊ habitatio
ei⁹ in ſyon. Ps̄. 75. Jtē Jſa. cū
dixerat. Egredie̱t virga de radi
ce ieſſe ⁊c̄. addidit. Hitabit lu-
pus cū agno ⁊ pdus cū hedo ac-
cubabit. Vitul⁹ et leo et ouis ſil'
morabunt. ⁊ puer paul⁹ mīabit
eos ⁊c̄. q̄ ſequunt. q̄r expoſitōeʒ
relinquere breuitas hore cogit.
Nullū āt potuit ēē mai⁹ indiciū
pacꝫ. q̄ʒ vna deſcptiōe totū mun-
dū ꝯcludi. Octauiau⁹ enī augu
ſtus. poſtq̄ʒ romano ſbiugauerat
mūdū ipio. 42. pncipat⁹ ſui āno
vniūſum mūdū deſcribi iuſſerat
vt ſciret q̄t ꝓuincie. q̄t citates q̄t
pſone. q̄tin⁹ ſic reſpublica meli-
us regeret. ⁊ pax adq̄ſita ꝯſuare
tur. Hic morale documētū accipi

m⁹. q̄ꝛ v̄bū pr̄is eternū. nō naſcit
niſi i corde pacato ſingloꝝ. q̄r nō
niſi pacꝫ tp̄e. bn̄ colit pacꝫ autor.
Verū hec deſcptio tp̄e natiuita
tis xp̄i nō vacat a miſterio. quid
enī pfeſſio ſecl'ariū ad natiuita-
tē dn̄i ptineret ait Amb. niſi vt
aduertam⁹ h̄ q̄ʒ diuinū ēē miſte-
riū. q̄r dū pfeſſio ſecularꝫ obten
dit. ſpiritalis implet. nō terrarū
regi dicēda. ſʒ celi. pfeſſio iſta fi
dei cēſus aioꝝ ē. Abolito enī ſy-
nagoge cēſu vetuſto. nou⁹ cēſus
eccl'ie pabat. q̄ tormēta nō exige
ret ſʒ auferret. et ſpūalit in typo
plebs ſua. iā xp̄o noia ꝯferebat.
Nihil in h̄ cēſu verear terribile.
nihil imite. nihil triſte. ſolū vnū-
quēq̄ʒ fides ſignat. Vis xp̄i au-
dire cēſores. Jubent icedere ſine
virgis nec terrore ſʒ gr̄a plebē q̄-
rere. recōdere gladiū. nō poſſide
re aurū. talib⁹ cēſorib⁹ adq̄ſit⁹ ē
orbis. Jn hac deſcptione nulla
etas diſtinguit. ſed oīs aſcribit.
nullus enī ab h̄ imunis ē cēſu. q̄r
oīs etas munifica xp̄o ē. quē va-
giētes pueri martyrio confitent.
quē intra vterū poſiti exultatiōe
teſtant hec Amb. et be. Grego. i
omel'. Quid eſt inq̄t q̄ꝛ naſcitu-
ro dn̄o mūdus d̄ſcribit. niſi q̄ꝛ h̄
apte mōſtrat. q̄r ille veniebat in
carne q̄ electos ſuoſ aſcriberet in
eternitate. ☞ DC (Hec de-
ſcriptio prima facta eſt a preſide
ſyrie cyrino.) Ecce habes nomē
pſidis q̄ſi cōſulis ſub quo naſci-
tur chriſtus. (Et ibant oēs vt p-

fiterent̃ in ſuā ciuitatez. Hec eni
deſcriptio p̄cepta fuit fieri i p̄n-
cipalibꝰ ciuitatibus. et ibi cõue-
niebāt qui inde originē habuere
Profitebant̃ autē dupliciter. ſe
eſſe romano ſbiectos impio ſcri-
pto ſcz. qꝛ eoꝝ noīa ſcribebant̃. ⁊
facto qꝛ exoluebāt cenſum impa
tori. Hac de cauſa (Aſcēdit ⁊ io
ſeph a galilea de ciuitate naza-
reth. in iudeā in ciuitatē dauid.
que vocabat̃ bethleē) de hac eni
dauid oriūdus fuit. vt habet̃. j.
Reg. 16. ideo ciuitas dauid ap-
pellat̃. (Eo q̄ eſſet d̄ domo ⁊ fa-
milia dauid. vt p̄fiteret̃ cum ma
ria deſpōſata ſibi vxore pregnan
te.) Deſpōſata quidē ſibi. ſz nō
in ↄcupiſcētia iūcta. vt ait Ori-
ge. qđ eni in ea natū eſt. nō de io
ſeph ſemīe ſz d̄ ſpū ſctō ē. angelo
teſte. Matth. j. Et licz v̄go bea
tiſſima nō fuiſſet obligata tanq̄z
pregnās illo ire p̄pt̃ vie longitu-
dinē. tn̄ ioſeph ſic ſolicitā ipius
gerebat cuſtodiā. q̄ poſtq̄z eā iuſ
ſu angeli diuinum ↄceptū nunci
antis i ſua cuſtodia ſuſcepit. nec
ab ea ad modicū diſcedere volu
it. iō eā ſecū duxit. ac p̄ſonalit̃ et
obſequioſe cuſtodiuit. Nō ⁊ di
uina diſpēſatōe factū ē. vt p̄phe
cia ipleret̃ quaz Micheas ca. 5.
p̄dixit. Et tu bethleē effrata (ſic
eni etiā dicta ē alio nomie. vt hr̄
Gen. 35.) puulus es ſcz locꝰ. ſz
in milibꝰ iuda cōputar̄ reſpectu
ppl'i tui i dignitate ⁊ m'titudine
qꝛ inde fuit tribꝰ regia. Et qꝛ ci
uitat̄ nobilitās magꝭ ↄſiſtit i p̄o
pulo q̄z ſpacio. Iō Matth. c. 2.
allegauit illā auctem ſic. Bethle
em terra iuda. neq̄q̄z mīma es in
p̄ncipibꝰ iuda. Seq̄t̃. Ex te eni
egrediet̃ q̄ ſit dn̄ator i iſrl̃. i. meſ
ſias filiꝰ dauid. glo. Ra. ſa. Et
q̄ztum ad eiꝰ diuinitatē ſeq̄t̃. Et
egreſſus eius. i. emanatio ab ini-
cio. i. a p̄re q̄ ē p̄ncipiū filij. a die-
bus eternitat̄. qꝛ h̄ emanatio e-
terna ē. Semp̄ eni naſcit̃ filiꝰ a
p̄re. ⁊ ſp̄ natꝰ ē. vt ait mgr̄ diſ. 9.
p̄mi. ecce locū natiuitat̄ ⁊ cām p̄
pter quā in eū aſcēdert̄ ioſeph et
maria. ¶ E (Factū ē āt cū eēnt
ibi. ipleti ſūt dies vt pareret) ſcz
nouē mēſes a ↄceptiōe. Et pep̄it
filiū ſuū primogenitū. imo p̄rem
ſuū. ſuū atq̄z oīm creatorē. qꝛ pe-
perit v̄bū qđ i p̄ncipio erat deus
apud deū. p̄ qđ facta ſūt oīa. euz
vtiq̄z q̄ ē ſplēdor p̄rne gl'ie. ⁊ figu
ra ſubē eiꝰ. portās oīa v̄bo v̄tut̄
ſue. ad Heb. j. Qui ē imago dei
iuiſibil̃. p̄mogenitꝰ oīs creature
qꝛ in ip̄o ↄdita ſūt vniūſa i celis
⁊ i terra. viſibilia ⁊ iuiſibilia. ſiue
throni. ſiue dn̄atōes. ſiue p̄tātes
oīa i ip̄o ⁊ p̄ ip̄m creata ſūt. ⁊ ipſe
eſt an̄ oēs. ⁊ oīa i ip̄o ↄſtāt i q̄ cō-
placuit oēm plenitudinē diuita-
tis corp̄alit̃ inhitare. ad Col. j.
Hūc ḡ filiū dei pep̄it. q̄ partu fa
ctꝰ eſt filiꝰ hoīſ. nō aliꝰ filiꝰ p̄ris
atq̄z aliꝰ filiꝰ m̄ris. ſed vnꝰ idē q̄z
genitꝰ ex patre ante ſecula. et ge-
nitꝰ ex matre i ſeculo. idē vtriuſ-
q̄z filius. ſz nō ſm eandē naturā.

nec vnā natiuitatez. Sic pulcre
atteſtat̃ beatꝰ Augꝰ. i li. de fide
ad petrū dicēs. Natꝰ ē de patre
deus verbū. natꝰ eſt d̄ matre ver
bum caro factū. vnꝰ eſt atqꝫ idē
deus dei filiꝰ. natus an̄ ſecula. τ
natꝰ in ſecl'o. τ vtraqꝫ natiuitas
vniꝰ filij dei eſt. Diuina ſm quā
creator in forma dei coeternꝰ pa
tri deus eſt. Humana ſm quā ſe
metip̄m exinaniēs. τ formā ſerui
accipiēs. in ꝯceptiōe materni vte
ri. ſemetip̄m dū homo fieret. ea/
dem ſeruilis forme ſuſceptōe for
mauit. Et ſequit̃. Sic ille oīm
ſpirituū. oīmqꝫ corporum. i. oīm
naturarū creator et dn̄s creauit
virginē creandus ex virgine. Et
cuiꝰ ip̄e factor eſt. matrem ſibi fe
cit. qn̄ de eius carne ꝯcipiendus
atqꝫ pariēdus. verā materiā deꝰ
immenſus ac ſempiternꝰ accepit.
vt τ ſm veritatez forme ſeruilis
deus hō miſericorditer fieret. et
ſm formā dei naturalit̃ veritate
idē deꝰ hō ꝑmanēs non careret.
Sic ergo xp̄m dei filiū. i. vnam
ex trinitate ꝑſonā. deū verū cre/
de. vt diuinitatē eiꝰ d̄ natura pa
tris natā eſſe nō dubites. τ ſic eū
verū hominē crede. vt eiꝰ carnez
nō celeſtis. nō aeree. nō alterius
cuiuſcunqꝫ putes eſſe nature. ſed
eius cuiꝰ eſt oīm hoīm caro. quā
tn̄ ſine peccato ſuſcepit. ſm eā ſi/
ne pctō natꝰ. Et beatus Johes
Dam̄. ad idē ait. Duas xp̄i nati
uitates veneramur. vnā ex patre
an̄ ſecl'a. q̄ eſt ſup causam τ ratio
nem τ tp̄s τ naturā. τ vnā que in
vltimis tꝑibꝰ facta eſt ꝓpt̃ nos.
ſm nos. τ ſupra nos. Propt̃ nos
qꝛ ꝓpt̃ nr̄am ſil'itudinē. Scōm
nos. qꝛ natus eſt hō ex muliere. τ
tꝑe cōceptiōis. i. nouē menſium.
Supra nos. qꝛ nō ex ſemine ſed
ex ſpirituſctō. τ ex ſancta virgine
ſupra legē cōceptiōis. ¶ Ec
ce qualē nob̃ filiū beatiſſima vir
go peperit. Cuiꝰ excellentia nul/
la lingua etiā angelica pōt edice/
re. nō ſolū ſm illud qd̄ deꝰ eſt. ſꝫ
etiā ſm qd̄ homo natꝰ eſt ex vir/
gine. Sicut Augꝰ. vbi. s̄. teſtat̃
Quibus ait verbis explicabitur
carnis illiꝰ excellētia ſingularis.
cuiꝰ diuina eſt ex ip̄a ſui ꝯceptio
ne ꝑſona. cuiꝰ origo natiuitatis
inſolita. q̄ ſic verbū caro factū ē
vt vna ꝑſona eſſet cum carne ſua
vnigenitꝰ ac ſempiternꝰ. O ado
randa natiuitas. q̄ deus ſummꝰ
ſpūs inuiſibilis in ſuis. in noſtris
apparuit. corꝑalibꝰ vidēdus o/
culis. Sicut in prefatiōe canit̃.
Quia ꝑ incarnati verbi miſteri/
um τc̄. O partꝰ ſaluificꝰ. q̄ ꝑdi/
tam reparās naturā exaltauit. et
filios hoīm in dei filios repara/
uit. O ſancta clariſſima. caſtiſſi
ma τ illibata generatio. q̄ hūane
generatiōis maculas abluit. ma
triſqꝫ integritatē nō minuit ſꝫ ſa
crauit. O beatiſſima huiꝰ mr̄is
viſcera. que diuinū ſolē circūclu
dere. τ ad illuminationē ſedētiū
in tenebris τ vmbra mortis. ede/
re meruerūt. O felix puerpera. q̄

nouo ordine ſuũ genitorẽ genuit
qui ſe ⁊ vniuerſum genꝰ perditũ
reꝑauit. O virgo ⁊ mater letiſſi
ma. que fecũditatem ꝓlis cũ car
nis integritate. ⁊ gaudiũ matrꝭ
cũ ꝟginitatis honore poſſides ĩ
eternũ. Neqꝫ eni ſicut cetere ma-
tres cũ gemitu et labore. ſꝫ cũ ro-
bore corꝑis ⁊ mẽtis. gaudio inef
fabili. gaudiũ peperit angelorũ.
In cuiꝰ argumentũ notãter euã
geliſta ſubdit (⁊ pãnis eũ inuol-
uit. ⁊ reclinauit eum in ꝑſepio. qꝛ
nõ erat ei locus ſꝑ aliꝰ ĩ diuerſo-
rio.) S Nõ eni alias in ꝑtu
obſecundãtes habuiſſe creditur
mulierculas. q̇bꝰ ꝓpt̃ corꝑis ſui
debilitationẽ cetere indigẽt pu-
erpere. Sꝫ ſic̃ ſola parientis. ita
⁊ ſola obſtetricis geſſit officiuꝫ.
Sola q̃ztũ ad hoı̃m miniſteriũ.
ſꝫ nõ angeloꝝ. q̇s dubitet affuiſ-
ſe angeloꝝ copioſam ml'titudinẽ
in ꝑtu. cũ tot apparuere paſtori-
bus in eiꝰ publicatiõe. Hinc ca-
nit eccleſia. Gaude dei genitrix
quã circũſtãt obſtetricũ vice cõci
nentes angeli gloriam deo. Ipſa
partũ quẽ edidit priuſq̃ꝫ tãgeret
adorauit in ꝓfundo hũilitatis
abyſſo. genu flexo. proclíua toto
corꝑe ſuꝑ terrã. vt dic̃ Symõ ꝺ
caſſia li. 2. ca. 4. deinde letabun
da ꝑiter ⁊ tremebũda ſuſpenſo ĩ
ammiratiõe aĩo. ꝑegit nõdũ ex-
perta oı̃e obſequiũ noui partꝰ.
Nam ꝓprijs ſacratiſqꝫ manibꝰ
ſuſcepit. ipſa pãnis inuoluit. ip̃a
in p̃ſepio collocauit. ſicut et ipſa
ſuis vberibꝰ de celo plenis lacta
uit. cibauit. baiulauit. et cetera
materne ſolicitudinis officia de
uotiſſime exhibuit et impendit.
Sic̃. Cõtra eluidium teſtatur.
Hiero. Nulla ibi obſtetrix. nul
la muliercularũ ſedulitas ĩterceſ
ſit. ip̃a pannis inuoluit infantẽ.
ip̃a ⁊ mater ⁊ obſtetrix. Que ſen
tẽtia apocrifoꝝ deliramẽta con-
uincit. ac falſitatẽ eoꝝ. q̃ in libro
quẽ ꝺ infantia ſaluatoris dicũt
ſomniant᷑. Sꝫ ⁊ illoꝝ temerita-
tem. qui ꝯfingũt in momẽto par
tus virginẽ in mentis exceſſu cõ-
ſtitutã. atqꝫ a ſenſibus alienatã
filij egreſſum ignoraſſe. et tandẽ
ad ſe reũſa genitũ filiũ reppiſſe.
quaſi immũda fuiſſet diuini ger
minis editio. et virginali detra-
xiſſet pudicicie. ſi vl' egreſſuꝫ in-
tuita fuiſſet. ac ſuis manibꝰ ſu-
ſcepiſſet. Nõ lõge ab hijs rudi-
bus. ſiue iudeis ſiue hereticis. q̇
dicũt deũ nõ debuiſſe in viſceri-
bus mulieris ꝯcipi. nec ꝑ eã cor-
poris ꝑtem q̃ turpis reputat᷑ na-
ſci. q̃ſi deꝰ corꝑalibꝫ poſſet ſordi
bus inq̇nari. de q̇bus be. Augꝰ.
in q̇dã ſermone ait. Nõ deſunt
heretici. qui cũ ipſi ſunt immũdi
dicunt nõ potuiſſe fieri ꝙ xp̃c de
maria naſceret᷑. eo ꝙ illa ꝑs cor-
poris turpis eſſe putet᷑. Sꝫ fru-
ſtra ⁊ ruditer errant. Eo ꝙ ĩ nul
lo eſt ꝯtra dei dignitatẽ neqꝫ aſ-
ſumptã humanitatẽ. in vtero fe
mine ꝯceptã. q̃ eiuſdẽ ſpeciei eſſe
dinoſcit᷑ cũ hũanitate cuiuſlibet

alteri⁹ hoīs. Nec ſuſpicari opor
tet ſordes in maria. aīa et corpo-
re caſtificata. ꝛ ab om̄i labe libi-
dinis ſctō obūbrante ſpū purga
ta. Vn̄ eni ſordes ī virgine. cui⁹
vterū dei fili⁹ ſctificatur⁹ intra-
uit? vn̄ ſordes in ꝟgine. quā ſpi-
ritusſcti operatio totā ſanctifica
uit corpe ꝛ ſpū? vnde ſordes ī vir
gine. q̄ ſic ſingulari gr̄a preuenta
eſt. atqꜫ repleta. vt ſic. s. dictū eſt
haberet vētris ſui fructū. quē ex
inicio habꜫ vniuerſitatis dn̄m?
Et Aug⁹. li. cōtrā q̄nqꜫ he-
reſes. vnde ſordes ait in virgine
matre. vbi nō eſt ꝯcubit⁹ cū hoīe
pr̄e? vnde ſordes in ea q̄ nec cōci
piēdo libidinē. nec pariendo paſ
ſa eſt laborē? vn̄ ſordes in domo
ad quā nullus habitator acceſ-
ſit. ſed ſolus ad eā fabricator et
dn̄s venit. veſtem quā nō habu-
it humanā ſcꜫ naturā induit. p-
ceſſit de ea quā ſicut inuenit clau
ſam reliquit? Qꜫ ſi de natura di
uina queſtio eſt ne corpalib⁹ in-
quinet ſordibus. tam friuolū eſt
dicit mgr̄ diſ. 37. p̄mi. vt nec re-
ſponſiōe ſit dignū. cū etiā ſpirit⁹
creatus ſordib⁹ corpis etiam le-
proſi vel q̄ntūcūqꜫ polluti inqui-
nari nō poſſit. Sol quoqꜫ radi-
os ſuos ſine ſui pollutione effun
dat ſup loca munda ꝛ immūda.
Hic Aug⁹. Si ſolis radi⁹ cloa
carum ſordes ſiccare nouit. eiſqꜫ
inquinari non nouit. q̄ntomagꝭ
ſplendor lucis eterne. in quo ni-
hil inquinamenti occurrit. q̄cū-
qꜫ radiauerit mūdare poteſt. ipe
vero pollui nō poteſt. Et in quo
dam ſermone. Audi imunde he-
retice. vbi eſt anima tua impia et
infidelis que iſta cōfingit? Nū-
q̄d tm̄ eſt in capite. in manibus. ī
oculis. et non etiam in inteſtinis
tuis. vbi ſunt etiaꜫ ſtercora tua?
Ecce ſtulte anima tua nō inqui-
natur a ſtercore tuo. et de⁹ inqui
nari poterit ab opere ſuo. Si-
cut ergo nec deitatis xp̄i nec hu-
manitatis inquinationē ex ima-
cl'ata hac natiuitate ſuſpicari o-
portet. ita nec pudicicie iacturā.
ſi virgo editionis cōſcia. oculis
cōſpiceret. ꝛ manib⁹ ꝯtrectaret.
vnde aucta eſt puritas ſicut non
violata integritas. Quid eni ca
ſtius. quid ſinceri⁹. imo quid de
ſiderabili⁹ qꜫ cōtemplari in gene
re ꝓprio caſtitatis auctorē mun-
dum ꝓcedere ex vtero. tanqꜫ or-
natum ſpōſum de thalamo ſuo.
Ex quibus animaduertere libe-
at quanti debitores ſumus huic
btiſſime genitrici. multaſqꜫ poſt
deum gratias agere debemus.
que ſaluatorem mūdi nobis vir
go concepit. nobis virgo peperit
nobis in gremio fouit. nobis a-
luit. nobis faſtia cinxit. et ma-
terna ſolercia curauit. Hinc e-
am beatus Auguſtinus alloqui
tur in ſermone de aſſumptione.
ita dicens. Lacta maria crea-
torem tuum. Lacta panem celi.
Lacta precium mundi. prebe la-
benti mamillam. vt ipſe pro te

ꝓbeāt peucieti maxillā. tu illi vt mater tꝑalem miniſtra ſubſtantiam vt ipſe nobis et tibi vitam tribuat ſempiternā. Audiſtis verbum hodie in bethleem ꝓ nobis virginea natiuitate factū. Illuc tranſeūtes moremur hoc die deuote diuina bn̄ficia ꝯtemplātes ac gratias affectuoſiſſime perſoluētes. donec hiſtorie reſidua die craſtino audire. accēſi deſiderio mereamur. Ipo ꝑſtāte q̇ in celis ſine mr̄e. in terris ex mr̄e ſine pr̄e genitus. cum eodē pr̄e et ſpū ſctō viuit ⁊ regnat deus per omīa ſecula ſeculorum. Amen.

Scd̄a ꝑs ſmonis tercii de natiuitate domini i ordine ſermo. VIII.

Trāſeam⁹ vſqꝫ bethleem ⁊c.

☞ A Gaudiū q̄d fidelibus eterni ꝟbi tꝑalis attulit natiuitas enarrare q̇s poterit. Quippe ad cui⁹ annūciationē vn⁹ angelus nō ſuffecit. niſi ⁊ celeſtis mltitudo milicie iocūdis vocibus gloriā deo decātarēt q̇s hominū eloquat᷑. Quis deniqꝫ eſtimabit natiuitatis hui⁹ gaudia. quib⁹ omīs timor et anguſtia. languor et mētis inopia ſūt ablata. Verbum eni caro factum. habitabit in nobis. cui⁹ gloriā vidim⁹. q̄ſi gloriā vnigeniti a pr̄e. plenū gr̄a et veritate. Quis de ſua humilitate aut defectu q̄modolibet cōtriſtabit᷑? Verbū hoc ieſus chriſtus eſt fili⁹ dei. nō ſine ſalute ieſus. nō ſine vnctiōe chriſtus. nec ſine gloria venit filius dei. Hinc Bern̄. in ſer. quodā qui incipit Sonuit vox leticie. Reſpirate inquit ꝑditi. venit ieſus ſaluū facere q̄d ꝑierat. Morbidi cōualeſcite. venit xp̄c q̇ contritos ſanat vnctione miſericordie ſue. Exultate quicūqꝫ eſtis grandia concupiſcentes deſcendit ad vos filius dei. vt regni ſui faciat coheredeſ Preſente tāta ꝯſolatōe. triſticiā quō ſubſiſtet? quō mentis gaudio nō cedet? Senſerūt i ſeipis gaudiū ⁊ exultationē ſpūs paſtores. poſt terrorē inſoliti luminis annūciante angelo. nouā diu cupite ſalutis natiuitatē. Sꝫ magis hāc vidēdo guſtare deſiderabāt gaudiū annūciatū. iō relictis pecorib⁹ quorū paſtu ⁊ cuſtodia prius ſolicitabant᷑. trāſeam⁹ inquiūt vſqꝫ bethleē. ⁊ videm⁹ hoc verbū q̄d factum eſt. De q̄ ꝑ gr̄a Aue maria.

B Proſecuti ſumus heri ſemꝑ memorādā dn̄ice natiuitatis hiſtoriā. vſqꝫ ad eū locū q̄ felix mr̄ ⁊ virgo filiū ſuum ꝑmogenitū pepit. pannis inuoluit. ⁊ i pſepio collocauit. Nemo audiēs ꝑmogenitū ſcandalizet᷑. ⁊ cum hebione. theodoto. ⁊ eluidio. hereticis. mariā ſuſpicet᷑ etiā poſt genitos filios peperiſſe. cui⁹ perpetuā virginitatē Ezechiel ꝓpheta cognoſcēs ait. Hec porta clauſa erit. nō aperiet᷑. et vir non

tranſibit ꝑ eam. qm̄ dn̄s de⁹ iſrl̄
ingreſſus eſt ꝑ eam. eritq; clauſa
principi. eiuſdē. 44. Quoꝝ he-
reſim deteſtabilē. beat⁹ Hiero.
ſolenniter ſcribēs ꝯtra eluidium
ꝯfutauit. multꝪ teſtimonijs oſtē-
dens nomine ꝓmogeniti in ſcri-
ptura (non eū poſt quē alij. ſꝫ añ
quē nulli geniti ſūt) deſignari.
Unde ⁊ vnigenitos ꝓmogenitoſ
eſſe cōſtat. Uerū licet natura
vnigenitus ſit vtriuſq; mr̄is ſine
patre. et patris ſine matre. Non
tn̄ vnigenit⁹ eſt gr̄a adoptiōis.
ſic eni ꝓmogenit⁹ eſt i multꝪ fra-
trib⁹ vt ait Apl's. Ro. 8. Ad
hoc ſiquidē. verbū i carne deſcē
dit. ait Orige. vt in ipm̄ caro id
eſt homo credēs. ꝑ carnem aſcen
dat in verbū. vt ꝑ naturalē filiū
vnigenitū. multi efficiantur filij
adoptiui. nō ꝓpter ſeipm̄ verbū
caro factū eſt. ſed ꝓpter nos. qui
nō niſi ꝑ verbi carnē potuiſſem⁹
in dei filios tranſmutari. So-
lus deſcendit. ⁊ cū multis aſcen-
dit. de hominibꝫ facit deos qui
de deo fecit hominē. Et. j. Uer
bum incarnatum dn̄s ieſus chri
ſtus plenitudinē gratie ſm̄ hūa-
nitatē accepit. qm̄ caput eſt eccle
ſie. et ꝓmogenit⁹ creature vniuer
ſe. hoc eſt. toti⁹ generaliter hūa-
nitatis. que in ipſo ⁊ ꝑ ipm̄ ſana-
ta eſt. In ipſo. qm̄ maximū ⁊ ꝓn-
cipale exemplū gratie. qua nullis
ꝓcedentib⁹ meritis hō efficit̄ de
us ipſe eſt. ⁊ in ipſo ꝓmordialiter
manifeſtū eſt. Per ipm̄ ꝟo qm̄ d̄

plenitudīe ei⁹ diuinitatꝪ oēs ac-
cepim⁹ gr̄am deificatiōis. ꝑ gr̄a
fidei. q̄ in eū credim⁹. et actiōis
qua mandata eius cuſtodimus.
Hec Orige. Ex quo etiā ptꝫ. ꝙ
virgo maria nō ſolum xp̄i mater
eſt corꝑaliter. ſed omniū noſtrūꝫ
mater eſt ſpūaliter. Plane inq̇t.
Aug⁹. li. de ſancta ꝟginitate ma
ter eſt membroꝝ xp̄i que nos ſu-
mus. q; cooꝑata ē caritate. vt fi
deles in eccleſia naſcerentur. vn-
de pro filijs ſuis canit eccl'eſia.
Monſtra te eſſe matrem ⁊c̄. Et
vere mater noſtra eſt. que dei fili
um corꝑaliter generādo fecit no
bis omnib⁹ eſſe fratrē. Hunc
aūt genitū ac pānis inuolutum.
in ꝓſepio reclinauit. cui⁹ cauſam
euāgeliſta ſubdit dicēs. (Quia
nō erat ei loc⁹ in diuerſorio) ſm̄
Be. Diuerſorium dicit̄ quaſi di
uerſa habēs orificia. i. duas por
tas quibꝫ itur ad vtrūq; ꝓximū
vicū. Fuit eni loc⁹ ille platea co-
oꝑta i publico. ad receptōēꝫ trāſ
euntiūꝫ tp̄e calido vel pluuioſo.
In hac ergo platea ⁊ diuerſorio
publico manebant nocte illa io-
ſeph cū maria. ſm̄ Chriſ. eo ꝙ ꝓ
pter multitudinē eoꝝ q̄ cauſa ꝓ-
fitendi illuc venerāt hr̄e hoſpici
um nequiuerūt. Adduxerat aūt
ioſeph vt dicit Nico. de ly. in il-
lo itinere ſecū aſinū ad vehendū
virginē pregnantē. ⁊ bouē ad vē-
dendū in bethleem. vbi erat ma-
gna populi ꝯgregatio. q̄tinus de
ꝓcio ſolueret expēſas i via. ⁊ cen-

ſum regiū. Hijs aūt duob9 aīali
bus fecit p̄ſepiū iuxta ſe. in q̄ bea
ta virgo reclinauit puerū ieſum.
ſm q̄ p̄dictuȝ fuit p̄ Abacuc. p̄-
phetā. Dn̄e inquit audiui audi-
tum tuū ⁊ timui. cōſideraui opa
tua ⁊ expaui. in medio duū ani-
malium. ſm trāſlationē. lxx. Fu-
it em̄ pphete ammirationis pa-
uor. q̄ ī loco tam humili reclina-
retur ſaluator. Hinc canit eccle-
ſia. O magnū miſterium ⁊ admi
rabile ſacramentuȝ. vt Animalia
viderent dominū natū. iacētem
in preſepio. beata viſcera que me
ruerunt portare dominū chriſtū
¶ Deſcripta aūt natiuitate do-
mini. tempore. loco. et circūſtan-
tijs. fidelis euangeliſta teſtes nō
deſijt annotare. Ait enī. (Et pa
ſtores erant in regione eadem vi
gilantes. et cuſtodientes vigili-
as noctis. ſup gregem ſuum. Et
ecce angelus domini ſtetit iuxta
illos. et claritas dei circumfulſit
eos. et timuerūt timore magno.
ex inſolita (ſcȝ viſiōe) Et dixit il
lis angelus. Nolite timere. ecce
enim euangeliſo vobis gaudiuȝ
magnum. quod erit omni popu-
lo. quia nat9 eſt vobis hodie ſal
uator. qui eſt chriſtus dominus.
in ciuitate dauid. Et hoc vobis
ſignum. inuenietis infantē pan-
nis inuolutum. et poſitū in preſe
pio. Et ſubito facta eſt cū ange-
lo (ſcȝ gabriele ſm Aug. in d mi
rā. ſcriptu. multitudo milicie ce-
leſtis laudantiū deum et dicen-
tium. Gloria in excelſis deo. Et
in terra pax hominib9 bone vo-
luntatis.) D ¶ Ecce q̄ȝta te-
ſtimonia de celo habet natiuitaſ
paruuli inter hoīes deſpecti. pre-
ter p̄ſepium in diuerſorio locum
nō habētis. lucis claritatē. ange
licam p̄dicationem. iocūdātium
angelorū miliciam. ac noui ſide-
ris ſicut Matth. ſcribit radiuȝ
fulgurātē. Utriuſqȝ nature aper
ta teſtimonia. Nam diuinā par
uuli noſtri naturaȝ teſtatᷣ gloria
celorū. Siquidē ſm hāc lucem
habitare inacceſſibilem teſtis eſt
claritas dei. que oculos paſtorū
terruit. et cōprehendi nō potuit.
Hūc deniqȝ eſſe verbum patris.
celeſtia verba deſignant. p̄ſentia
āt multitudinis canentiū ange-
lorum. hunc dominū ac regē ſpi-
rituum p̄fitetur. et beatitudinē
electorum. Stella autē noua p̄-
ter hoc q̄ hunc celi ſtellarumqȝ
creatorem et rectorē eſſe ſignifi-
cat quia ita oculos magorum in
ammirationem ſuſpendit. vt in-
teriora illuminaret eorū corda.
aperte denunciat hunc paruulū
eſſe doctorem qui nedū exterius
ſanando miniſteriū exhibet. ſed
etiam intus docendo mentē eter
na veritate illuſtrat. Ecce q̄druplex
teſtimoniū de celo regi celo-
rū p̄ter hūana teſtimonia. zach.
Elizabeth. Symeonis. Anne.
deniqȝ marie et ioſeph paſtorum
atqȝ regum ſeu magorū. ſi tn̄ hu-
mana ⁊ nō magis diuina. q2 di-

uine reuelationi ſubnixa. q̃ nunc
qꝛ euangelium p̄ſens tacet proſe-
quenda nō ſunt. Pariformiter
humane ſubſtātie veritatem pro-
bant. teneritudo infantilis. in-
firmitas carniſ. vagitus. panni.
preſepiū. lactis potus. ⁊ mr̄is ob-
ſequiū. De quo beat⁹ Amb. ſup
lucā dicit. Alia natura carniſ. a-
lia diuinitatis c̄ gloria. ꝑpter te
infirmitas. ꝑpter ſe potentia. ꝑ-
pter te inopia. ꝑpter ſe opulētia.
Noli hoc eſtimare quod cernis.
ſed ꝙ redimeris agnoſce. quia
in pannis eſt vides. quia in celis
eſt non vides. Et. j. An medio-
cribus ſignis approbatur. quod
angeli. quod magi adorant. qđ
martyres confitentur. Ex vtero
funditur quod coruſcat celo. ter-
reno in diuerſorio iacet. ſed cele-
ſti lumine viget. Nupta peperit
ſed virgo concepit. nupta conce-
pit. ſed virgo generauit. Et bea-
tus Aug⁹. in li. de ſymbolo. Pa-
rit mater et virgo. feta et intacta
eſt. factor omniū fit inter omīa.
portatur manibus rector orbis.
lambit vbera regens ſidera. ta-
cet ⁊ verbum eſt. Nec dum quis
eſſet demōſtrabat ⁊ vniuerſa cre-
atorem ſuum indicabant. Et in
ſermone de epi. qui incipit. poſt
miraculum virginei partus. idē
ait. O infantia cui et aſtra ſub-
duntur. Cuius eſt iſte magnitu-
dinis ſuperne glorie. ad cuius
pannos et angeli excubāt. et ſide-
ra obſecundant. et reges trepi-
dant et ſectatores ſapientie inge-
niculant. O beatum tugurium.
O ſedes ſecunda poſt celū. vbi
locebat nō lucerna ſed ſtella. O
celeſte palacium in quo habitat
non rex gemmatus ſed deus in-
corporatus. Cui erant pro mol-
libus thoris dura preſepia. ꝓ la-
quearibus aureis funca culmi-
num tecta. ſed ſideris obſequio
decorata. Sequitur. Quis eſt
iſte talis ac tātus? O natura cō-
fer mecum. Quis eſt iſte cui exhi-
bes obſequium. et non habet te-
ctum? Quis eſt iſte qui vagitib⁹
preſepe replet? Responde mihi
oro te. dic mihi cui exhibes lau-
dem. ne diu inquirat animus ra-
tionem. Stupeo enim cum vi-
deo pannos et intueor celos. E-
ſtuo cum inſpicio in preſepi men-
dicum et ſupra aſtra preclarum.
Sed ſubueniat nobis fides. qꝛ
ratio nature deficit. Que igitur
fides verba reſpondeat audia-
mus. Panni iſti vagitus et in-
fantia. humani generis eſt no-
ua natiuitas quia interierat ho-
minis peccato natura. Stella
vero fulgens ⁊ magus accurrēs.
regis eſt natiuitas patens. Hec
Augustin⁹. ¶ E Audi-
ſtis teſtimonium celeſtium ſpiri-
tuum. placeat nunc audire con-
feſſionem hominum terrenorū.
Sequitur enim (Et factum eſt
vt diſceſſerūt ab eis angeli in ce-
lū. Paſtores loq̄bant ad inuicē.
Traſeam⁹ vſq₃ bethleē ⁊ videa-

ſmus hoc verbū qḋ factū eſt. qḋ
dn̄s oſtendit nobis. Et venerūt
feſtinantes. et inuenerunt mariā
⁊ ioſeph. et infantem poſitum in
preſepio. Videntes aūt. cogno-
uerūt de verbo qḋ dictū erat il-
lis ḋ puero) hoc eſt videntes cor
poris oculis puer pānis inuolu-
tum. et in p̄ſepio collocatū. Ma
riam matrē eius pauperē in nul-
la terrena pompa refulgentem. ⁊
ioſeph vtriuſqꝫ cuſtodē. cogno-
uerunt ꝑ fidem a deo cordi infu
ſam. ꝙ hic erat puer īfans ſalua-
tor ſeculi. de quo ſermo angelic⁹
erat factus. ⁊ ceperunt predicare
marie ioſeph ⁊ omnibꝫ circūſtan
tibus cuncta que viderāt ⁊ audi
erāt ab angelis de puero hoc. vn̄
ſequitur. (Et omnes qui audie-
rūt mirati ſunt de his que dicta
erant a paſtoribꝫ ad ipſos) Glo.
nō ſolum mirabant̄ de incarna-
tionis miſterio. ſed etiā ḋ tanta
paſtorū atteſtatōe. qui velut ſim
plices neſcierunt fingere inaudi
ta. ſed ſimplici facundia verū p̄-
dicarunt. Omnino efficax ad fi
dem paſtoruꝫ teſtimonium ſicut
Amb. ait. Non tibi mediocre fi
dei hoc videatur exemplum. nec
vilis paſtor perſona. Certe quo
vilior ad prudentiam p̄cioſior eſt
ad fideꝫ. Non gymnaſia choris
referta ſapientiū. ſed plebem do
minus ſimplicem requiſiuit. que
fallerare audita et fucare neſci-
ret. Simplicitas eni queꝛit̄. nō
ambitio deſiderat̄. Nec cōtem-
nenda putes q̄ſi verba vilia pa-
ſtor. A paſtorib⁹ etiam maria fi
dem collegit. a paſtoribꝫ popul⁹
ad dei reuerentiā ꝯgregat̄. Vn-
de ſequit̄. (Maria aūt cōſerua
bat omia verba hec. cōferens in
corde ſuo) ſcꝫ cū hijs que ab an-
gelo audierat. que in ꝓphetis le
gerat. que in ſeipſa experta fue-
rat. ⁊ in omnibꝫ cernebat cōcor-
diam ⁊ ꝑtinens teſtimoniū. ꝙ ve
rus deus eſſet quē ipa genuiſſet.
(Et reuerſi ſunt paſtores glorifi
cantes ⁊ laudantes deū in omni
bus que audierāt ⁊ viderant. ſi-
cut dictū fuit ad illos.) Hec ſūt
que paſtores tranſeūtes in beth
leem corꝑalibꝫ viderūt oculis et
mentalibus. de verbo qḋ factuꝫ
eſt. que et nos meditari nō ceſſe-
mus. laudantes et glorificantes
dei miſericordiā. quā nobis i be
nedicti filij ſui natiuitate oſten-
dit. qua nos ſicut eccleſia canit
de poteſtate dyabolica liberauit
cum quo viuit et regnat in vnita
te ſpūſſancti deus ꝑ omia ſecula
ſeculorum. Amen.

Pars tertia ſermonis tercii de natiuitate dn̄i in ordine ſermo. IX.

Tranſeam⁹ vſqꝫ bethleem ⁊c.

☞ A Sicut viſio verbi q̄n
tum ad diuinitatē premiū eſt be-
atificum aſſumptorū ad gloriā.
dicente Augu. j. de trini. Viſio

eſt tota merces. Jta viſio ei⁹ ſm
humanitatē meritū eſt et via. ad
patrie beatitudinem. Hinc. j. de
doctrina xp̄iana dicit. Fidei ſuc
cedit ſpecies. fides viſio eſt enig⸗
matica. ſm apl'm. j. Coꝛ. 13. Ad
hoc deniqꝫ verbū caro factū eſt.
vt qui infirmi eram⁹ ad viſionē
dei verbi. inacceſſibile lumen pa
ternū habitantis. viſione ꝓbi ca
ro facti. ad eam ꝯualeſceremus.
De quo idē Aug⁹. ſer. 39. de ver
bis euange. ita dicit. Nō mūda
to coꝛdi quid potuit miſericoꝛdi
us donari ab eo. q̄ꝫ vt illud ver⸗
bum ꝑ quod facta ſunt oīa. fie⸗
ret qd̄ nos ſum⁹. vt atīgere poſ⸗
ſem⁹ illud qd̄ nos nō ſum⁹. Nō
enī deus ſum⁹. ſed poſſum⁹ men
te vel coꝛdis acie interioꝛe. deuꝫ
videre. Hoc enī nobis ꝓmittit.
videbim⁹ ſicuti eſt ait. j. Joh. 3.
¶ Sed vt ꝑueniamus. ſi nōdū
poſſumus videre deū verbū. au⸗
diamus verbū carnem. qꝛ carna
les facti ſum⁹. audiamus verbū
carnem factum. Jdeo enī venit.
ideo ſuſcepit infirmitatē noſtrā
vt poſſimus firmam locutionem
capere dei poꝛtantis infirmita⸗
tem noſtram. Audire autē. men⸗
te videre eſt. oculo non carnis. ſꝫ
fidei. ¶ Quia autem vt perſpe⸗
ctiui aiunt. vt fiat viſio. certa re
quirit ꝓpinquitas et diſtātia o⸗
culi videntis. ad viſibile. Jdeo⸗
qꝫ ad videndum verbum pꝛo no
bis factum. illi appꝛopiquare o⸗
poꝛtet. quo igitur ibimus? Jn

bethleem iuda. Jbi enim natum
cognouimus. ibi inuolutum pā⸗
nis ⁊ in pꝛeſepio reclinatum. Uli
am autem iam certam fecere pa⸗
ſtoꝛes. qui letiſſimis noue natiui
tatis rumoꝛibus ab angelo au⸗
ditis contenti non fuerunt. ſed
et videre cupierunt. Unde acce⸗
pto ſigno dimiſſis gregibus fe⸗
ſtinanter ierunt adinuicem di⸗
cētes. Tranſeamus in bethleem
et videamus hoc verbum quod
factum eſt. pꝛo gratia. Aue ma.
☞ ¶ B Audita dominice na
tiuitatis hiſtoꝛia. Aduertamus
nunc diligentius. Quomō nos
in bethleem tranſire poſſimus.
vt verbum quod factum eſt vti⸗
qꝫ nobis. videamus. Et quidem
bethleem ad litteram in qua do
minum coꝛꝑaliter natum cogno
uimus. viculus eſt ꝑuulus terre
iuda tranſmarinus. Sꝫ ad hūc
qualiter trāſire poterimus. oēs?
Nūquid trāſnauigare poterint
pauperes naulo victuqꝫ carētes.
infirmi. ⁊ cure rei familiaris aut
ſubditoꝝ alligati? Deniqꝫ beth⸗
leem hec ab infidelibus occupa⸗
tur. vt etiaꝫ a trāſeuntibus. ma⸗
gis antichriſti multi q̄ꝫ chriſtus
videatur. Sed eſt aliud bethle⸗
em ſpirituale. nobis ꝓpinquiſſi⸗
mum. quo nulli volenti negatur
acceſſus. etiam ſi pedum exiſtat
priuatus officio. aut infirmitate
qualibet ꝑgrauatus. in quo ver⸗
bum videre poterit quiſquis vo
luerit. Hinc moyſes Deut. 30.

ait. Nō eſt ſupra te. neqꝫ ꝓcul po
ſitū. nec in celo ſitū. vt poſſis di-
cere. quis noſtrū valet ad celū cō
ſcendere. vt deferat illud ad nos
neqꝫ trās mare poſituꝫ vt dicas.
qs nr̄m poterit trāſfretare mare.
ꝛ illō ad nos vſqꝫ deferre. Sꝫ iu
xta te eſt ſermo valde. in ore tuo.
et corde tuo. Ambulemꝰ ergo vſ
qꝫ ad noſipſos. pedibus conuer-
ſionis. non corporis. agamus vt
ipſi ſimus bethleem iude. et ī no-
bis videbimus chriſtum. Utinā
ait Bernh. Inueniamur et nos
bethleem iude. vt in nobis quo-
qꝫ dignetur naſci chriſtus. et au-
dire mereamur. quia nobis timē
tibus deū orietᷣ ſol iuſticie. Quō
poſſunt hec fieri? Certe pn̄t ſi in
nobis hec ꝯditiōes ſpūaliter iue
nianᷣ que in bethleem corꝑaliter
cognoſcunᷣ. ¶ Bethlē vi-
culus ꝑuus erat. Michee. 5. Et
tu bethleem effrata ꝑuulus es. di
ctus domus panis. ſitus in terra
iuda qͦ ꝯfeſſio vel ꝯfitens inter
pretatᷣ. Simꝰ ꝛ nos ꝑuuli. ꝛ do-
mus panis. atqꝫ ꝯfitentes dn̄o. ꝛ
naſcetᷣ ac requieſcet in nobis xp̄c
verbū p̄ris. Suꝑ quē requieſcit
ſpūs meꝰ. niſi ꝑ humilē ꝛ quietū.
et trementē ſermones meos Iſa.
66. Niſi enim paruuli fuerimus
in oculis noſtris. non habitabit
in nobis chriſtus. Nam ad ſaul
dicitᷣ. dum paruulus eſſes in ocu
lis tuis. caput in tribubus iſrael
factus es vnxit te dominꝰ in re-
gem ſuper iſrael. Sequitᷣ. qꝛ pro

iecisti ſermonem domini ſcꝫ ſuꝑ-
biēs contra dominuꝫ. proiecit te
dominꝰ ne ſis rex ſuper iſrael. j.
Regum. 15. iſrael videns deum.
quō enim qui de celo deſcēdit fa
ctus paruulus. aſcendat in cor al
tum ꝛ ſuperbū. Siquidē humi-
lia reſpicit. ꝛ alta a longe cogno-
ſcit. humilibꝰ dat gr̄aꝫ. j. Pe. j.
imo ſeipſum gratiaꝝ fontē. ſuper
bis aūt reſiſtit. Dum omīpotens
naſci ꝑ nobis temporaliter decre
uerāt. multe orbes. magne pom-
poſe. multe regum. multe tyrāno
rum. multe nobiliū. atqꝫ ſm̄ hūc
mundū magnatorū. erant vxoreſ
et filie ꝛ nihil hoꝝ elegit. Sꝫ do
minus altiori conſilio tanqꝫ cele-
ſtis ꝛ non de mundo. mūdi iudi-
cium ī omnibꝰ reprobauit. Oia
que mundus precioſa reputat de
ſpexit. Deſpecta ac humilia ele-
git. humilem locum. humilē ma-
trem. humilem veſtitū. humilem
ſtratum. vt palam doceret. ſe nō
in altis ꝛ pompoſis. ſed in humi-
libus ac paruulis rebus ꝛ menti-
bus ꝺlectari. Stulte ergo nimiſ
agunt qui in hac ſancta feſtiui-
tate in veſtitu. inceſſu. ornatu.
victu. ſuperbe ac pompoſe ince-
dunt. Non illi bethleem. ſed ba-
bilon. ſed hieruſalem ſe confor-
mant. vbi ſtella que in bethleem
coruſcauit nō luxit. ſꝫ diſparuit
non xp̄i natiuitatē honorāt que
in pauꝑtate et humilitate predi-
catur. ſed herodis vbi Iohānes
occiditur. qui eſt gratia dei.

D¶ Sim⁹ ꝗꝫ dom⁹ panis. qm̄
bethleem eſſe nō pōt q̇ dicit illud
Iſa. 3. In domo mea non eſt pa-
nis. Panis aūt ꝓpħa teſte cōfir
mans coꝛ hoīs. eſt verbū dei. Cō
firma me inq̇t idē ꝓpheta in ver-
bis tuis. In verbo enī qḋ ꝓcedit
ḋ oꝛe dei viuit homo. viuit ī xp̄o.
viuit in eo chꝛiſtus. Ibi oꝛit͛. ait
Bern̄. Ibi apparet. nec omnino
amat coꝛ titubans aut vacillans
ſed ſtabile ⁊ ꝯfirmatum. Sum⁹
ḡ bethleem. ſi in tantū panis ver-
bi dei in nobis ꝯualuit. ꝙ coꝛ no
ſtrū in bono ꝓpoſito ꝯfirmauit.
ita ꝙ nequaq̄ꝫ redire libeat ad ea
vn̄ ad xp̄m ꝯuerſi ſum⁹. Quo cō
tra eodē Bern̄. teſte Si q̇s mur
murauerit. ſi q̇s heſitat. ſi q̇s nu-
tat. ſi q̇s cogitat reuerti ī egyptū
reuolui in lutum. redire ad vomi
tū. mutare ꝓpoſitū. deſerere vo-
tum. nō eſt bethleem iſte. nō ē do
mus panis. Sola enī fames ⁊ fa
mes valida. in egyptū cū deſcen-
dere. poꝛcos paſcere. ſiliq̄s eſuri-
re cōpellit. vtpote ꝓcul agenteꝫ a
domo panis. a domo patris. in
q̄ etiam mercēnarij panib⁹ abun
dare noſcuntur. Non in huiuſ-
modi coꝛde naſcitur chꝛiſtuſ. vbi
de eſt fidei foꝛtitudo ꝓpoſiti fir
mitas. Quō enim ī illo naſcitur
ieſus. quō ſalus oꝛitur illi. quan
doquidē vera om̄ino certaq̄ꝫ ſen
tentia eſt. ꝙ is tm̄ qui ꝑſeuerauе-
rit in finem ſaluus erit. que enim
eſt ſocietas eternitati ⁊ tante mu
tabilitati. eius qui eſt cum eo qui
nunq̄ꝫ in eodē ſtatu ꝑmanet. Hi
enim ſunt qui obliti ſunt come-
dere panem ſuum. qui q̄cunq̄ꝫ fa
cili ſuboꝛta occaſione. obliuiſcū-
tur domini dei creatoꝛis ſui. ⁊ vt
tractent que ſunt ſuper terram.
obliuiſcunt͛ celeſtia. attendunt p̄
ſentia. obliuiſcuntur futura. am
plectuntur que videntur. obliui-
ſcuntur que nō vident͛. poſtremo
querunt que ſua ſunt. obliuiſcū-
tur que ſunt ieſu chꝛiſti. longe fa
cti ab eo qui ait. Prouidebā do
minum in conſpectu meo ſemper
oblitus populum ſuum et domū
patris ſui. ☞ ¶ C Conſiſta
mus deniq̄ꝫ in terra iuda. Confi
teamur domino duplici confeſſi
one. fraudis et laudis. Confite-
amur peccata noſtra. confitea-
mur domino quoniā bon⁹. Nō
enim ſimpliciter in bethleem. ſed
bethleeꝫ iuda naſcitur dominus
Quantūlibet enim foꝛtes in fi-
de. et pꝛopoſito firmi. quantūli-
bet panibus abundantes ip̄o lar
giente cui quotidie oꝛantes dici-
mus. Panem noſtrum quotidi-
anum da nobis hodie. neceſſe ha
bemus addere conſequenter. di-
mitte nobis debita noſtra. Alio
quin ſi dixerim⁹ quia peccatū nō
habemus. noſipſos ſeducimus ⁊
veritas in nobis non eſt. ait Io.
pꝛima cano. ca. pꝛimo. A qua cō-
feſſione deficiunt. qui excuſant
excuſationes in peccatꝫ. culpā ſu-
am in alios transferēdo. ⁊ quan-
doq̄ꝫ quod magis deteſtabile eſt

cõtra deũ q̃ſi iniuſtũ aut impiuꝫ
murmurando. ſic in adam et eua
habes exempla. ¶ E Deniqꝫ cõ
fiteamur dño cõfeſſione laudis.
cũ magnificãdo ꝛ laudãdo. non
ſolũ ore. ſed etiã corde ꝛ opere. vt
toti pariter et omni ꝑte domino
confiteamur q̄m ſeipm exhortãs
ait ꝑpheta. Benedic anima mea
dño. et oia q̃ intra me ſunt nomi
ni ſancto ei⁹. ꝛ iterũ oia oſſa mea
dicent. dñe quis ſimilis tibi. Fa
ciem⁹ hoc. ſi omia opa nr̃a opera
ſint dñi ex eius ſcꝫ p̄ceptis aut cõ
ſilijs emanãtia. Si omia quecũ
qꝫ facim⁹ in verbo ꝛ ope. omia in
noie dñi nr̃i ieſu xp̄i facim⁹ gr̃as
agẽtes deo ꝛ patri ꝑ ipm Col'. 3.
qualiter nõ opant̃ aut cõfitent̃.
qui vt apl'us ad Titũ. j. ait. Cõ-
fitent̃ ſe noſſe deũ. factis aũt ne
gant. ¶ Sum⁹ ergo veri iudei
in iuda habitãtes vtraqꝫ ꝯfeſſio
ne dño ꝯfitentes ſi corde nos cõ
fitemur dignos multo maioribꝫ
penis. Deũ ṽo ſũme bonũ qui ꝑ
hijs leuibꝫ ꝛ trãſitorijs penis et-
na ꝯdonat ſupplicia q̃ meremur
Qui ita dño ꝯfitetur. paciẽs eſt
tranquillus ẽ. ꝛ i tribulatiõibus
vñcũqꝫ veniant manet pacific⁹ ꝛ
quiet⁹. plus gaudẽs de flagellan
tis pij pr̃is miſcd'ia. q̄m d' pſenti
doleat pena. ¶ Uultis ſcire q̃ ſic
dño nõ cõfitent̃. Audite Bern̄.
ſer. de vigi. qui incipit. O iuda
et hieruſalẽ ita dicentem. Quiſ-
quis ardenter non deſiderat pe-
nitentiam. videt̃ opibus dicere.

nõ indigere ſe penitẽtia. ꝛ ita ſuã
nõ cõfitetur culpã quo ad primã
cõfeſſionis ſpeciẽ. Aut non poſſe
ꝑdeſſe ei penitentiã. et ſic diuinã
nõ cõfitet̃ bonitatẽ. q̃ ad ſcd'am.
Ecce habetis qua via tranſeun-
dum eſt in bethleem iuda. tranſi
mus em̄. ſi corde humiliamur. fa
cti ſicut paruulus iſte. Si ꝑ dei
verbum in emendatiõis nr̃e pro
poſito firmiter ꝑduramus. Si
tandẽ duplici hac quã audiſtis cõ
feſſione dñm benedicimus ꝛ lau
damus. Niſi q̄ nõ tam trãſimus
vſqꝫ bethleẽ. qꝫ ipi efficimur beth
leem iuda. ¶ Cũ itaqꝫ ſic trã
ſimus vſqꝫ bethleem videamus
verbum qd' factũ eſt. videam⁹ in
q̄m verbuꝫ nõ q̇d ſit ſcd'm id qd' eſt
nõ factũ. ſed genitũ eſt a p̄re. ſic
enĩ poſuit tenebras latibulũ ſuũ
ſed ſcd'm id qd' factũ eſt in ſua exi-
nanitione. Uideam⁹ etiã quõ iã
factũ. id eſt quẽadmodũ ex mr̃e
genitũ ſe habuerit in noue vie o-
ſtenſiõe. vt accenſi deſiderio per
primũ. viam vite arripiamus do
cti ꝑ ſcd'm. Uideam⁹ inqꝫ quid
factũ eſt in ſua exinanitiõe. q exi
nanitus apparuit i hodierna na
tiuitate. ſi tñ videre poſſum⁹. qꝛ
tanta ſunt ꝛ talia. vt vix fidei o-
culis attingi. rõne ṽo omino ap-
prehendi non poſſint. Uideam⁹
inquiunt hoc verbum quod fa-
ctum eſt. Uerbum vtiqꝫ p̄ris. fa-
ctum carnem hodie natũ ex vir-
gine in bethleẽ iude. Uideamus
et nos. quid eſt dicere verbũ pa-

trís qd̃ factum eſt. verbũ ex pr̃is
corde eternaliter eructatũ. filius
dei eſt ex ſubſtãtia patris eterna
liter genitꝰ. ſer. 39. de verb. euan
ge. Aug. nõ factꝰ. forma non for
mata. oĩm formatoꝝ forma. incõ
mutabilis. ſine lapſu. ſine defe-
ctu. ſine tẽpore. ſine loco. manẽs
in ſe. innouans omnia. ꝑ quẽ oĩa
facta ſunt. et vniuerſa que facta
ſunt in ipſo viuũt. ſuperãs omĩa
et fundamentũ in quo ſunt oĩa.
et faſtigium ſub quo ſunt omĩa.
Hoc inq̃m verbũ hodie tꝑaliter
ex matre virgine natũ manẽs q̇-
dem in ſe qd̃ erat. factũ eſt qd̃ nõ
erat homo videlicet infirmꝰ. lo-
co circũſcriptꝰ. tempori ſubiectꝰ.
ipſe qui fecerat hoiem. factus eſt
qd̃ fecit ſer. 65. ne periret qd̃ fe-
cit. faciẽs ⁊ factus. creator ⁊ crea
tus. creator matris. creatꝰ ex ma
tre. ſer. 43. qui fuerat anteq̃ꝫ fie-
ret fecit ſibi in q̃ fieret. Sic pro
pter nos tꝑalis effectus eſt tem-
porũ effector. ꝓpter nos in carne
apparuit mundi cõditor. verba
ſunt beati Aug. in diuerſis ſer-
monibus. Et beatꝰ Leo in ſer. q̇
incipit. Exultemus in dño. In-
greditur inquit hec mundi infir
ma filiꝰ dei. de celeſti ſede deſcen
dẽs. ⁊ a paterna gl'ia nõ recedẽs.
inuiſibilis in ſuis. viſibilis eſt fa
ctus i nr̃is. incõprehenſibilis vo
luit cõprehẽdi. añ tꝑa manẽs ee
cepit ex tꝑe. vniuerſitatꝭ dñs ſer-
uilẽ formã obumbrata maieſtatꝭ
ſue dignitate ſuſcepit. impaſſibi
lis deꝰ nõ dedignatꝰ eſt hõ paſſi
bilis ee. ⁊ imortalꝭ mortalibꝰ legi
bus ſbiacere. Ecce q̇d factũ ẽ v̾-
bũ hodierna natiuitate. Videtꝛ
eni ait Bern. omel. 2. ſupmiſ. ẽ.
Lõgitudo breuiſ. latitudo angu
ſta. altitudo ſbdita. ꝓfunditas
plana. ibi agnoſcit lux nõ lucẽs.
v̾bũ infans. aqua ſitiens. panis
eſuriẽs. Videas ſi attẽdas potẽ
tiã regi. ſapientiã inſtrui. virtutẽ
ſuſtẽtari. Deũ deniq̃ꝫ lactentẽ. ſꝫ
angelos reficientẽ. vagientẽ. ſed
miſeros ꝯſolantẽ. Videas ſi at-
tendas triſtari leticiã. pauere fi-
duciã. ſalutẽ pati. vitã mori. for-
titudinẽ ĩfirmari. imo qd̃ nõ mi
nus mirꝫ ẽ. ibi cernit triſticia leti
ficãs. pauor ꝯfortans. paſſio ſal
uãs. mors viuificãs. infirmitas
roborãs. ¶ Verũtñ nõ iſta
q̃ vident ꝯria xp̃o ſm vnã natu-
rã vnã ve natiuitatẽ inec creden
dum eſt. Duas em̃ i xp̃o naturas
catholice ꝯfitemur ſm Dam̃. et
Aug. in de fide ad pe. diuinã ſm
quã eſt pr̃i naturaliter eq̃lis ⁊ co
eternꝰ deꝰ. humanãꝫ quã ꝓ nob
manẽs incõmutabilis deꝰ ſuſce-
pit tꝑaliter ex virgine matre. ve-
rus ac plenꝰ hõ factꝰ. Duas q̃ꝫ
natiuitates eternã videlꝫ ⁊ tꝑalẽ
vt Mari. in ſer. q̇ incipit. hodie
frẽs cariſſimi xp̃c natꝰ ẽ declarat
Vnꝰ inq̇t ideq̃ꝫ ſine ꝯceptiõe na-
tus ẽ deꝰ ⁊ ſine creãte. i. generãte
pr̃e factꝰ eſt hõ. Ibi illũ ex ſemet
ipſo genuit deꝰ. hic eũ virgo deo
oꝑante ꝯcepit. ibi ſine initio. hic

ſine exemplo. ibi natꝰ eſt vt ꝯde-
ret vitã. hic factꝰ vt tolleret mor
tem. ibi p̃ri natus. hic hoibus ꝓ
creatus. illa natiuitate hoiem fe
cit. hac generatiõe hoiem libera-
uit. Natiuitate eterna p̃r eũ ſibi
genuit naturaliter et neceſſario.
Natiuitate tꝑali ſe nobis ipe ex
hibuit miſ̃icorditer ⁊ volũtarie.
¶ In ipa nanqꝫ tꝑali natiuitate
ſm ꝓphe teſtimoniuꝫ miſcdia et
veritas obuiauerũt ſibi. iuſticia
et pax oſculate ſunt. Quid enim
miſericordiꝰ cogitari potuit. q̃m
ꝙ vt Bern̄. ait ſer. de vigi. q̇ inci
pit. hodie ſcietis. Venit medicꝰ
ad egrotos. redẽptor ad vendi-
tos. ad errãtes via. ad mortuos
vita. Venit quippe q̇ ꝓijciat ĩ ꝓ
fundũ maris omĩa pctã nr̃a. qui
ſanat oẽs infirmitates nr̃as. qui
redemit de interitu vitã noſtraꝫ
qui coronat nos ĩ miſcdia ⁊ miſe
ratiõibꝫ dũ nos ꝓprijs humeris
ad ꝓprie dignitatis reportat ori
ginẽ. ¶ Magna eſt iſta potẽtia
ſꝫ plus ãmirãda ẽ miſcdia. ꝙ ſic
venire voluit q̇ potuit ſubueire.
Apl'us ad Ti. 3. Apparuit beni-
gnitas ⁊ hũanitas. H Sꝫ q̄
iuſticia. vt appareat quẽadmo-
dũ ſeſe oſculate ſint pax et iuſti-
cia in hois reꝑatiõe q̄ a ſe diſcor
dare videbãt ĩ eiꝰ lapſu ⁊ lapſus
dãnatõe. Noſtꝫ cariſſimi hoiem
primũ ſuꝑbo illicitoqꝫ aſſenſu ſu
pra ſe in dei ſil'itudinẽ ſerpentis
ſuaſu inſipiẽter eleuatũ. ꝑ inobe-
dientiã p̄ceptũ ſibi datum p̄uari
caſſe. ac ꝑ hꝰ pacẽ interiorẽ ꝑdidiſ
ſe. ⁊ trãſgreſſiõis ſue culpã ĩ oẽs
a ſe ꝯcupiſcẽtial'r ꝓpagãdos trãſ
fudiſſe. ſeqꝫ cũ ill' et ne mortꝫ ſup
plicio obnoxios reddidiſſe. a q̊
iuſte ſolui nõ poterat. niſi ꝑ ino-
centis geniti hũilitatẽ ⁊ obedien
tiã mortis pena ſolueret. quã hõ
pctõr ſoluere tenebat. et q̄ inter
naturales a de filios nullꝰ ĩnocẽs
inuẽtꝰ ẽ. culpa origiali oẽs parit
iuoluẽte. teſte Job. Nemo mun
dus a ſorde. nec infans cuiꝰ vniꝰ
diei ẽ vita ſuꝑ terrã. vnigenitus
p̃ris filiꝰ. cũ ĩ forma dei eſſet ipa
dei forma ſeruata. exinaniuit ſe-
metipm̃ ꝯtra ſuꝑbiã ꝓthoparẽtꝫ
ꝯtra eiꝰ inobediẽtiã. factꝰ obedi
ens p̃ri imo et m̃ri. Et vt carnem
hois pctõris ⁊ aiam mũdaret ſu-
ſceptiõe carnis ⁊ aie rõnalis. ĩcar
natꝰ ẽ vt ſm Augꝫ. in de fide ad
pe. pctm̄ qd̄ in cõcubitu mortal'
carnis generatio hũana ꝯtraxit
auferret. ꝯceptꝰ ẽ nouo more deꝰ
incarnatꝰ in ꝟgine ſine coitu vi-
ri. ſine libidine ꝯcipiẽtis ꝟginis.
vt ꝑ deũ hoiem quẽ abſqꝫ libidĩe
ꝯceptũ inuiolatꝰ edidit virginis
vterꝰ. ablueret pctm̄ qd̄ naſcẽtes
trahunt oẽs hoies. Solus ḡ ab
ſtulit pctm̄ ꝯceptiõis atqꝫ natiui
tatis hũane dei vnigenitꝰ. q̇ duꝫ
cõciperet veritatẽ carnis accepit
ex virgine. ⁊ cum naſceret integri
tatẽ virginitatis ſeruauit in m̃re
Iſta cauſa eſt qua deꝰ factꝰ filiꝰ
virginis marie. ⁊ maria ꝟgo ma-
ter facta eſt vnigeniti dei. vt quẽ

pr̃ genuit ex eternitate. ipm ꝟgo
ↄceptū ꝑferret in tpe. Illa itaqꝫ
virgo. quā de⁹ qui de ea erat na-
ſciturus ita ſingulari grã ꝓuenit
atqꝫ impleuit. vt ipm haberet vē-
tris ſui fructum. quē ex inicio ha
buit vniuerſitatꝫ dñm. ꝛ ipm ſibi
videret naſcendi ſolennitate ſub
ditū. quē in vnitate paterne ſube
nō ſolū ipſa. ſed etiā angelica cre
atura cognoſcit et adorat altiſſi-
mū. Sic ḡ hac q̄ꝫ iuſticia pecca-
tū ꝛ pena peccati q̄ p ſcelus corru
pte mulieris intrauit in mundū.
p inuiolatū virginis partū aufer
tur a mūdo. vt qꝛ in cōditiōe ge-
neris hūani p mulierē que de ſo-
lo viro facta eſt. factū eſt vt mor-
tis vinculo teneremur obſtricti.
hoc in redemptiōe generis hūa-
ni diuina bonitas egit. vt p virū
qui de ſola muliere nat⁹ eſt hoi-
bus vita redderet. Illic hūanaꝫ
naturā nequiſſima deceptōe ſibi
dyabolus in pctī ſil'itudinem ſo
ciauit. Hic de⁹ humanā naturā
in vnitate pſone ſuſcepit. Ibi fe-
mina decepta ē vt fieret filia dya
boli. hic virgo grã repleta eſt vt
fieret mr̃ ſūmi atqꝫ incōmutabil'
vnigeniti dei. ibi angel⁹ deiectuſ
p ſupbiā ſeducte ml'ierꝫ. mētē ela
tiōis veneno iflauit. h magni ↄſi
lij angel⁹ ꝟginis vteꝝ ex ea naſci-
tur⁹ impleuit. Ibi hō p ſupbiā a
ſua dignitate lapſus ſua heredi-
tate ad quaꝫ creat⁹ fuerat ꝓuat.
hic natural' filij dei exinanitiōe.
ſupra hoieꝫ hō lapſus in dei filiū
adoptat. ¶ Ecce hijs Aug̃. ver
bis aliq̄ꝫtulū patere poterit. q̄ꝫ iu
ſte q̄ꝫ ↄgrue medicinalis dñi nati
uitas morbo correſpōdeat. vt ſal
ua veritate paterne iuſticie hoieꝫ
liberet. dum dictāte iuſticia non
ſine ſatiſfactiōe hō noxi⁹ repat.
et nō habēti vñ ſatiſfaceret libe-
raliſſim⁹ ſatiſfactor hodierna na
tiuitate reo miſericorditer ↄdona
tur. Qui dū oīe debitū etiā mor
tis p dampnato hoīe ſoluit. vt leo
ait i ſer. quo. s. Redit i honorem
ſuū ab antiquis ↄtagijs purgata
natura. mors morte deſtruitur. ꝛ
natiuitaſ natiuitate repat. qm̄ ſi
mul ꝛ redēptio aufert ſuitutē. et
generatio mutat originē. ꝛ fides
iuſtificat pctōreꝫ. ¶ I Quiſq̄s
ḡ xpiano noie fideliter gl'iarꝫ ait
idē Leo recōciliatiōis hui⁹ grãꝫ
iuſto ppende iudicio. tibi eni q̄n
dā abiecto. tibi extruſo d̄ padiſi
ſedib᷒. tibi p exilia lōga errāti. ti
bi i cinerē ꝛ puluerē reſoluto. cui
iā nō erat ſpes vlla viuēdi. p icar
natiōnē ꝟbi ptās data ē. vt de lō
ginq̄ ad tuū reūtarꝫ autorē ꝛ cog
ſcas parētē. liber efficiarꝫ ex ſuo
de exneo pueharis i filiū. vt q̄ ex
corruptibili carne nat⁹ es. ex dei
ſpū renaſcarꝫ. ꝛ obtineas p grãm
qd̄ nō habes p naturā. ¶ Hec at
tendentes nos mortales quid ad
huc mortalibus rebus oblecta-
mur. fugitiuam vitā (ſi fieri poſ
ſet) tenere conamur. Spes lōge
clarior refulſit i terris ait Aug⁹.
vt terrenis pmitteret vita i celis

Eterna itaq; dona ſpe firmiſſi-
ma cõcupiſcam⁹. filij dei eſſe. ac-
cepta ptate p̃ſumamus. An ad-
huc dubitamus q̇d faciat nos fi
lios dei qui p nobis naſci volu-
it fili⁹ hoïs. Et ecce ſanguie ſuo
nos emit. reprobatos pbauit. in
iuriatos honorauit. redemit vẽ-
ditos. viuificauit occiſos. ⁊ quõ
nõ daret nobis bona ſua. qui vt
iuſte daret ſuſcepit mala noſtra.
Gaudeam⁹ g̊ ⁊ toto corde exul-
temus. ſed in dño nõ in ſeclo. in
veritate nõ in iniq̇tate. i ſpe eter-
nitatis non in flore vanitatis. et
tm̃ de ſermone iſto.

¶ De natiuitate dñi ſermo IIII. in ordine. X.

Multiphariam mltiſq; modis olim de⁹ loquẽs pribus in pphetis. Nouiſſime diebus iſtis locutus eſt nobiſ in filio. ad Hebreos. j.

A Celeberrimã dñice natiuã-
tis feſtiuitatẽ cũ gaudio celebrã
tes. diuinũ deuotiſſime adorem⁹
miſteriũ. Ad qd btũs Leo in ſer.
2. hui⁹ feſti hortat̃ di. Exultem⁹
in dño dilectiſſimi. ⁊ ſpiritali io-
cũditate letemur. q2 illuxit dies
redẽptiõis noue. repatiõis anti
que. felicitatꝫ eterne. Repat̃ eni
nobis ſalutꝫ nr̃e annua reuoluti
one ſacr̃m. ab inicio pmiſſum i fi
ne redditũ. ſine fine mãſurũ. in q̃
dignũ ẽ nos ſurſum erectꝫ cordi-
bus diuinũ adorare miſteriũ. vt
qd dei mũere agit̃. magnis eccl'ie
gaudijs celebret̃. Et vt idez inq̇t
ſer. 6. nihil celebri⁹ nihilq; magꝫ
fidenter ſpiritali mens attigit in
tuitu. q; q; de⁹ dei fili⁹ genit⁹ de
p̃re coeterno. idẽ etiaz ptu ẽ nat⁹
hũano. Sz hãc adorãdã in celo
⁊ i terra natiuitatẽ null⁹ nob di-
es magꝫq; hodiern⁹ iſinuat. Nõ
ſolũ eni in memoriã ſz in ꝯſpectũ
quodãmõ redit angeli gabrielis
cũ maria ſtupẽte colloquiũ. ⁊ ꝯce
ptione d ſpũſctõ. tã mire pmiſſa
q; credita. autor mũdi editus eſt
vtero ꝟginali. Et q̇ oẽs naturas
ꝯdidit. ei⁹ ẽ fact⁹ fili⁹ quã crea-
uit. Hodie ꝟbũ dei appuit carne
veſtitũ. ⁊ qd nũq; fuit hũanis o-
culis viſibile. cepit etiã mãib9 eẽ
tractabile. hodie i nr̃e carnis aïe
q; ſubã. ſaluatorẽ angelicꝫ vocib⁹
didicere paſtores. ⁊ apd dñicorũ
p̃ſules gregũ hodie euãgelizãdi
forma pcõdita ẽ. vt nos q̇z cũ ce-
leſtꝫ milicie dicam⁹ exercitu Glo
ria i ex. d. Et i ter. p. ho. ⁊c̃. h̃ ille

¶ Venit eni dñs ih̃s xp̃c ꝯtagia
nr̃a auferre. nõ ppeti. nec ſuccũ-
bere vicijs ſz mederi. veit vt oẽm
lãguorẽ corruptõis ⁊ vniũſa vul
nera ſordentiũ curaret aïaꝝ. ppt
qd oportuit vt nouo naſceret̃ or
dine. q̇ nouã ipollute ſinceritatiſ
gr̃az hũanis corpib⁹ inferebat.
Oportuit vt p̄mã genitricꝫ inte-
gritatẽ naſcẽtꝫ incorruptio cuſto
diret. vt cõplacitũ ſibi clauſtꝝ pu
doris ⁊ ſctitatꝫ hoſpiciũ. diuini
ſpũs ſctus iſuſa fuaret q̃ ſtatuit